143 ISSN 0772-6384
49e jaargang - 1

Ten Mandere

Heemkundige periodiek voor Izegem, Emelgem en Kachtem

MACHINES BOUCHERIE

Machines Boucherie nv
Stuivenbergstraat 106
8870 Izegem
Tel. 051 31 21 41 - Fax 051 30 54 46

STROBBE STROBBE STROBBE STROBBE STROBBE STROBBE STROBBE

www.strobbe.be color printing

TEN MANDERE

heemkundige periodiek voor izegem en omgeving

BESTUUR:

Voorzitter en redacteur:
Dr. JEAN-MARIE LERMYTE
Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
tel. 051/30 39 99
jean-marie.lermyte@tenmandere.be

Ondervoorzitter :
ANTOON VANDROMME
Blauwhuisstraat 52, 8870 Izegem
tel. 051/30 31 35

Ere-secretaris :
ROBERT LEROY

Secretaris :
FREDDY SEYNAEVE
Elegastlaan 14, 8870 Izegem
tel. 051/30 58 31
freddy.seynaeve@tenmandere.be

Penningmeester :
ANDRE MISTIAEN
Hondekensmolenstr. 24, 8870 Izegem
tel. 051/30 36 69
andre.mistiaen@tenmandere.be

Archivaris :
ANDRE DEMEURISSE
Baronielaan 33, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 58

Adjunct-archivaris:
BERTRAND NOLF
Zevekotestraat 27, 8770 Izegem
tel. 051/30 74 30
bertrand.nolf@tenmandere.be

Hoofdredacteur en webmaster :
BART BLOMME
Europastraat 13, 8770 Ingelmunster
tel. 051/30 03 67
bart.blomme@tenmandere.be

Adjunct-bibliothecaris en redacteur:
JACQUES VIAENE
Bremstraat 7, 8870 Izegem
tel. 051/30 20 56
jacques.viaene@tenmandere.be

Redacteur
Raf VANDENBERGHE
Meensesteenweg 77, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 23
raf.vandenberghe@tenmandere.be

ANDRE BOURGEOIS
Sint-Tillostraat 9, 8870 Izegem
tel. 051/30 19 06
andre.bourgeois@tenmandere.be

CHRISTIAAN DE FORCHE
Nieuwstraat 27/7, 8870 Izegem
tel. 0475/30 56 89
christiaan.de.forche@tenmandere.be

KURT HIMPE
Baronstraat 4, 8870 Izegem
tel. 0486/63 46 13
kurt.himpe@tenmandere.be

e-mail: info@tenmandere.be
URL: www.tenmandere.be

Kurt HIMPE, **'Peerke'-onderscheiding voor verdienstelijke Emelgemnaars** 3
R. Frits COGHE, **De Kachtembrug en de Bruanebrug over de Mandel** 6
Lieve VANDENBUSSCHE, **Welk werk deed een Izegemse 'commissionaire'?** 11
Jacques VIAENE, **Cultuurtrofee 2008 voor Jacques Vandoorne** 12
Raf VANDENBERGHE, **Reclameopschrift Tanghe weer te zien** 13
Bertrand NOLF, **Op doktersvisite in Izegem tijdens de 17de eeuw** 15
Jean-Marie LERMYTE, **De veiligheid in het 19de eeuwse Izegem** 17
Bart BLOMME, **'t Liedje van de borstelmakers** 22
Antoon VANDROMME, **Emiel Neirynck. De dichter van 'de Jongen van Boos Iseghem'** 24
X., **Kaarterskampioensviering in café 'De Vier Kaven'** 38
Raf VANDENBERGHE, **Actueeltjes nr. 71. 2008 in woord en beeld** 39

Werkten mee aan dit nummer:
Kurt Himpe, Baronstraat 4, 8870 Izegem
R. Frits Coghe, Elegastlaan 6, 8870 Izegem
Lieve Vandenbussche, Nieuwstraat 9, 8870 Izegem
Jacques Viaene, Bremstraat 7, 8870 Izegem
Raf Vandenberghe, Meensesteenweg 77, 8870 Izegem
Bertrand Nolf, Zevekotestraat 27, 8870 Izegem
Jean-Marie Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
Bart Blomme, Europastraat 13, 88770 Ingelmunster
Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 52, 8870 Izegem

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Marie Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem.
Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn bijdrage en ontvangt 15 overdrukken.

Voor gehele en gedeeltelijke overname is de voorafgaandelijke toestemming van de heemkundige kring en de auteur vereist.

Bankrekeningnummer : 472-4353811-45.
Wie het lidmaatschap betaalt (leden 15 €, ereleden 20 €) ontvangt de drie nummers van de jaargang.

ALGEMEEN NUMMER **143**, 49ste JAARGANG NR. 1 (april 2009)

ERELEDEN 2009

(afgesloten op 15 april 2009)

in Izegem

Acx-Delforce, Elf-Julistraat 18
Allewaert, Luc & Ingrid, Nieuwstraat 27 bus 2
Basisschool Sint-Pieter, Prinsessestraat 15
Berlamont, Paul, Kasteelstraat 38
Bogaert, Jan, O.-L.-Vrouwestraat 20
Boucherie, Christiane, Abelestraat 61
Boucherie, N.V., Bart, p.a. Stuivenbergstraat 106
Bourgeois, André, Sint-Tillostraat 9
Bral-Dejonghe, Rudi, Ardooisestraat 62
Bruyneel, Roger, Ingelmunstersestraat 57
Cappelle, Nicolas, Vuurkruiserslaan 7
Carette, Adhémar, Sint-Jorisstraat 59
Christiaens, Roselin, Grote Markt 17
Claeys, Jozef, Manegemstraat 39
Compernolle-Devlieghere, Etienne, Heibrugstraat 17
Cornillie, Ann, Kruisstraat 4
Debacker, Herman, Henri Dunantstraat 52
Debosschere, Jean-Pierre, Reperstraat 65
Decoene, Pierre, Kortrijksestraat 319
Decoopman, Dirk, Populierenstraat 8
Deforce, Marie-Claire, Nederweg 55
Derhore, Roger, Rozemondlaan 1
Derluyn, Jan, Meensesteenweg 83
Derolez, Jacques, Bellevuestraat 45
De Smedt, Dirk, Boomforeeststraat 3
Desmet, Georges, Visschersdreef 3
De Vlieghere, Luc, Melkmarktstraat 1-3
Dewitte, Erik, Katteboomstraat 21
Dubaere, Ludwig, E.H., Ter Beursplein 1
Duhamel, Frank, Merelstraat 4
Dumoulin, Christiaan, Kerelsstraat 4
Dupont, Jim, Baron de Pélichystraat 34
Dupont, Johan, Lendeleedsestraat 20
Duyck, André, Sint-Jorisstraat 55
Duyvejonck, Paul, Pieter Baesstraat 23
Eeckhout, Geert, Baronielaan 2
Flamez, José, Bosbeekstraat 3
Gevaert-Tant, Filip, Rode Poortstraat 19
Gezinsbond Izegem, Emiel Neiryncksstraat 33
Guillemyn, Antoon, Meensesteenweg 90
Gyselinck, Wouter, Baronielaan 56
Handsaeme, Roland, Gentseheerweg 82
Herreman, Danny, Sint-Jansstraat 35
Himpe, Kurt, Baronstraat 4
Hoornaert, Leonie, Bellevuestraat 2
Hotel-Restaurant Royal, Stationsstraat 3
Houthoofd-Feys, Antoon, Steenovenstraat 9
Huysentruyt-Vandenberghe, Romain, Hogestraat 91
KBC-Bank, Gentsestraat 46
Kemp, Marc, Gentseheerweg 45
Kints-Verhaeghe, Jean-Pierre, Sint-Crispijnstraat 50
Lannoo, Luc, Vlietmanstraat 2
Madou, Chris, Kokelarestraat 89
Maeseele, Jef, Rumbeeksestraat 25/1
Malfait, Luc, Schoolstraat 32
Marrannes, Valère, Ingelmunstersestraat 70
Missiaen-Debruyne, Hugo, Hondekensmolenstraat 57
Mylle, Gerda, Hondekensmolenstraat 12
Naessens, Maurice, Ingelmunstersestraat 50
Nollet-Vanneste, Tony, Kardinaal Cardijnlaan 1
Notariaat Loontjes A. & L., Nieuwstraat 22
Notariaat Sagon, Luc, Gentsestraat 36
Nuijttens, Marcel, Boomforeeststraat 39
Orgaer, Geert, Krommestraat 12
Pareit, Hans, Nieuwstraat 19
Parochiaal archief Sint-Tillo, Kerkstraat 13
Parochie Sint-Jan-de-Doper, Hogestraat 12
Pattyn, Hélène, Boomforeeststraat 38
Pattyn, Theo, Lindestraat 11
Priem, Hendrik, Henri Dunantstraat 33
Reynders-Frederix, Victor, Wallemotestraat 84
Rommel, Bart, Baronielaan 52
Rommel-Mistiaen, Thierry, Wilgenstraat 15
Ronse, Chris, Vlietmanstraat 6
Rosseel-Pottie, Luc, Molstraat 73
Sagon-Vanden Avenne, Fernand, Gentsestraat 17
Seynaeve, Jozef, Burgemeester Vanden Bogaerdelaan 93
Seynaeve, Paul, Meensesteenweg 191
Sintobin, Philippe, Gentsestraat 34/8
Sintobin, Pol, Meensesteenweg 89
Sintobin, Stefaan, Emiel Neiryncksstraat 20
Snoeck, Marc, PVBA, Stationsstraat 38
Spriet, Aurel, Baronstraat 110
Spriet, Noël, Sint-Antoniusstraat 17
Strobbe, Johan, Sint-Jorisstraat 37
Strobbe, Michaël, Groenstraat 5
Strobbe, Firma, Kasteelstraat 1
Strobbe-Cardoen, Dirk, Gentseheerweg 98
Strobbe-Hochepied, Marc, Wallemotestraat 77
Strobbe-Staessens, Luc, Vredestraat 1
Taeymans, Wilfried, Pieter Baesstraat 11
Terryn-Declercq, Rik, Melkmarkt 2 bus 3
Thibau, Eric, Rozenlaan 75
Vanacker, Robert, Steenovenstraat 10
Vanackere, Herwig, Prinsdomlaan 39
Vanbeckevoort, Jaak, Meensestraat 133
Vancalbergh, Jenny, Esdoornstraat 42
Van der Haegen, Filip, Dam 38
Vandewalle, Jos, Rozenlaan 70
Vanden Avenne, Zeno, Populierenstraat 3
Vanden Bogaerde, Philippe, Kokelarestraat 81
Vandenbroucke, Guido, Leenstraat 135
Vandenbussche, Lieve, Nieuwstraat 9
Vandeputte, Didier, Nederweg 14/7

PEERKE–ONDERSCHEIDING VOOR VERDIENSTELIJKE EMELGEMNAARS

Kurt Himpe

In 1995 ontving Willy Plovie als eerste de *Peerke*–onderscheiding, een beeldje dat door de vereniging *Vrienden van 't Peerke* geschonken wordt aan verdienstelijke Emelgemnaars. Intussen werd de onderscheiding al elf keer uitgereikt.

Vrienden van 't Peerke

Op 26 oktober 1994 werd ten huize van José Hochepied de stichtingsvergadering van *Vrienden van 't Peerke* gehouden.[1] Bart Bruyneel, Antoine Corne, Johan Herman, José Hochepied, Gudrun Ostyn, Marc Lievens, Tony Vandendriessche en E.H. André Vanneste legden die dag de basis voor de vereniging die als doel had om een kunstwerk te realiseren op het Emelgemseplein en daarrond regelmatig activiteiten te organiseren.

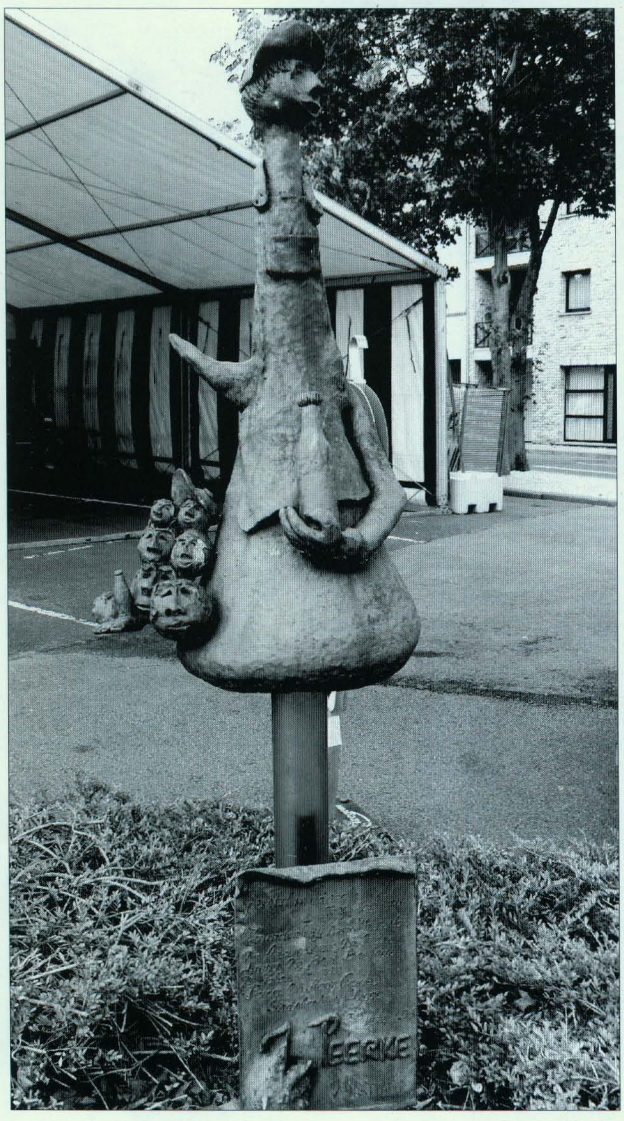

Sinds 30 juni 1995 prijkt op het Emelgemseplein het bronzen beeld 't Peerke. (foto in privébezit)

Al heel snel kreeg alles concreet vorm en op vrijdag 30 juni 1995 werd tijdens de Emelgemse Feesten het bronzen beeld *'t Peerke*, van de hand van Johan Herman, ingehuldigd. Het beeldje is 94 cm hoog en stelt een peer voor waaruit bovenaan een ventje oprijst. Onderaan prijken hoofdjes met enkele flessen eronder die het feestende Emelgem symboliseren.

Tijdens de onthulling werd een heus Peerkenslied gezongen. De tekstschrijvers Johan Herman, José Hochepied en Jef Vansteeland gebruikten de melodie van *Het dorp* van Wim Sonneveld als basis. Zanger en entertainer Koen Crucke tekende als peter van het nieuwe beeld present tijdens de inhuldiging. Maar de onthulling van het bronzen beeld was geen eindpunt voor de *Vrienden van 't Peerke*. Er werden tal van activiteiten georganiseerd. Zo werd sinds 1995 tot 2004 tijdens de Emelgemse Feesten een *Peerke* verkozen. Meisjes en jongens uit het vierde, vijfde en zesde leerjaar voerden een reeks opdrachten uit om de titel in de wacht te slepen. Sinds 2004 werd geen *Peerke* meer verkozen.

De tien Emelgemse *Peerkes*

1995	Wouter Vanderheere
1996	Hanne Demedts
1997	Hagen Plancke
1998	Fien Bartsoen
1999	Bart Debou
2000	Jolien Devrou en Lucas Derycke
2001	Annelien Beirnaert
2002	Elien Vanderheere
2003	Joyca Werbrouck
2004	Stefanie Callens

Verdienstelijke Emelgemnaars

Naast de verkiezing van een *Peerke* tijdens de Emelgemse Feesten werd sinds 1995 ook een verdienstelijke Emelgemnaar in de kijker gezet., tijdens de culturele activiteit "Kunst op en rond het water". Emelgemnaars die zich onbaatzuchtig op cultureel, sociaal,... vlak inzetten voor de Emelgemse gemeenschap komen in aanmerking voor de onderscheiding.

Verdienstelijke Emelgemnaars

1995	Willy Plovie
1996	Pieter Vandekerckhove
1997	Gerard Hancke
1998	Luc en Rita Terryn – Loontjes
1999	Ronny Dewaele
2000	Carlos en Marie-José Vanderperre – Vanhaverbeke
2001	Noël Seys
2002	Willy Ghesquiere
2003	Jozef De Poorter
2004	Willy Boucquet
2005	José Hochepied

Willy Plovie ontving in 1995 als eerste de *Peerke–*onderscheiding. Hij was jarenlang de drijvende kracht achter de Jonge Vinkeniers en de Emelgems-Kachtemse vinkenmaatschappij, engageerde zich voor het Emelgemse Feest- en Cultuurcomité en zette zich jarenlang in voor de Tuinwijkfeesten en het ontmoetingscentrum 't Kartouchke.

De eerste uitreiking zorgde voor wat commotie[2]. Noël Seys, een van de vijf genomineerden, was ontgoocheld over de manier waarop de verkiezing verliep. Maar hij beklemtoonde dat hij Willy Plovie de onderscheiding wel gunde.

In 1996 was Pieter Vandekerckhove aan de beurt om de onderscheiding in ontvangst te nemen. In 1985 werd hij diaken en in die hoedanigheid zette hij zich in voor de Emelgemse parochie. Daarnaast zette hij zich ook op muzikaal vlak in voor Emelgem, als lid van het Koninklijk Mannenkoor De Kerels en als dirigent van het Sint-Antoniuskoor.

De keuze van de *Vrienden van 't Peerke* viel in 1997 op Gerard Hancke, de oud-koster van de Sint-Pieterskerk. Gerard is afkomstig uit Lo, maar kwam in Emelgem wonen toen hij huwde. Hij volgde zijn schoonvader Karel Hoet op als koster in Emelgem. Naast die opdracht zette hij zich ook in voor ziekenzorg in Emelgem.

In 2005 werd de Peerke–onderscheiding postuum toegekend aan José Hochepied. Zijn dochter Darline nam het kunstwerk in ontvangst. Op de foto (v.l.n.r.) Johan Herman, Antoine Corne, Jacques Verstraete, Darline Hochepied, Marc Lievens, Kurt D'Hulster, Luc Ghekiere en Stefaan Beirnaert. (Foto: Frank Meurisse)

In 1998 kon Emelgem zelf kandidaten voor de onderscheiding voordragen en dat jaar kwam de eer aan een duo toe: Luc Terryn en Ria Loontjes. Luc Terryn was gedurende vijf jaar voorzitter van het oudercomité van de toenmalige Emelgemse jongensschool geweest en Ria zette zich meer dan twintig jaar in om ruim 70 kinderen op te vangen, haar eigen kinderen en vele kleinkinderen er niet bij gerekend.

Ronny Dewaele mocht in 1999 de *Peerke*–onderscheiding in ontvangst nemen. Sinds 1971 was hij lid van de Emelgemse toneelvereniging Mandelgalm en dit 20 jaar als bestuurslid, 7 jaar als voorzitter en 23 jaar als huisregisseur. Maar hij zette zich ook in als voorzitter van het oudercomité van de toenmalige meisjesschool en was mede-organisator van de Tuinwijkfeesten.

Met Carlos Vanderperre en Marie-José Vanhaverbeke kwam in het millenniumjaar opnieuw een duo aan bod. Carlos was jarenlang lid van het Koninklijk Mannenkoor De Kerels en stond in 1993 aan de wieg van het Emelgemse Sint-Pieterskoor. Daarnaast was hij actief in de civiele bescherming, hielp samen met Marie-José mee aan de culturele happening *Kunst op en rond het water* en *Kom op tegen Kanker*.

Noël Seys, die jarenlang een belangrijke rol speelde in het culturele en sociale leven in Emelgem, kreeg dan toch de onderscheiding in 2001. Voor de *Vrienden van 't Peerke* was het duidelijk: deze man was medestichter van de toneelvereniging Mandelgalm, was jarenlang ondervoorzitter van de Christelijke Mutualiteiten in Emelgem, stond aan de wieg van de speelpleinwerking op de Tuinwijk en was 25 jaar trommelaar bij de al lang teloor gegane Emelgemse fanfare *Eendracht en Vooruitgang*. Maar ook buiten de grenzen van Emelgem liet hij van zich horen als lid van het dagelijks bestuur van het Herfstmuziekfestival.

"Ik ben erg gevleid", aldus Willy Ghesquiere die in 2002 de *Peerke*–onderscheiding in ontvangst nam[3]. Hij werd door de *Vrienden van het Peerke* figuurlijk in de bloemen gezet voor zijn engagement als bloedgever, in de KWB en voor de Emelgemse Chiro. Maar zijn inzet voor de fietspooling gaf blijkbaar de doorslag. Sinds 4 oktober 1999 (tot vandaag de dag) organiseert hij samen met een handvol medewerkers elke schooldag de begeleiding voor tientallen jongeren die met de fiets naar school gaan.

Jozef De Poorter is vooral gekend als spilfiguur binnen Monument NV. Maar de *Vrienden van 't Peerke* vonden zijn voorzitterschap van de Emelgemse kerkfabriek, zijn inzet voor het Trefpunt Sint-Pieter en zijn engagement binnen het Sint-Vincentiusgenootschap van Emelgem belangrijke argumenten om hem de onderscheiding in 2003 te overhandigen.

Willy Boucquet werd tijdens de uitreiking van de onderscheiding in 2004 getypeerd als de *filosoof van Emelgem*. Luc Ghekiere, die in naam van de *Vrienden van 't Peerke* de uitverkoren Emelgemnaar mocht voorstellen, verwoordde het als volgt: *Ik zie hem nog altijd zitten aan een tafeltje bij het raam van een der plaatselijke herbergen, rustig genietend van wat gerstenat, maar vooral genietend van wat er om hem heen gebeurde. Hij deed immers niets liever dan de mensen en het gebeuren observeren, er de diepere achtergrond van te ontrafelen en eventueel de interessante en typische feiten en anekdotes te boek stellen om ze voor het nageslacht te bewaren. En vooral hierin schuilt zijn grote betekenis voor Emelgem*[4]. Willy Boucquet schreef in 1980 naar aanleiding van 900 jaar Izegem een hele reeks artikels voor De Weekbode over onder andere de molens in Emelgem, de boksvereniging, de oudstrijders, de Romeinse opgravingen en de Sint-Pieterskerk. Hij schreef ook twee geschiedkundige boeken.

In 2005 ging de onderscheiding naar José Hochepied. Het werd een postume toekenning, want José stierf in december 2004. Hij was drukker-uitgever en zette zich op vele vlakken belangeloos in voor Emelgem. Zo was hij medestichter van het kunstenaarscollectief *Contrast '69*, stichter van de handelaarsvereniging *Groep 11* (waaruit later het Emelgemse Feest- en Cultuurcomité groeide) en in 1972 richtte hij ook de autosportclub *Mandes* op. In de jaren '90 zag de groep *Candlelight* het levenslicht, waarbij het culinaire gecombineerd werd met muziek en kunst, en in 1995 werd onder zijn impuls de vereniging *Vrienden van 't Peerke* opgericht.

Na 2005 werd geen onderscheiding meer uitgereikt, maar de *Vrienden van 't Peerke* zijn alvast van plan om de draad weer op te pakken in 2009.

Eindnoten

[1]Verslag van de stichtingsvergadering van de vereniging (verzameling Antoine Corne).
[2]Het Wekelijks Nieuws, 29 september 1995.
[3]Het Nieuwsblad, 17 september 2002.
[4]De Weekbode, 24 september 2004.

DE KACHTEMBRUG EN DE BRUANEBRUG OVER DE MANDEL

R. Frits Coghe

In het Rijksarchief van Brussel bevindt zich een document dat interessante informatie over het wegennet in de regio Roeselare-Izegem vrijgeeft en een nieuw licht werpt over de functie van twee bruggen over de Mandel in het toenmalige verkeer.[1] Voor de heemkundigen biedt deze pas ontdekte en unieke bron nieuwe perspectieven over de Kachtembrug en de Bruanebrug over de Mandel.

Beschrijving van de figuratieve kaart

Het opgedolven document bestaat uit een mooie en overzichtelijke voorstelling van het wegennet tussen Roeselare en Izegem samen met een verklarende tekst. Deze bijbehorende tekst is met de pen geschreven en in het Frans opgesteld.

Inhoudelijk gaat het over een planning van twee nieuwe bruggen over de Mandel, nl. de Kachtembrug (plan A) en de Bruanebrug (plan B) en hun belangrijke rol voor een

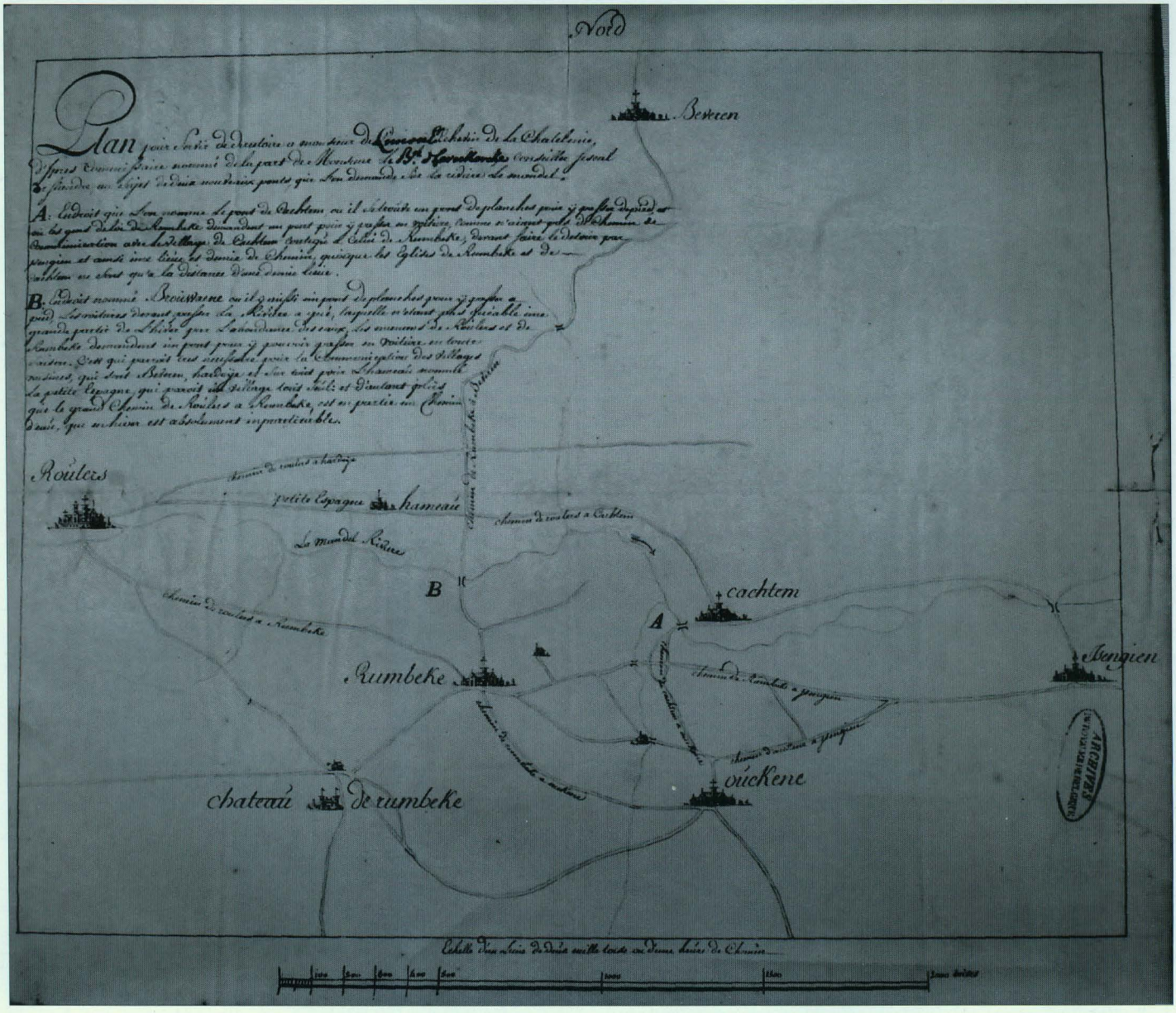

Figuratieve kaart van een deel van de Mandel tussen Roeselare en Izegem. (foto in privébezit)

verbeterd verkeer tussen die lokale steden en omliggende gemeenten.
Het ontwerp van planning werd als leidraad voorgelegd aan de heer Delimon, schepen van de Kasselrij Ieper en commissaris-generaal van de wegen en aan de heer B. Haverkercke, fiscaal ambtenaar van Vlaanderen.
Jammer dat de datum op dit unieke document ontbreekt, maar de catalogus die toegang tot het document verleent, situeert het ontwerpdocument rond 1786.[2] Het is best mogelijk dat deze figuratieve kaart enkele jaren vóór de compilatie van de kaarten in het boek ontworpen werd.
De wegenkaart is zoals de illustratie toont, zeer mooi en overzichtelijk gepresenteerd, de wegen worden in de Franse taal aangegeven, het verloop van de Mandel met haar zijriviertjes is goed volgbaar, de bruggen over de rivier worden met de symbolische rechthoekige haakjes weergegeven, de betreffende bruggen worden met A en B gemarkeerd.
Opvallend is dat de kerken vrij stereotiep getekend worden. Het kasteel van Rumbeke prijkt eveneens op de kaart en zelfs de herbergen, bv. de Vijfwegen, ontbreken niet, gezien hun sociale en maatschappelijke functie in het verkeer van deze 18de eeuw.

Toch valt ons kritisch oog op een probleem bij de situering van de wijk Klein Spanje (petite Espagne) in Roeselare-Oost waar een gebouw getekend staat. Dit gegeven kan men, ons inziens, geenszins met een kerkgebouw noch met de molen identificeren. Wanneer we de Ferrariskaart (1776) raadplegen die een decennium vroeger ontworpen is, ontwaren we geen kerkelijk gebouw noch een kapel en kerkelijke archieven geven daaromtrent geen uitsluitsel. We stellen dan voorzichtig de vraag of de ontwerper met dit symbool de hechte wijk of sociale woongemeenschap van Klein Spanje wilde aanduiden.
Tenslotte is deze kaart ook voorzien van een schaalverhouding en een legende. Hier leest men dat een *lieue* of (Franse) mijl uit 2000 vadems of 1 uur weegs bestaat. De oude lengtemaat van 1 vadem[3] is ongeveer zes voet lang of circa 2 meter. Dus komt een mijl dan overeen met ongeveer 4 km.

Het plan voor de Kachtembrug in 1786

In 1786 was de Kachtembrug over de Mandel een brug die uit planken en balken vervaardigd was en ze had enkel een functie voor de voetgangers. In dit jaar namen de wethouders (gens de loi) van Rumbeke het initiatief om een nieuwe bestemming aan de brug te geven. De vernieuwing van de brug moest de oversteek voor de voertuigen zoals lastwagens, karren met of zonder gespan, koetsen mogelijk maken ter hoogte van de Rumbekesteenweg.
Zodoende brengt deze verbinding Kachtem-Rumbeke-Oekene, aldus de plannenmaker in de bijgevoegde tekst, een beter verkeer en communicatie onderling teweeg. Een tweede voordeel is dat de huidige omweg van Kachtem naar Izegem (Isengien) en vandaar naar Rumbeke of Oekene best vermeden kan worden. Deze met wagens en karren af te leggen afstand nam immers een anderhalve mijl (ongeveer 6 km) in beslag. Anderzijds betekende hetzelfde traject langs de nieuwe brug nog enkel een halve mijl en vergde slechts een half uur onderweegs in plaats van anderhalf uur.
Een dergelijk transport was een grote aanwinst in tijd en energie voor allerlei handelsvervoer en hief meteen de discriminatie tussen de vervoermensen en de voetgangers op.
Merkwaardig valt in de Franse tekst te lezen dat de kerk van Rumbeke slechts op een afstand van een halve mijl van de kerk van Kachtem verwijderd is. Beide kerken dienen dus als mijlpaal om afstanden te markeren want toen stond de kerk nog letterlijk in het midden van het dorp.

Instorting en heropbouw van de Kachtembrug in 1852

Opnieuw duikt een relaas over de Kachtembrug op in de archiefstukken van Pieter Pruim, voormalig stadsambtenaar van Roeselare maar afkomstig van Kachtem. Op 2 juli 1852 vond een openbare zitting van de gemeente Kachtem plaats over het herstellen van de Kachtembrug *liggende over de rivier de Mandel alhier, de scheidspaal tusschen onze gemeente en Rumbeke uitmakende*[4]. In het begin van de maand mei was die brug ingestort ten gevolge van de overvloedige regens die een buitengewone overstroming en een buitengewone schade veroorzaakten. De provinciale bouwmeester en commissaris van de wegen werd ter plaatse geroepen om de schade met eigen ogen vast te stellen.
Zo stelde hij eveneens vast dat *in de zelfde plaets een overgrooten put ligt so dat de brug niet meer heropgebouwd kan sijn, weshalve er aldaer eene nieuwe rivier zal moeten opgedolven en de oude gevuld worden, hetgeen de bekostiging nog aanzienlijk zal vergrooten.*
De raad raamde de kosten voor de heropbouw van de brug en de delvingswerken op drieduizend frank. Tenslotte wordt de machtiging gevraagd om gedurende tien jaar, vanaf 1 januari tot 31december 1862, buitengewone additionele opcentiemen op de grondbelasting te mogen heffen. De berekende opbrengst van 335 frank per jaar zou het aandeel van de gemeente zijn voor de kosten van de heropbouw van de *duiker genoemd de Cachtembrug*.
Een Franse samenvatting sluit deze akte af waarin sprake is van de *aquaduc du Cachtembrug*. Aan de vraag van de gemeente wordt gevolg gegeven door een Franse brief van 3 december 1852 waarin de gouverneur van de provincie

West-Vlaanderen de zaak heeft geëvalueerd en akkoord gaat met de voorgestelde financiële procedure. Verder stipuleert de buitengewone belasting van 7 centiemen op de grondbelasting en 5 centiemen op de personenbelasting. Die overstroming en die brugramp waren niet alleen diep in het geheugen van alle inwoners gegrift maar ook voelbaar in de geldbeugel van iedere dorpeling gedurende tien jaar. Uit het toen geldende bedrag voor de herstelling van de Kachtembrug in 1852 blijkt dat het niet meer om een brug voor voetgangers ging.

De ijzeren Kachtembrug in 1910

Iets meer dan een halve eeuw na deze ramp lezen we eveneens in het archief van Pieter Pruim de melding van werken aan de Kachtembrug. Op vrijdag 9 september 1910 om 11 uur 's voormiddags vond een openbare aanbesteding plaats in het gemeentehuis van Rumbeke over het maken *eener ijzeren brug over den Mandel*[6]. De begroting van de werken bedroeg 343,82 *franks*. Ook een schrijven van de gemeenteraad Kachtem op 21 oogst 1910 deelde mee dat alleen inwoners van Rumbeke en Kachtem aan de aanbesteding deel mochten nemen. Voorts dat het plan, bestek en de voorwaarden in het gemeentehuis van Rumbeke ter inzage lagen. Deze dubbele bekendmaking had natuurlijk te maken met het feit dat de Kachtembrug de grens van beide dorpen vormde.
De Kachtembrug evolueerde dus mee met de maatschappij waarin de ijzeren constructies een grote rol speelden.
De tijd waarin de stenen middenpijler met de twee rondbogen gebouwd werd, valt wellicht te situeren circa het midden van de twintigste eeuw. Deze constructie bewijst dat er van de bevaarbaarheid van de rivier de Mandel geenszins sprake was.

Met de lokale inkokering van de Mandel rond de jaren 1970 verdween ook de functie van de Kachtembrug en vanaf deze ingreep behoorde de historische brug tot het verleden. Alleen de naam blijft nog verder bestaan in de moderne brug die reeds lange tijd de spoorweg en het kanaal (1870) overspant maar niet meer het water van de Mandel.

Het plan voor de Bruanebrug in 1786

De Bruanebrug in Roeselare ontleent haar naam aan de omliggende heerlijkheid Bruane die een achterleen van het Hof van Izegem was. Deze voetgangersbrug was in 1786 zoals de brug van Kachtem met planken samengetimmerd. De straat in het verlengstuk van deze brug werd de Bruanestraat genoemd . Pas in 1901 werd ze omgedoopt tot Mandellaan. Tot 1786 was het gebruikelijk dat de voertuigen in het zomerseizoen de oversteek maakten in de buurt van de brug, op ondiepe plaatsen van de Mandel die droog lag. Een niet gemakkelijke karwei voor de tweewielige steekkarren, driewielige trekkarren en vierwielige lastwagens.
Aan de huidige Bruanebrug had de Mandelbedding een geleidelijke afdaling en een niet steile opklim. Daar was de afstand van de oevers groter dan elders. Bovendien was het doorwaden van de Mandel op die plaats niet meer mogelijk in de winterperiode wanneer het water van de rivier hoog stond of zelfs buiten zijn oevers getreden was. Daarom was het noodzakelijk aldus de Franse tekst bij de planning om een nieuwe brug over de Mandel te bouwen voor de lastwagens, karren, koetsen en ander gespan. Dit was de vraag en de wens van de inwoners van Rumbeke.
Nog dringender voor de bouw van een brug voor voertuigen was het feit dat de grote weg van Roeselare naar Rumbeke in de winter alsoluut *inpracticable* was wegens de overvloed van water.
Een andere en latere bron, nl. de Mandelbode, schildert dit winterse straatbeeld in 1838 als volgt: de grote weg tussen Roeselare en Rumbeke was een natte modderpoel en werd daarom de Waterstraat genoemd[7].
Door deze noodtoestand werd het wagenvervoer vanuit de wijk Klein Spanje de pas afgesneden en verkeerde

Brug over de Mandel in de Rumbeeksestraat, anno 1950

De Kachtembrug circa 1950. (foto in privébezit)

het in een geïsoleerde positie. Door een nieuwe brug kon een alternatieve weg voor de voertuigen gebruikt worden zowel in de zomer als in de winter. Door deze garantie werd het gehucht Klein Spanje ontsloten en zou een directe verbinding naar Rumbeke, Oekene en Izegem ontstaan. Een dergelijke aanwinst gold ook voor de inwoners van Beveren en Ardooie. Het traject van de omweg via het centrum en de belabberde weg van Roeselare naar Rumbeke in de winter zou definitief van de baan zijn.

Klein Spanje

Klein Spanje is de wijk die zich nabij de Bruanebrug in Roeselare-Oostrem situeert. Deze wijk ontleent zijn naam aan het historische feit dat dit gebied als een enclave of eiland niet onder het Franse bestuur is gekomen zoals Roeselare. Klein Spanje bleef onder het Brugse Vrije dat het Spaans-Oostenrijkse Bestuur in de 17de-18de eeuw kende. In deze periode beleefde dit gehucht een bloeiende nijverheid want in 1776 waren er vier oliemolens werkzaam. Vandaag de dag zijn de toponiemen Spanjestraat, Spanjemolen, Spanjeschool een reminiscentie aan deze politieke en bestuurlijke toestand[8].

Realisatie van de Bruanebrug 1786?

In de contemporaine berichten en rekeningen van de stad Roeselare lezen we geen directe informatie over de realisatie van en kosten voor de vernieuwde brug. In 1781, de periode vooraf, is er sprake van de *aenstaende te construeren bruggen onder de prochie*[9] bij de bestuurders van de stad Roeselare en wellicht ook in de volksmond. Hoewel de uitdrukking zeer algemeen is, kan ze toch een allusie naar de geplande vernieuwing van de Bruanebrug bevatten. In de stadsrekening van 1790 wordt de naam *Brouwaen brugge* enkel aangewend om het erfgoed, gebruikt door Martinus Laridon, bij de Mandel en de Bruanebrug aan te duiden[10].

Toen West-Vlaanderen onder het bewind van Napoleon was, legde de stad Roeselare haar rekeningen voor aan de prefectuur van de Leie te Rijsel. In de rubriek openbare werken: aquaducten, bruggen en fonteinen in 1809-1813 lezen wij de beraamde uitgaven op 153,40 fr. becijferd, de effectieve uitgave op 153,12 fr. met als besluit: een besparing van 28 centiemen[11]. Deze onkosten vormden een tiende van het jaarlijkse stadsbudget. Uit de algemene noemer van de rubriek valt af te leiden dat het wellicht om onderhoudskosten ging en dat dus de geplande brug reeds lang gerealiseerd was.

De Bruanebrug over het kanaal Roeselare-Leie

Het kanaal Roeselare-Leie werd naast de Mandel op een afstand van een vijftal meter gegraven en rond 1872 voltooid.

Aan de nieuwe brug over het kanaal werd dezelfde naam gegeven. Zo kwam de historische Bruanebrug over de Mandel die aan het begin van de Beurtkaai gelegen was, jarenlang onder de vleugels van de grote en nieuwe brug. Maar het belang en de economische betekenis van de Mandel werd volledig door het nieuwe kanaal overschaduwd.

De oude Bruanebrug over het kanaal. (foto in privébezit)

De foto op de vorige bladzijde biedt ons een blik op de oude Bruanebrug of de eerste brug over het kanaal en werd voor de Eerste Wereldoorlog genomen. De brug is door twee dikke gemetselde muren stevig ondersteund. Wegens haar smalle doorgang kon slechts één schip doorvaren. Rechts in de verte zien we op de oude foto de hoge schoorsteen van de cichoreifabriek Talpe en de molenkap van de Spanjemolen aan de hoek van de Spanjestraat en de Koornstraat. Meer in het midden, in de verte, ontwaren we de moutasttoren en brouwerij Rodenbach. De man onderaan bewandelt een pad langs het water, de trakelweg die onder de brug door opwaarts liep. Heden is de Trakelweg een weg langs het kanaal.
In 1958 werd de ijzeren constructie van de kanaalbrug in haar geheel opgekrikt en verhoogd omdat de schippers het bovenstel van hun bestuurshut moesten afnemen om onder de brug te kunnen varen. Tijdens deze brugwerken was in april 1958 Sylvain Huygebaert, een tienjarige knaap, door een verdrinkingsdood om het leven gekomen.
Bij de verbreding van het kanaal in de jaren zeventig van de vorige eeuw werd de nieuwe brug nog eens verhoogd. De helling naar de brug toe werd steiler en het niveau van de brug bereikte het eerste verdieping van het nu nog bestaande huis, Mandellaan 395.

Met de inkokering van de rivierbrug tijdens de verbreding van het kanaal kwam een einde aan de oude Bruanebrug die als het ware begraven ligt aan de voet van haar nieuwe naamgenoot.

Een lokale anekdote vertelt dat er jaarlijks wel een koe of een paard in de neerglooiende weilanden zich te ver waagde en in de Mandel terecht kwam. Met man en macht kwamen de buurtbewoners ter hulp om het onfortuinlijke dier weer op het droge te brengen. Een hele belevenis voor de jeugd en de kijklustigen van die tijd.

Besluit

Het probleem van dergelijke figuratieve kaarten is dat zij in de 19de eeuw zonder context van bv. uitvoering of opvolging van een plan, verzameld werden. Het is best mogelijk dat het document nr. 1537 uit een dossier komt dat in de Geheime Raad bewaard werd[12].
Uit de lokale Briefwisseling of de Rekeningen (1786-1810) van het Stadsarchief Roeselare zijn blijkbaar geen directe sporen van of bewijsstukken voor de realisatie van beide plannen A en B te vinden. Wanneer de brugwerken juist begonnen of voltooid werden blijft alsnog een open vraag. Hoe dan ook kunnen we besluiten dat de geplande brugwerken in 1786 toch wel eens in werkelijkheid omgezet werden. Zij waren immers van zeer praktisch nut voor het verkeer van voertuigen en lastwagens. De namen van beide bruggen dragen niet alleen de traditie van brug over het kanaal (en de spoorweg) maar ze verwijzen ook naar de historische betekenis van de brug over de Mandel. Zo hebben ze hun geschiedenis geschreven: van watering, voetgangersbrug, wegenbrug tot kanaalbrug en spoorwegbrug.

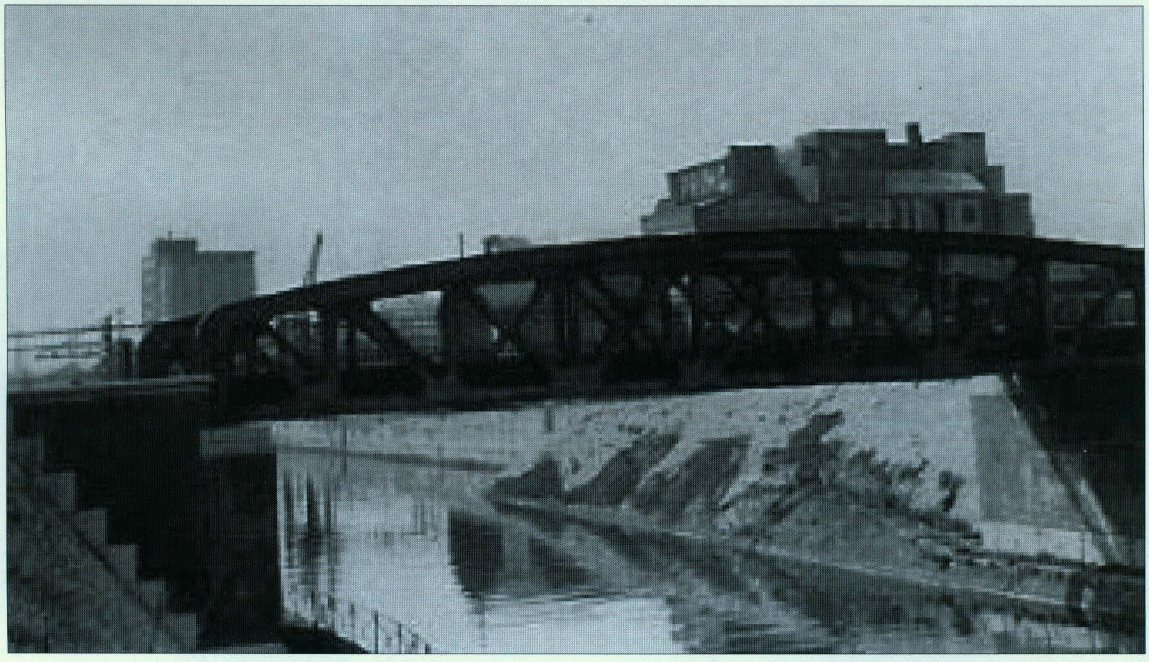

De vernieuwde Bruanebrug, circa 1965. (foto in privébezit)

Eindnoten

[1]Rijksarchief Brussel: *Kaarten en plattegronden (Cartes et Plans manuscrits)* nr. 1537.
L.P. GACHARD, *Inventaires des cartes et plans, manuscrits et gravés qui sont conservés aux archives générales du royaume*, Brussel, 1848. Deel III, p. 204.
[2]*Carte figurative d'une partie de la rivière, entre Roulers et Iseghem (Flandre), avec indication des chemins environnants; levée vers 1786, à l'occasion d'un projet de construction de différents ponts sur cette rivière.* (haut 39 cent, larg. 50 cent)
[3]Op figuratieve kaarten wordt *une toise* (vadem) vaak omschreven als : *six pieds de mesure de france*. Dus ongeveer twee meter.
[4]P. PRUIM, Archiefstuk van 2 juli 1852, Stadsarchief Izegem.
Inventaris: Map 7: Openbare werken, gemeentewegen en waterlopen. Deel 6.
[5]Idem, Archiefstuk van 3 december 1852. Inventaris, Map 7, deel 6. Stadsarchief Izegem.
[6]Idem, Archiefstuk van 21 augustus 1910. Inventaris, Map 7, deel 6. Stadsarchief Izegem.
[7]P. DECLERCQ, *Izegems verleden. Bruggen en wegen* in *De Mandelbode*, 20 maart 1959, naar aanleiding van de straatbelegging met kasseien in de Roeselarestraat te Izegem.
[8]Geert HOORNAERT, *Krottegem, de wijk van Over-Statie*, Roeselare. 2001. p 14-15.
[9]Stadsarchief Roeselare, Rekeningen, 1781, f. 39 r.
[10]Stadsarchief Roeselare, Rekeningen 1790, f. 240 v.
[11]Rijksarchief Brugge, Inventaris 82, nr. 3737: de stadrekeningen van Roeselare, 1809-1813.
[12]Carnier M., Archivaris van het Algemeen Rijksarchief Brussel, een antwoordend schrijven van 17 juli 2008 (ARI-4 nr 232/2008).

Dank aan Nicole Depreytere voor haar herinneringen aan de Bruanebrug, Geert Hoornaert voor de illustratie (Bruanebrug) en aan Jacques Viaene voor de illustratie (Kachtembrug).

WELK WERK DEED EEN IZEGEMSE 'COMMISSIONAIRE'?

Lieve Vandenbussche

In zijn Ten Mandere-bijdrage, *Frederik Noppe, soldaat karabinier*[1], schreef Philippe Noppe op p. 34, dat Joseph Wullaert **commissionaire** (=vertegenwoordiger) was in de schoenfabriek Decoene.
Marcel Nuijttens[2] sprak me daarover aan, dat dit gegeven niet correct was.

Wanneer iemand voor zich persoonlijk een paar schoenen wou laten maken, nam de winkelier bij die persoon een aantal voetmaten (lengte- en wrijfmaat). De commissionaire moest de breedte van de voet berekenen.
Vervolgens was hij met enkele taken belast, zodat hij het productieproces van dit paar schoenen kon volgen:

- Een passende leest zoeken en aanpassen (bijvoegen van stukjes leder)
- de aangepaste leest aan de patroonmaker bezorgen
- de schacht laten uitsnijden in het leder
- alles naar de stikster brengen
- afgeven aan de schoenmaker
- zorgen dat de afgewerkte schoenen bij de klant kwamen

Hij volgde dus met andere woorden de schoen volledig op, zodat de klant tevreden zou zijn bij de aflevering ervan.

Noch De Bo[3], noch Debrabandere[4] of Claeys[5] hebben dit woord in hun respectieve dialectwoordboeken opgenomen.

Maar een steekproef bij *de huwelijken in Izegem in de 19de eeuw* leert ons dat er toch een twaalftal mensen dit beroep uitoefenden.

voetnoten

[1]Philippe NEESE, Frederik Noppe, soldaat karabinier (Izegem 03.10.1893 – Blankenberge 09.09.1961), in Ten Mandere, 48ste jg. nr. 3 (142) p. 33-42.
[2]Gesprek op 14 februari 2009.
[3]Leonard DE BO, *Westvlaamsch Idioticon*, Brugge, 1870-73, heruitgave Flandria Nostra, Torhout, 1974.
[4]Frans DEBRABANDERE, *West-Vlaams etymologisch woordenboek*, Amsterdam/Antwerpen, 2002, 461 p.

CULTUURTROFEE 2008 VOOR JACQUES VANDOORNE

Jacques Viaene

Op zondag 30 november 2008 werd tijdens een academische zitting in het Stedelijk Auditorium de cultuurtrofee 2008 uitgereikt aan Jacques Vandoorne.
Het was reeds de 23ste keer dat een verdienstelijke Izegemnaar of Izegemse vereniging die eer te beurt viel. Voor de eerste keer echter werd de laureaat aangeduid door de algemene vergadering van de cultuurraad. Hierdoor was de verkiezing van 'meester Jacques' gedragen door een grote en brede groep cultuurliefhebbers van onze stad. Volgens de voorzitter van de cultuurraad, Geert Orgaer, kreeg de keuze van de laureaat veel instemmende en lovende reacties.
In zijn laudatio verantwoordde de voorzitter dan ook uitgebreid die keuze.

Jacques Vandoorne, winnaar van de cultuurtrofee 2008.
(foto in privébezit)

We lichten er enkele passages uit.
Al heel jong, op negenjarige leeftijd, bracht Jacques Vandoorne als sopraan-solist vanop het doksaal vertolkingen van Adeste Fideles en Susa Nina. En later in de scola zong hij zelfs een aria uit het kerstoratorium van Bach.
Tijdens zijn middelbare studies in het Klein Seminarie van Roeselare, waar de lessen nog grotendeels in het Frans werden gegeven, werd zijn Vlaamse strijdvaardigheid aangescherpt. Daardoor is Jacques Vandoorne nog steeds een van de grootste pleitbezorgers in onze stad om bij kooruitvoeringen werk van eigen Vlaamse componisten te programmeren.
Aan de katholieke normaalschool van Torhout studeerde hij in 1934 af als koster-onderwijzer en startte, na enkele tijdelijke opdrachten, in 1936 zijn loopbaan in de gemeenteschool van Sint-Eloois-Winkel. Omwille van zijn opgemerkte zangtalent werd Jacques door principaal Louwaege en directeur Behaeghe van het Sint-Jozefscollege in Izegem gecontacteerd om er vanaf 1947 les te geven en de functie van koorleider op te nemen. Zo richtte hij het knapenkoor Dominiek Savio op, een koor dat ook verbonden was aan de Sint-Tillokerk. Het koor bereikte een heel hoog peil want het was de toenmalige bisschop E.-J. De Smedt die het koor bewierookte met de woorden 'Ik waande mij in Wenen', wat een duidelijke referentie naar de Wiener Sänger Knaben was.
Heel wat Izegemse jongeren zongen onder leiding van Jacques Vandoorne en voor honderden Izegemnaren opende hij de poorten van de wonderlijke muziekwereld.
Met zijn knapenkoor Dominiek Savio luisterde hij samen met het Gregoriuskoor de hoogdagvieringen polyfonisch op met aan het orgel Daniël Clement.
Tot aan zijn pensioen in 1977 gaf hij les aan het 5de of 6de leerjaar.
35 jaar lang dirigeerde Jacques trouw het koor van de Sint-Jozefskliniek. Hij deed het uit idealisme en uit liefde voor de muziek.
Momenteel zingt hij ook nog in het Sint-Gregoriuskoor en in de Scola Sancti Gregorii die heel wat begrafenissen met Gregoriaanse gezangen opluistert. Hij wordt er door iedereen gewaardeerd voor zijn muzikale kennis en zijn enthousiaste inbreng.
Tijdens zijn rijke muzikale loopbaan was hij naast dirigent ook een gedreven componist, vooral van kerst- en Marialiederen. Zijn diepgelovige overtuiging en verering voor Maria illustreerde hij overduidelijk in zijn functie als *conservator* van het Blauw Kapelleke.
Als winnaar van de cultuurtrofee werd hem, heel treffend, een aquarel van het Blauw Kapelleke van de hand van Carlos Vansteenkiste overhandigd.

RECLAMEOPSCHRIFT TANGHE WEER TE ZIEN

Raf Vandenberghe

Aan het parkeerplein voor Ave Maria waren jarenlang links en rechts reclameborden van de scholengroep de Pélichy aangebracht. Wanneer onlangs het linkse bord weggehaald werd, kwam een oud reclamebord van de toenmalige schoenfabriek Tanghe bloot.
Het bevat het ovaalvormig embleem van de eerste firma, met volgende teksten: 'Manufacture de chaussures de luxe, [*onleesbaar* (o.m. TANGHE)], société non collectif, La Chimère[1], The CTV Iseghem Shoe, marque déposée. Telephone 63, ISEGHEM, Rue de Gand 37'.
De twee huizen naast de parkeerplaats, richting centrum (nu: *De Smaak*), waren van de Tanghes: het eerste van de stichters Cyriel Tanghe (1871-1949)-Victorine Vanhoutte, het tweede van hun oudste zoon Raphaël Tanghe (1902-1963). Achter deze huizen bevond (bevindt) zich een (kleine) schoenfabriek, gebouwd rond de eerste wereldoorlog door Cyriel Tanghe-Vanhoutte. Er werkten destijds tot 70 arbeiders. (Hij had in 1897 een schoenfabriek opgericht en werkte eerst in de Sint-Pietersstraat, vanaf omstreeks 1910 in de Marktstraaat. In 1914 had hij machines gekocht.)
Vanaf 1922 werden de zonen Raphaël en Gerard in de leiding van de fabriek opgenomen. In 1927 werd een vennootschap onder gemeenschappelijke naam opgericht. Deze werd in 1936 omgevormd tot de 'Ets. C. Tanghe & Fils NV'. Even voor de Twee Wereldoorlog werd een nieuwe fabriek gebouwd in de Papestraat 23-27. De verhuizing van de Gentsestraat naar de Papestraat gebeurde halfweg 1938. Op 80x30 m stond een gebouw met drie niveaus, in die tijd wellicht een van de modernste schoenfabrieken van België. Het bovenste niveau werd evenwel nooit in de productie betrokken - was een tennisveld - en zelfs op de andere niveaus was plaats over. Het oude fabrieksmerk maakte plaats voor de nieuwe merknaam, kortweg 'TANGHE'. Toen de jongere zuster van Raphaël en Gerard, Gabriëlle - meestal Gaby genoemd - op zeer jonge leeftijd weduwe werd, werd voor haar een nieuwe firma opgericht onder de naam van haar overleden man († 1935) 'WYBO'. Zij fabriceerde de eerste paar jaren in de oude fabriek, Gentsestraat. Naarmate er

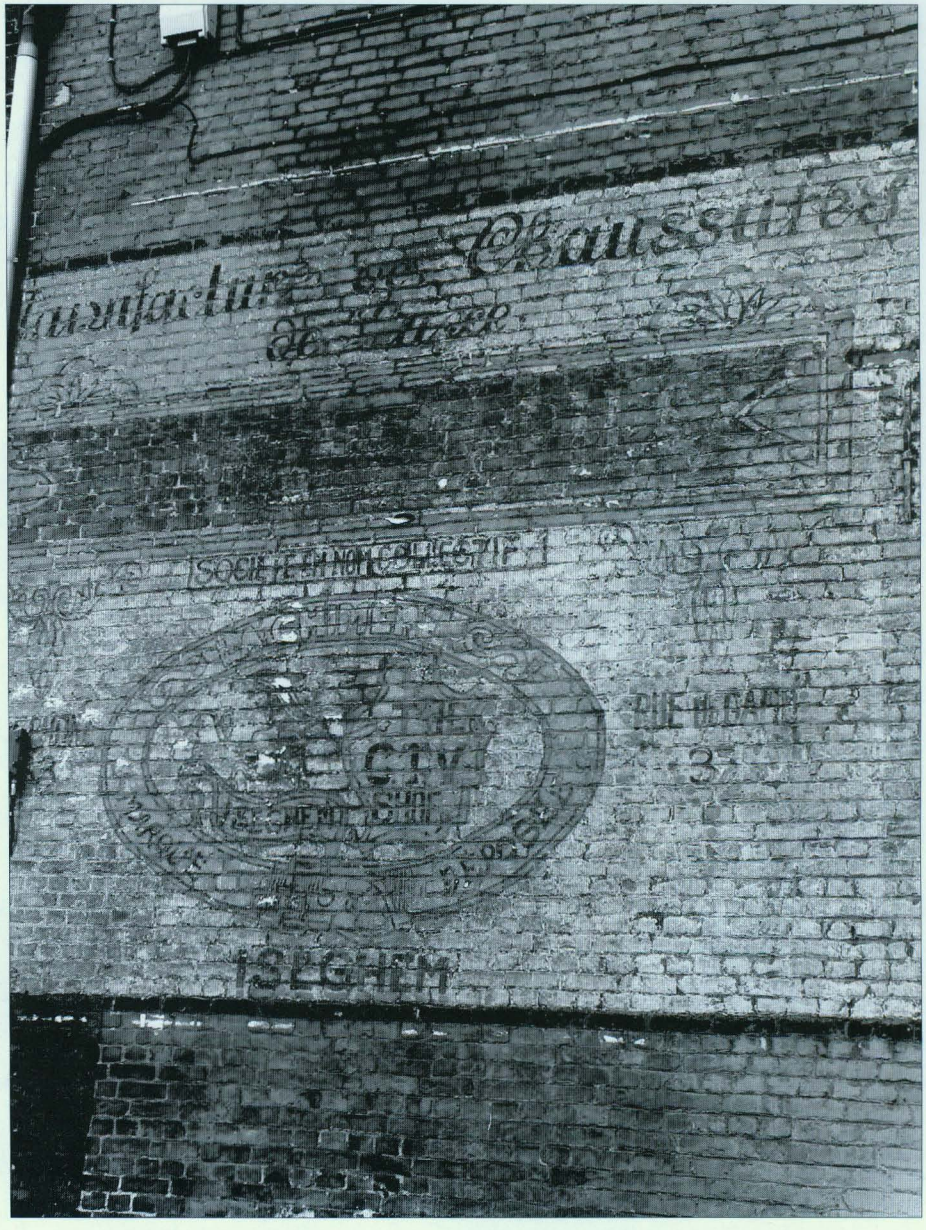

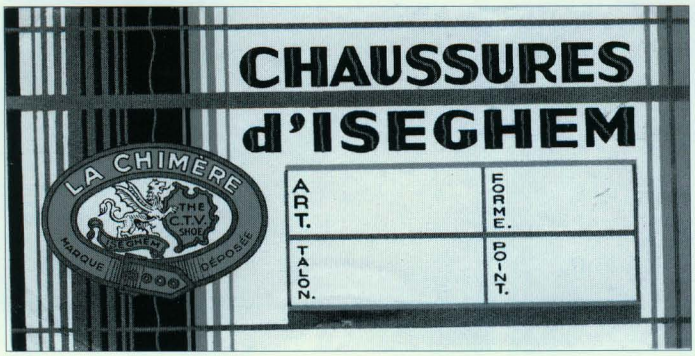

Twee verschillende schoendoosetiketten van de firma Tanghe. (Nationaal Schoeiselmuseum)

voor de firma Wybo werk bij kwam, werden eerst de damesschoenen (voor Duitse verpleegsters) in de Papestraat gemaakt, en nadien fabriceerden beide firma's lange tijd in hetzelfde gebouw, elk aan een kant. Tanghe maakte luxedamesschoenen, Wybo herenschoenen. Er werden moderne machines van Moenus aangekocht. Na de Tweede Wereldoorlog verhuisde de firma Wybo naar de Prins Albertlaan.

De oude fabriek in de Gentsestraat werd intussen niet meer gebruikt om er te fabriceren. Er stonden nog enkele (oude) machines, er lagen veel zakken met leerafval uit de snijdersafdeling, en in de kelders lag een grote voorraad mooi leer verborgen. Tijdens de oorlog is die voorraad zeer goed van pas gekomen. Naast de productie van bonnetjesschoenen en productie voor de Duitsers (damesschoenen in twee tinten van bruin voor verpleegsters en uitgaansbottines voor het leger) kon er nog regelmatig gewerkt worden met het leer uit de geheime voorraad, ook wel eens voor Duitsers. Dit alles leidde in 1944 tot problemen met de repressie, maar de fabriek bleef gespaard.

Op 26 februari 1970, om 9.25 u., veroorzaakte oververhitting in de stofafzuiging een reusachtige brand, die de fabriek in de Papestraat volledig vernielde. Vier brandweerkorpsen, honderd brandweermannen, kampten tegen de reusachtige rookontwikkeling en tegen het vuur. Ongeveer 300 schoenarbeiders verloren hun werk, in een tijd dat onze schoennijverheid al zo snel achteruitging. De fabriek werd nooit heropgericht.

Raphaël was in 1963 verongelukt en Gerard was oud en ziek. Roland Tanghe, zoon van Raphaël, ging wel naar de in 1955 aangekochte fabriek van Vandenberghe, Nijverheidskaai, en stichtte er de importfirma Bana, voor kinderschoenen. Deze firma verhuisde later naar Ingelmunster. Jean-Paul Wybo, zoon van Gabriëlle, stichtte na de sluiting van de firma Wybo de importfirma Gamma, voor kinderschoenen. Deze firma bestaat (wellicht) niet meer.

Over de bouw van de twee fabrieken, zowel in de Gentsestraat als in de Papestraat, is voorlopig niets terug te vinden. Wij zochten vruchteloos in het stadsarchief en ook bij Claudine Roose '*Industriële inplantingen te Izegem'* noch in '*Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 17n'* wordt de bouw van een van beide fabrieken vermeld. Ook Dejan[2] zet wel erg grote stappen: *Hij [Tanghe] vestigde zich eerst in de Sint-Pietersstraat, omstreeks 1910 in de Marktstraat, en later heeft hij een schoenfabriek gebouwd in de Papestraat,* alsof Tanghe in de Gentsestraat zelfs nooit gevestigd was.

Bronnen

Archief Nationaal Schoeiselmuseum

Alfons DEJAN *Izegemse ambachten van vroeger en nu. De schoennijverheid [1800-1913]* in Ten Mandere nr. 8 (3/2-3) 1963, p. 33.

Interview met Adhémar Carette, in de jaren 1940 werknemer bij Tanghe.

Eindnoten

[1](Volgens Gallas) *Chimère*: 1. Fabelachtig monster, chimora. 2. (fig) Hersenschim, droombeeld, *être dans la chimère: hersenschimmen najagen.* 3. (kunst) Bronzen of porseleinen draak 4. Zeeaap.
(volgens Van Dale *Hedendaags Nederlands*) *Chimère*: hersenschim.

[2]Alfons DEJAN, *Izegemse ambachten van vroeger en nu. De schoennijverheid [1800-1913]* in *Ten Mandere* nr. 8 (3/2-3) 1963 p. 23-37.

OP DOKTERSVISITE IN IZEGEM TIJDENS DE 17de EEUW

Bertrand Nolf

De inwoners van onze stad die in een ver verleden geconfronteerd werden met gezondheidsproblemen konden zich niet zoals nu, beroepen op de deskundigheid van een dokter of apotheker.

Op vele gebieden viel het leven tot in het begin van de 20ste eeuw voor de meeste jonge mensen niet mee. Door de slechte hygiënische omstandigheden waren er talrijke besmettelijke ziekten. Soms ontwikkelden er zich hierdoor epidemieën die de kinderrijkdom van een gemeente in een minimum van tijd halveerde. Zij die kinderziekten overleefden werden soms een leven lang geconfronteerd met de nare gevolgen ervan. Vele kinderen hadden huidziekten, werden verlamd, of werden doof of blind. En wie in zijn leven een botbreuk opliep werd zeker niet geholpen op de wijze zoals wij die heden kennen. De middeleeuwse persoon behielp zich met de vertrouwde huismiddeltjes, zoals kruiden en zalfjes. En als deze niet hielpen dan waren de kwakzalvers de redders in nood om bijstand te verlenen. Wie het al wat beter had kon hulp verwachten van de plaatselijke chirurgijn die vanaf de 17de eeuw in Vlaanderen een voor die tijd goede reputatie had. Daarmee bedoel ik, dat de meeste chirurgijns al een vakopleiding hadden genoten en als *Licentiaat in de medicijnen* zich na hun studiën in een gemeente kwamen vestigen. Op deze wijze werden zij pas door de stedelijke overheid erkend en geattesteerd indien zij het bewijs van hun studiën konden voorleggen. Sommigen onder hen, werden door de overheid belast om de *aerme lieden* te verzorgen, waarvoor ze een jaarwedde conform hun diensten ontvingen. Naargelang het ziektepatroon van de patiënt kon de chirurgijn recepten voorschrijven die de hulpbehoevende persoon in staat stelden zich te verzorgen.

In het midden van de 17de eeuw had Izegem ook al een *Pharmacopola et Chirurgus* onder zijn bewoners.Het was Meester Jacobus Vande Maele die naast zijn dokterspraktijk ook geneesmiddelen verkocht. Wij mogen hem in Izegem als de eerste apotheker beschouwen. Alhoewel, wie er een Latijns woordenboek op naslaat zal opmerken dat *Pharmacopola* ook kwakzalver betekent[1].

Als apotheker en chirurg maakte Vande Maele in Izegem de dienst uit voor een snel groeiende gemeenschap. Volgens het handschrift van de toenmalige pastoor Jacobus van Dolré, woonde hij in het centrum van de gemeente,*up de westsijde vande Marctstraete*, met zijn kinderen en echtgenote Margriete Fremault[2].

In Izegem moet hij een goede reputatie hebben genoten. De vader slaagde er zelfs in, om zowel burgemeester Pieter vanden Berghe, schepen Franciscus de Bois als pastoor van Dolré te overhalen om bij drie van zijn kinderen dooppeter te worden. Een eer die meestal alleen prominenten binnen een gemeente te beurt viel. Pastoor van Dolré bekwam wel medezeggenschap in het bepalen van de doopnaam van zijn doopkind door het Hillonius te noemen, de patroonheilige van de Izegemse parochie. Voor de chirurgijns was in die tijd de kennis om de vele noden van de bevolking te verhelpen veelal ontoereikend. Wonden verzorgen, verbanden leggen en aderlatingen doen behoorden tot de normale praktijk. In delicatere gevallen moest de patiënt rekenen op de genade Gods om hem te behoeden van verder onheil. In de meeste gevallen kunnen wij ons niet inleven in de situatie van drie eeuwen geleden. Hoewel, pijnloze bevallingen tot stand brengen met de hulp van spiesen en haken die behoorden tot het instrumentarium van de chirurg, is toch iets teveel gevraagd.

In de Izegemse *resolutien van het prinsdomme*[3] vinden wij tussen de vele hypotheken, verkopingen, leningen, staten van goed en erfenissen een éénmalige verwijzing naar een toch wel zeer merkwaardig verhaal. Het overlijden van *Magistri*[4] Vande Maele op 12 maart 1666[5] en het ontbreken van een waardige opvolger is waarschijnlijk de directe reden van het verzoek van Jaecques de Meester en zijn echtgenote Janneken Boette, beiden zijn *inwoonders vanden Graefschepe*. Deze staat ingeschreven als: *acte van consent omme te moghen snyden vanden steen het kint van Jaecques demeestere*.[6]

De inschrijving dateert van 3 april 1669 en werd ondertekend door de burgemeester Pieter vanden Berghe en zijn schepen Pieter vander Brugghen. In hun smeekbede vragen beide ouders de toelating om met hun *soontjen met naeme Joosken, vanden oude van ses jaeren*[7] een *chirurgijn* te bezoeken. Over de juiste schrijfwijze van de moeder, Janneken Boette ben ik vrij onzeker, want bij iedere geboorteaangifte van haar kinderen werd haar familienaam anders geschreven. Wij vinden haar familienaam steeds op een andere manier terug, als Kowet, Guwet, Couwet, Coet en Hoet. Vreemd, gezien de dopen van haar kinderen door dezelfde priester werden ingeschreven. De oplossing van deze verwarring vinden wij bij haar overlijden op 29 december 1718[8]. Daar werd ze als *Joanna Cuwette, dict Toebats vidua Jacobi de Meestere* ingeschreven. Zij was dus beter gekend onder haar toenaam of roepnaam, *Toebats*. De familienaam *Boette* zoals ze werd geacteerd in hun verzoekschrift is vermoedelijk afgeleid van haar bijnaam.

De motivatie van hun vraag was dat Joosken *seere ghequollen*[9] was en dat binnen de *stadt van Cortrijck eenen seer exppeert meester cherusien ofte breucksnijder* woonde die met *kenisse van saecken* hun kind kon behandelen. De toen bekendste steensnijder in Kortrijk was de vader van de beroemde Jan Palfijn. Zowel de burgemeester als de dienstdoende schepen schreven in het verslag dat *sij hun kint toelaten te snijden vanden voornoemden steen waartoe sij ansocht hebben ons consent waeroppe wij gheconsidereert tgone voorscreven hebben.*[10]
Het kon dus ook dat omwille van een beperkte bekwaamheid van de dienstdoende of beschikbare chirurg de patiënt doorverwezen werd naar een expert chirurgijn. Of dit in die tijd een handelwijze was, die paste in een geldende regelgeving, is me niet helemaal duidelijk en ik moet u bijgevolg het antwoord schuldig blijven. Waarschijnlijk was het verzoek van deze ouders de juiste handelwijze om zich later te kunnen verantwoorden mocht het met hun zoontje verkeerd zijn afgelopen. De ingreep is hij zeker te boven gekomen. In het overlijdensregister van 1712 in Izegem[11] staat Joos Demeestere ingeschreven als *maritatus aetatis 46 annorum*[12]. Het zou om dezelfde persoon kunnen gaan. Dat hij in het huwelijk is kunnen treden doet niets af van het feit hoe hij er als jongeling aan toe was of uitzag. Schoonheid was niet een norm om een vrouw aan de haak te kunnen slaan. De harde realiteit bestond uit het verdienen van de dagelijkse kost, door middel van het weefgetouw of het landbouwareaal dat iedere dag op hen wachtte om zo te kunnen overleven.

Bronnen

[1]*Latijns-Nederlands woordenboek*, Aula, 1978, p. 219. In de *Latijnse woordenlijst voor de genealoog*, Poperinge, 1999, p.116 verklaart men wel, " als hij die geneesmiddelen verkoopt". Bij R. LOBBESTAEL & VVF Tielt, *Latijn-Nederlands voor genealogen*, 2004, p. 4, lezen wij, 'apotheker, koopman in zalf en reukwerk'.
[2]SAI, *Overlijdensregister Izegem, "Lijste der familien van Iseghem", anno 1655*, f°12.
[3]SAI, B. NOLF, WP nr. 559, *Resolutieboek van het Prinsdom*.
[4]Magistri = Meester met academische titel. Bij het overlijden van zijn echtgenote op 29 augustus 1707, wordt zij als de weduwe van "Magistri Jacobus Vande Maele" vermeld, zie SAI, *PR. Izegem*, f°1023.
[5]SAI, *PR. Izegem*, f°933v°. Zijn opvolger Dominicus van Grottendaele kwam vermoedelijk kort nadien in dienst. Hij overleed in 1670.
[6]SAI, B. NOLF, Wettelijke Passeringen nr. 559, *Resolutieboek van het Prinsdom*, f°151v°.
[7]Josephus werd in Izegem geboren op 3 mei 1663, als zoon van Jacobus Demeestere en Joanna Hoet. SAI. *PR.* f°392. Joos is de Middelnederlandse verkleinvorm van Josephus. Zijn geboorteakte staat niet in de Izegemse klappers! Door voorgaande studie en dataopslag werd deze wel teruggevonden.
[8]SAI, *PR. Izegem*, 1718, f°2573v°, Cuwette dict Toebats.
[9]Gekweld.
[10]SAI, B. NOLF, WP nr. 559, *Resolutieboek van het Prinsdom*, f°152.
[11]SAI, *PR. Izegem*, 19 okt. 1712, f°1036.
[12]Getrouwde man, 46 jaren oud.

DE VEILIGHEID IN HET 19de-EEUWSE IZEGEM[1]

Jean-Marie Lermyte

In dit artikel willen we nagaan welke instanties instonden voor de veiligheid van de Izegemnaar: de politie, nachtwakers, burgerwacht, rijkswacht en brandweer.

Politie

Het politiekorps was in het 19de-eeuwse Izegem zeer beperkt. Naast de nachtwakers waarover we het straks hebben, had de politiecommissaris[2] tot in de loop van 1881 slechts twee manschappen onder zijn bevoegdheid; dan kwam er een veldwachter bij[3]. In 1897 werd een 'politie-toeziener' benoemd[4]. Omdat de bevolking en de binnenstad aangroeiden, kwam er een agent bij in 1905 en nog een in 1908[5]. In 1919 werd een adjunct-politiecommissaris benoemd[6]. Na de Eerste Wereldoorlog werd het korps herhaaldelijk uitgebreid. In 1927 zou de betrekking van veldwachter worden afgeschaft – er kwam een politieagent in de plaats – *in aanmerking nemende dat de landelijke bevolking gedurig afneemt door de standvastige uitbreiding van den bouwtroep der stad en door het tot stand komen van allerhande gestichten in de buitenwijken ten gevolge van de uitbreiding van het elektriek net op het gansche grondgebied*[7].

Ook de functie van *luider der politieklok of klokenist* bestond, maar met het beroep van politieagent had die functie niets te maken[8].

Met de politie was het niet altijd zo best gesteld. In 1841 schorste het schepencollege de politiecommissaris voor veertien dagen. In het verslag van schepen François Ameye-De Gheus lezen we dat er herhaaldelijk problemen waren met de man, o.a. wegens ongewettigde afwezigheid. De directe aanleiding tot de schorsing was de uitval *met bitse en verachtelijke woorden* op 28 juli 1841 in café De Kroone, want: *Onder veele andere beledigende uitdrukkingen zegde hij: Dat de regentie zoo dom was als koewachters; - dat hij ze verachte; - dat hij gedurende tien jaren hunne domheid genoegzaam had doen blijken; (...) Deze en vele andere beledigende uitdrukkingen die de kieschheid en betamelijkheid niet toelaten ten papiere te brengen, zijn door den politiecommissaris dezer stad gedurende ruim één uer op eenen tierenden (bruyanten) toon uitgebraekt geworden*[9]. Ook over zijn opvolger was het stadsbestuur ontevreden. De bevolkingsregisters, die hij moest bijhouden, waren niet in orde, hij verkocht op naam van zijn vrouw *guano, klaver en tonnezaad, gemeene bier, genever en pinteglazen* en maakte van zijn positie gebruik om de mensen onder druk te zetten om bij hem te kopen[10].

Begin 1883 lezen we in de notulen van de gemeenteraad: *Teneinde de klachten die gedurig in het publiek ontstaan, te vermijden, drukt de raad de wensch uit dat het personeel der policieambtenaren in het uitoefenen van hunne fonctien meer iever en zorg zouden aan den dag leggen om hunne plichten nauwkeurig te volbrengen*[11]. Pieter Lescauwier, die eerst veldwachter en daarna politieagent was, werd wegens herhaalde dronkenschap in 1885 voor veertien dagen en in 1887 voor acht dagen geschorst[12]. Dat de functie van veldwachter precies in 1927 zou worden afgeschaft had niet alleen met bovenstaande reden te maken, maar ook met het feit dat de man toen na een veroordeling ontslag nam[13].

Eind 1883 keurde de gemeenteraad een *reglement nopens den dienst der beambten van policie binnen de Stad Iseghem* goed[14]. De drie agenten kregen ieder toezicht over een bepaald stadsdeel: de binnenstad; sectie B en C; en sectie D. Uit dat reglement citeren we de volgende artikels:

Art. 4. De agenten zijn belast op te zoeken of er geene aan de stad vreemde huisgezinnen dienstboden of medewoners zijn. In dit geval zullen zij zorgen dat de vreemdelingen hun overwijld op de bevolkingsregisters doen inschrijven. De agenten zullen ook nota houden van de plaats alwaar de personen die Iseghem verlaten zich gevestigd hebben.

Art. 5. De agenten zullen bijzonderlijk letten op de bedelaars en vreemde leurders. - Deze die onvoorzien zijn van regelmatige papieren zullen voor de policie commissaris gebracht worden.

Art. 6. De agenten zullen ook nazien of er in de huizen geene konijnen, geiten, verkens of pluimgedierte gehouden worden en of er in de nabijheid der woningen geene vuilhoopen geplaatst worden.

Art. 8. Bij het aankomen der treinen van den ijzerenweg, zal er zooveel mogelijk een policieagent aan de statie tegenwoordig zijn.

Art. 9. De agenten zullen beurtelings alle de straten en wijken der stad bezoeken, bijzonderlijk in het noen-uur en met het vallen van den avond.

Art. 10. De zon- en feestdagen zal er altijd een policie-agent de nachtpolicie vergezellen en ten minste eens per week de nachtdienst nazien. Dezelfde dagen zal er, gedurende de goddelijke diensten een agent zich bevinden in de nabijheid der kerk teneinde de rust en de goede orde te handhaven.

Art. 14. Wanneer er brand ontstaat, zoo bij dage als bij nachte, zullen de politie-agenten dadelijk de personen verwittigen die met de bewaring der brandspuiten gelast zijn alsook den Heer Burgemeester en de policie-

kommissaris.
Art. 15. De zon- en feestdagen zal er zich altijd een policie-agent bevinden in het stadhuis waar de burgers hem zullen vinden en zijne hulp mogen inroepen in geval van onrust, gevechten, straatschenderijen, enz.
In 1908 kwam er een nieuw reglement van inwendige orde[15].

Het gebouw waarin de politie huisde voldeed niet. In 1852 zei de politiecommissaris dat hij noodgedwongen werk naar huis mee moest nemen: zijn bureau op het stadhuis was immers *eene plaets alwaer wekelijksche repetitien gedaen worden, alwaer waschten gedroogd en rouwmaeltijden gehouden worden en waar het 's winters veel te koud was*[16]. Ook een van zijn opvolgers vond het bureel veel te klein en vroeg een afzonderlijke wachtplaats voor zijn politiepersoneel. Op 7 april 1909 kwam de gemeenteraad aan zijn wens tegemoet door het aanpalende Café de l'Avenir te pachten aan 350 frank per jaar[17]. Het zou tot 1943 duren voor de politie haar eigen gebouw kreeg.[18]

Nachtwakers
's Nachts werd de politie afgelost door nachtwakers. Dat blijkt ook uit het bovenstaand reglement. In de winter 1845-1846 werd er tijdelijk een nachtwacht opgericht. De gemeenteraad vond de oprichting in zijn zitting van 8 november 1845 *noodzaekelijk ten gevolge der tijds-omstandigheden*. Die tijdsomstandigheden waren de hongerjaren. De nachtpatrouilles duurden tot 18 maart 1846. Twee weken later stelde de gemeenteraad de vergoeding per nachtwachtbeurt vast op 1 frank, 50 en 25 centiemen, naargelang men in eerste, tweede of derde klasse was ingedeeld. Het geld werd gezocht bij welstellende ouden, zieken of andere van nachtwacht vrijgestelden en bij gegoede vrouwelijke gezinshoofden.

In de notulen van de gemeenteraad van 7 maart 1850 vernemen we dat er sedert enkele maanden in Izegem en omliggende menigvuldige diefstallen met inbraak waren, vooral van lijnwaad. Daarom besliste de gemeenteraad *dat er tijdelijk twee mannen ter dispositie van de Politie commissaris zullen gesteld worden met eene idemniteit van fr. 1.25 tot fr. 1.50 per dag of nacht, om de noodige geoordeelde patrouillen te helpen doen.* Op 25 augustus 1851 kreeg de gemeenteraad lezing van *een verzoekschrift onderteekend door 125 lastgelders gedagteekend den 5 dezer maend, waerbij zij indachtig maken de stoute dieften gedaen bij middel van braek in het middenpunt der stad, sedert het afschaffen der, door de stad aengestelde nachtwakers, en doen de vraeg de nachtwakers dienst op nieuw door goede en getrouwe mannen op algemeene kosten der stad te organiseren.* In de volgende zitting spraken de raadsleden *op eene zoo verschillige wijze van de nachtwakers, dat alles aanduid dat de zaek niet rijpelijk genoeg schijnt bestudeerd te zijn.* Daarom kreeg het college van burgemeester en schepenen de opdracht een ontwerpreglement op te stellen[19]. Op 11 december 1851 werd het goedgekeurd. We lichten er enige artikels uit.
Art. 1. – Er zullen twee nachtwakers benoemd worden, belast met het handhaven der goede orde, het verzekeren van de veiligheid der persoonen en eigendommen voor de geheele uitgestrektheid dezer stad en grondgebied.
Art. 2. – Om tot nachtwaker te kunnen benoemd worden, moet men zijn:
a. van 21 tot 30 jaer oud;
b. van een eerlijk, goed en zedelijk gedrag
c. kunnen lezen en schrijven;
d. van een gezond en kloek ligchaemsgestel en allezints in staet om de vermoeyenissen van den dienst doortestaen. Het Schepenkollegie mag, zulks geradig oordeelende, persoonen aanveerden die eenen hoogeren ouderdom bereikt hebben.
Art. 6. – Elke nachtwaker zal voor kleeding ontvangen eene kapot van grijs laken gemaekt met eene kap en behoorlijk gewapend zijn.
Art. 7. – Gedurende de maenden April, Mei, Juny, July, Augusty en September, zullen de wakers den dienst doen van 10 uren 's avonds tot vier uren 's morgens[;] de overige zes maenden zal den dienst beginnen ten tien 's avonds en eindigen ten vijf uren 's morgens.
Art. 9. – De wakers zullen zich bijzonder toeleggen op het ontdekken en tegenhouden van alles wat eenig zints de goede orde kan stooren, of de veiligheid der persoonen en eigendommen hinder kan toebrengen.
In uitvoering van dit reglement werden de schoenmakers Francis Clement en Louis Bourgeois op 11 januari 1852 voorlopig, maar al op 5 mei 1852 definitief benoemd, *overwegende dat zij sedert hunne in diensttreding al verscheide dieften hebben ontdekt.* Van november tot en met april verdienden ze 1,25 frank per nacht, de resterende zes maanden 0,75 frank[20]. Vanaf 1 september 1899 werden er vier i.p.v. twee nachtwakers aangesteld[21]. Vanaf 1902 kwamen er nog eens twee bij, maar alleen voor de zes wintermaanden[22]. Vanaf 1912 vinden we geen nieuwe benoemingen meer terug in de notulen van de gemeenteraad.

Burgerwacht
Om volledig te zijn, vermelden we hier ook de burgerwacht. Dit vrijwilligerskorps van gewapende burgers[23] was ook in Izegem na de Belgische Revolutie afgeschaft, maar ten gevolge van de Februarirevolutie van 1848[24] en enkele dagen vóór de gebeurtenissen te Risquons-Tout op 23 maart 1848[25] vroeg de gouverneur om de heroprichting van de burgerwacht. De gemeenteraad kwam daar slechts gedeeltelijk aan tegemoet. *De Gemeente Raed, inziende*

de vredelievende geest waermede al de inwooners bezield zijn, acht het volkomen onnoodig alsnu de dienst der Burgerwacht, volgens de bestaende wetten interigten. Om het goed order te handhaven en eigendommen en persoonen te doen eerbiedigen, is het voldoende eene wacht te organiseeren onder de begoede inwooners, iets waeraen iedereen geern zal voldoen[26]. Wellicht onder invloed van Risquons-Tout ging de gemeenteraad dan toch in op de vraag van de gouverneur. Enkele maanden later benoemde hij een 'opnemingsraad der burgerwacht' waarvan burgemeester François Joseph Lefebvre als voorzitter, François Ameye-De Gheus en Louis F. Clement als leden en Joseph Henri Mestdagh als secretaris deel uitmaakten[27]. Nog een maand later vernemen we ook het volgende. *M^r de voorzitter legt ter tafel de door het schepencollegie voorloopig opgemaekte kontrolen der burgerwacht voorgeschreven bij de wet van den 8 Mei 1848 art. 24. Daeruit blijkt dat er 331 manschappen behooren tot den gewoonen dienst het is te zeggen die op eigen kosten in hunne kleeding kunnen voorzien en 811 die tot de reserve dienst behooren. Er zijn 246 persoonen 't zij definitievelijk 't zij tijdelijk van den dienst vrijgesteld.* Nadat de gemeenteraad deze lijst goedkeurde, besloot hij ook *de kompanie vrijwillige pompiers afzonderlijk interigten volgens de wetten en besluiten der burgerwacht en daerenboven de gedesigneerde manschappen in 3 kompanien te verdeelen*[28].

De burgerwacht kwam nooit in effectieve dienst, al was daar in 1902 weer sprake van[29]. In 1914 werd dat anders. Eerst deelde de *Gazette van Iseghem* nog het volgende mee: *De leden van het korps vrijwillige pompiers dezer stad, die ook den dienst der Burgerwacht waarnemen, hebben dezer dagen gezamentlijk hun ontslag van deze laatste bediening ingezonden; zij zullen enkel nog den brandweerdienst verrichten*[30]. Maar drie maanden later lezen we: *De burgerwacht is in werkelijken dienst. 't Is zeker wel de eerste maal dat zulks alhier plaats heeft, sedert 1830 (...) En onze burgerwachten zijn op zoek naar verraders, naar spionnen, naar wagens geladen met geweeren, kardoezen en bommen die aan onze vijandelijke legers moeten te rechte komen.* Als uniform droegen de leden een blauwe kiel[31].

Rijkswacht

Al in 1869 had het gemeentebestuur de hoop op een rijkswachtbrigade uitgedrukt[32]. Pas twintig jaar later was het zo ver: op 16 september 1889. De rijkswachtbrigade was eerst gevestigd in het huis van de heer Parmentier op de hoek van de Grote Markt[33]. We verwijzen verder naar een interessant *Ten Mandere*-nummer van Edwin Declercq[34].

Brandweer

De brandweer vernoemen we omdat die ook de Izegemnaar tegen onheil beschermt. Ook hier kunnen we kort zijn, want de historiek werd gedeeltelijk al in *Ten Mandere* gepubliceerd[35].

In 1830 vatte het stadsbestuur het plan op om in de schoot van de burgerwacht *een korps Vrijwillige Pompiers samen te stellen uit de voornaemste inwooners der stad.* Bijna vijftig mensen schreven zich in[36]. In het stadsverslag van 1841 lezen we: *Wij hebben twee brandspuiten in goeden staet, 25 leeren eemers, drie laders en twee brandhaken.* Het korps bestond toen uit een commandant, twee officieren en 35 manschappen. In 1844 maakte het korps een crisis door, zodat op 3 november een nieuw reglement werd opgesteld, dat twee maanden later door het stadsbestuur werd bekrachtigd. Dat reglement van 6 januari 1845 werd volledig afgedrukt in *Ten Mandere*, nr. 32, jg. 12 nr. 1 (1972) p. 9-13; hier volstaan enkele artikels.

Art. 14. – De Pompiers zijn ook verplicht de gewoonelijke processien bij te wonen (...).

Art. 17. – Om aan de Compagnie te meerder luister bij te brengen zullen de oefeningen met het brandallaam en de wapens voor zooveel het mogelijk is, op den militairen voet verrigt worden.

Art. 23. – Zoohaast er brand ontstaat zal denzelven aangekondigd worden door het slaan van den trommel en het blazen van de hoorns. Ieder hoornblazer zal zijne plaats en straat aangetoond worden, alwaar hij den brand aankondigen zal om alzoo in weinig tijds den brand aan eenieder kenbaar te maken.

Art. 24. – Zoohaast het teeken van brand gegeven is zal de Commandant, 1ste en 2de luitenant, en de benoemde wapendragers, voorzien van geweer zich zoohaast mogelijk naar de plaats begeven, alwaar de brand ontstaan is, daar aangekomen zijnde zal de eerste zorg zijn van den Commandant van alle middelen in te spannen voor het houden van het goed order. Voor de 1ste luitenant te onderzoeken alwaar den brand zijnen oorsprong genomen heeft om met zekerheid te kunnen werken. Voor den twee Luitenant, voor het bezetten der posten, tot het redden en bewaken der goederen wat zulks bezonderlijk aan den Pompier toevertrouwd is.

Op dezelve aankondigingen van brand, zullen de Heeren Burgemeester en Schepenen, de kommissaris van policie en de verdere beambten der stad, hun zeer spoedig naar den brand begeven, ten einde alle middelen in te spannen tot het openen dezer huizen, voor het bijbrengen van water, en een goed order te houden onder de medehelpers, tot het blusschen van den brand.

Met dezelve aankondigingen zal de Adjudant, Sergeanten, Corporaals en Pompiers zich ten spoedigsten begeven naar de bergplaats der Brandbluschgereedschappen, alwaar zij de pompen, lederen emmers en alle andere noodigheden

zullen ter plaats van den brand brengen. De Adjudant zal bezonderlijk toezien dat er niets te kort blijve van alle de noodigheden. De hoornblazers zullen zich begeven alwaar de brand ontstaan is, om aldaar in hoedanigheid van Pompier gebruikt te worden.
Art. 27. – De Pompiers zullen ten tijde van brand op het hoofd dragen eene policiemuts en een witte kiel over het lighaam om alzoo te kunnen onderscheyden worden van de andere Burgers.
Ten gevolge van de wet van 8 mei 1848 op de burgerwacht moesten de korpsen vrijwillige pompiers ontbonden worden, maar de gemeenteraad vroeg om het behoud ervan en gaf op 5 augustus 1848 de volgende motivering. Overwegende dat er sedert 1831 in Izegem een compagnie vrijwillige pompiers is ingericht, *ten doel hebbende het behoud der openbare rust en veiligheid en, ingeval van brand of andere onvoorziene gevallen, hulp en bijstand te bieden alles onder het bestier der gemeentelijke overheid. Overwegende dat deze kompanie zamengesteld is uit goede burgers tengetalle van 56, alle voorzien van een militair uniform, dewelke maendelijks oefeningen doen 't zij met de brandbluschgereedschappen, 't zij met de wapens en dat dezelve kompanie sedert haar bestaen reeds meermalen in 't geval is geweest uitmuntende diensten te bewijzen, bijgevolg dat haer gemis binnen deze stad hoogst beklagelijk zou zijn.* Een Koninklijk Besluit van 30 april 1849 stond de herinrichting toe.
Voortdurend waren er financiële moeilijkheden[37]. Ze leidden zelfs tot spanningen tussen het korps en het stadsbestuur. Op 27 augustus 1853 weigerde de gemeenteraad zelfs over verhoging van de subsidie te beraadslagen. De raad vond dat de brief waarin daarom verzocht werd *niet gedaen is met de eerbewijzing welke men aen de plaetselijke overheid verschuldigd is.*
In 1856 waren er 50 manschappen[38]. Die van de fanfaren waren daarin begrepen. Op 4 maart 1860 vroegen de commandant en 25 andere pompiers om hun dienst zonder muziek te mogen uitoefenen, omdat de muziekvereniging hoge kosten veroorzaakte. Vier maanden later en nadat het college van burgemeester en schepenen al akkoord was gegaan, stemde de gemeenteraad daarmee in[39]. Sedertdien heeft de Koninklijke Stadsfanfaren niets meer met de brandweer te maken.
In 1875 mochten andere geweren aangekocht worden, zij het in occasie. *De Heer Voorzitter geeft te kennen dat de heer Commandant van het korps vrijwillige pompiers, hem te kennen gegeven heeft dat de geweeren waarmede het korps gewapend is, nog altijd volgens het oud systeem, op kei staan en de leden de wensch geuit hebben dit stelsel te zien veranderen, teneinde in de schietingen geopend door maatschappijen en het Gouvernement te kunnen deel nemen. De Heer Voorzitter zegt dat deze verandering zou kunnen aanleiding geven tot kosten die nog al groot zouden zijn, maar dat een voordeelige manier zich aanbiedt, aangezien de heer Commandant van het korps vrijwillige pompiers der stad Kortrijk, de aanbod doet van carabinen, gezegd mousquetons, te kunnen leveren mits fr. 9. per stuk* (...)[40]. In 1888 werd het korps nogmaals heringericht[41].
Wegens veranderingen aan het gebouw van de stadsschool tijdens de schoolstrijd van 1879-1884 moest het brandweermaterieel tijdelijk een ander onderkomen vinden. Eind 1882 verkocht gemeenteraadslid François Maes-Vandamme aan het stadsbestuur een stuk grond in het Nieuw Kwartier en in 1883 tekende de Kortrijkse architect Cyrille Vanhoutte een bouwplan voor een pompiersarsenaal en tekenschool, maar het bleef daarbij[42].
Eind 1894 wezen de pompiers op *de noodzaekelijkheid van het bouwen van een nieuw lokaal dienende voor het plaatsen der brandspuiten en ander brandblusch gereedschap*[43]. Alfons Combes-Verbeke, 'ondernemer van publieke werken', werd belast met het herbouwen van een bergplaats, maar die stond op een eigendom van burgemeester Henri De Mûelenaere[44].

Eindnoten

[1]Gebruikte afkortingen:

DMB	*De Mandelbode*
GvI	*Gazette van Iseghem*
Not. GR.	Notulen van de gemeenteraad
SAI	Stadsarchief Izegem
TM	*Ten Mandere*

[2]Tot de Eerste Wereldoorlog waren dat achtereenvolgens Louis Angillis (tot eind 1830), Adolphe Moenaert (1831-1847), Jacobus Augustinus Debusschere (1847-1883), Leon Vermeulen (1883-1902) en François Van Kesbeeck (1902-1927).
[3]SAI, Not. GR., 17 september en 19 november 1881.
[4]SAI, Not. GR., 8 december 1897. Hij staat niet op de foto afgedrukt in *Izegem vroeger en nu*, p. 170, al bleef hij in dienst tot zijn dood in 1924.
[5]SAI, Not. GR., 31 maart 1905, 13 maart 1908 en 7 april 1909.
[6]SAI, Not. GR., 30 september en 5 december 1919.
[7]SAI, Not. GR., 4 maart 1927.
[8]SAI, Not. GR., 5 juli 1847. Toen werd daarvoor in de plaats van de overleden Joannes Uytenhove Bruno Clement benoemd.

[9]SAI, Not. Schepencollege, 1 augustus 1841.
[10]SAI, Not. GR., 30 december 1852 en 25 augustus 1855. Toen in 1883 een nieuwe commissaris benoemd moest worden, herhaalde de gemeenteraad dat het verboden was *nijverheids en handeldrijvende beroepen, alsook deze van zaakhandelaar en Agent van assurantien, uitteoefenen, 't zij in eigennaam, 't zij in naam zijner vrouw, 't zij in naam zijner kinderen, 't zij in naam van derden of als geassocieerden.*
[11]SAI, Not. GR., 27 januari 1883.
[12]SAI, Not. GR., 20 mei 1885 en 26 mei 1887.
[13]SAI, Not. GR., 13 augustus 1926 en 4 maart 1927.
[14]SAI, Not. GR., 29 december 1883.
[15]SAI, Not. GR., 13 maart 1908. Het volgende dateert van 2 mei 1924; het werd niet overschreven in de notulen van de gemeenteraad.
[16]SAI, Not. GR., 30 december 1852.
[17]Zie ook A. VANDEN STEENDAM en F. SEYNAEVE, *Stadhuizen te Izegem*, - *TM*, nr. 59, jg. 21 nr. 1, 1981, p. 67 en 68-69.
[18]Het ging om het voormalige rijkswachtgebouw in de Brugstraat 1 en 3, eigendom van de gebroeders Alfred en Georges Venet, en om de herberg Het Wit Peerd met bijbehorende smidse en uitweg naar de Wulvestraat. In de motivering van de gemeenteraad lezen we dat al lang naar een geschikt perceel grond gezocht werd om er mettertijd een vredegerecht op te bouwen *in vervanging van het tegenwoordig gehuurde lokaal dat in zijn verouderden staat en als aanhoorigheid van een openbare drankgelegenheid, niet beantwoordt aan de gestelde vereischten.* De lokalen van de politie waren veel te klein geworden, maar er was nog een argument: *overwegende dat, rekening houdende met de aanhechting van de gemeente Emelgem en de gedurige aangroei van de bevolking onzer stad, het bouwen van een stadstheater op een daartoe gunstig gelegen en geschikt terrein, een wezenlijke behoefte daarstelt, voor onze kunst minnende bevolking die op dit oogenblik over geen enkele behoorlijke en aan de vereischten van deze tijd beantwoordende inrichting beschikt tot het bijwonen van openbare vermakelijkheden en kultuurprestaties.* SAI, Not. GR., 9 april en 7 mei 1943.
[19]SAI, Not. GR., 18 oktober 1851.
[20]SAI, Not. GR., 5 mei 1852.
[21]SAI, Not. GR., 29 juli 1899.
[22]SAI, Not. GR., 9 augustus 1902.
[23]Vrijwilligerskorps van gewapende burgers, dat de gemeenschap moest beveiligen tegen gewelddadige aanslagen en het wettige gezag terzijde staan (na daartoe door dit gezag opgeroepen te zijn) tot handhaving van de openbare orde en het beschermen van personen en goederen. *Nijhoffs Geschiedenislexicon Nederland en België*, 1981, p. 109.
[24]In Frankrijk werd toen koning Louis Philippe afgezet en werd Napoleon III president van de republiek; vier jaar later werd hij keizer.
[25]Gehucht onder Moeskroen waar op 23 maart 1848 een groep van circa 2000 door Frankrijk gewapende werklieden op Belgisch grondgebied doordrong om naar Frans voorbeeld een republiek te stichten; de opstand mislukte. *Nijhoffs Geschiedenislexicon Nederland en België*, 1981, p. 493.
[26]SAI, Not. GR., 28 maart 1848.
[27]SAI, Not. GR., 17 juni 1848.
[28]SAI, Not. GR., 23 juli 1848. Zie ook 5 augustus 1848.
[29]Cfr. *GvI*, 29 juni en 20 september 1902.
[30]*GvI*, 16 mei 1914.
[31]*GvI*, 15 augustus 1914.
[32]SAI, Not. GR., 3 april 1869 en Stadsverslag 1869.
[33]Dagboek Jules Lafaut.
[34]Edwin DECLERCQ, *Honderd jaar rijkswachtbrigade Izegem 1887-1987*. - *TM*, speciaal nr. 77, jg. 27 nr. 1, 1987, 78 p.
[35]Roger BEKAERT en André DEMEURISSE, *Geschiedenis van de Izegemse brandweer*. - *TM*, nr. 29, jg. 11 nr. 1, 1971, p. 18-25 en nr. 32, jg. 12 nr. 1, 1972, p. 3-25. We verwijzen ook naar *DMB*, 2, 9 en 16 augustus 1930.
[36]E. Dierick in een document van 6 januari 1845, geciteerd in ID., *o.c.*, nr. 29, p. 21-24. Ook P. DECLERCQ in *DMB*, 10 september 1955, steunde zich volledig op dit document.
[37]Zie o.a. een pamflet van 1846, overgenomen in *TM*, nr. 32, p. 21-23.
[38]SAI, Stadsverslag 1856.
[39]SAI, Not. GR., 7 juli 1860.
[40]SAI, Not. GR., 25 augustus 1875.
[41]SAI, Not. GR., 26 november 1887 en 5 mei 1888; dagboek Jules Lafaut.
[42]SAI, Not. GR., 18 november 1882, 12 en 25 mei 1883.
[43]SAI, Not. GR., 29 december 1894.
[44]SAI, Not. GR., 25 mei 1895 en 20 maart 1897. In 1928 zou een stuk grond op de hoek van de Ommegangstraat en de Krekelstraat worden gekocht van mevrouw Vandewiele-Derynck, grondeigenares in Kortrijk. Daar werd in 1930 het arsenaal gebouwd dat de dag van vandaag dient als lokaal voor het Rode Kruis (SAI, Not. GR., 21 december 1928, 19 juli en 15 november 1929 . Zie ook Pieternel VERBEKE, *Interbellumarchitectuur te Izegem*, - *TM*, nr. 115, jg. 39 nr. 3, p.25-26).

't LIEDJE VAN DE BORSTELMAKERS

Bart Blomme

Stemme: Koster, toont nog eens uw kunste

Borstelmaekers, rappe gasten
Knappe jongens, braeve liên,
Zingt in choor ik wyd uw ambacht
't Schoonste liedjen onder tien.
Vraegen my de boerenkinkels
Naer de fraeyste borstelwinkels,
'k Roep hun toe, met klaere stem:
Vrienden, gaet naer Iseghem.

Dank aen onze borstelbaezen,
Dank aen hun vernuftig werk,
'k Mag my overal vertoonen,
Op de straet en in de kerk,
In 't hotel en aen de kraemen,
Of waer ievers 't volk te samen
Vloeyt by schoonen zomerdag,
Als er nog wat geld af mag.

Moet ik door het stof eens draeven,
Met myn zwarte laeken broek,
Zie 'k myn fraksken wit gepoeyerd,
'k Hael den borstel uyt den hoek.
Heb ik een minuet of zeven
Wat geborsteld en gevreéven,
'k Zie geen enkel stofke meer,
Myn kazakke blinkt alweer.

Kleeft er modder aen uw leerzen,
Hangt er kleem aen uwe schoen,
Doe maer eens den borstel speélen,
Alles krygt een nieuw fatsoen.
Doet nu maer gerust een toerken,
Nu gelykt gy toch geen boerken,
Gaet gy nu naer 't stadhuys maer:
Iedereen verwacht u daer.

Jeukt uw hoofd van al de pellen
Die zich klissen aen het vel,
Gy gebruikt alweer den borstel
En, waerachtig, gy doet wel.
Ja, ge moet er niet mee schimpen:
Wilt ge uw jaeren niet zien krimpen,
'k Zeg het u, als ge my gelooft,
Gy zult zorgen voor uw hoofd.

Zit gy 's winters by een blokvuur
Met de voeten op de plaet,
'k Zie u naer den borstel grypen
Die daer by den bluschpot staet.
Voor iets meer dan eenen stuyver
Zit gy heele winters zuyver;
Stof en koolen, asch en zand,
Vaegt den borstel aen den kant.

Met den langen koppejaeger,
Rokkelt 't vrouwtjen uyt haer huys
Al de zwarte en vuyle spinnen,
En al dergelyk gespuis.
Schuylt er, zonder haere weéte,
Ongedierte in eene spleéte,
Of in 't hoekske van de ruyt,
't Moet er met den borstel uyt.

En de maerte, dikke Triene,
Wandelt alle kamers rond
Met den borstel in de handen,
En zy pryst dien schoonen vond.
Vraegen haer de boerenkinkels
Naer de fraeyste borstelwinkels,
Triene roept met klaere stem:
Vrienden, gaet naer Iseghem.

Schooner vond, zoo mag 't wel heeten
Zo zal 't ook in 't liedje staan:
Zonder borstels zou het menschdom
In zyn vuyligheyd vergaen.
Die het vaegen wilt verbieden,
Heeft te doen met vrouw lieden,
En altoos, onthoudt de les,
Wint de borstel zyn proces

Borstelmaekers, rappe gasten,
Knappe kerels, braeve liên,
Drinkt nu eens op myn gezondheid
'k Hoop, ik zal u nog wel zien.
Vraegen my de boerekinkels
Naer de fraeyste borstelwinkels
'k Roep hun toe met klaere stem:
Vrienden gaet naer Iseghem.

Iseghemsche braeve jongens,
'k Ben ik nogal een vies man,
'k Zou wel een presentje vraegen,
Voor myn maerte, myn Mar Jan.
Veel en zult gy niet verliezen:
Kuymt maer eens, of gaet aen 't niezen,
'k Rym alweer een kluchtig lied,
En 'k vergeet uw' borstels niet.

Gaet gy regt in uwe schoenen,
Mint gy deugd en eer, en vreê,
'k Zal ik 't kraemke wel doen draeyen
'k Heb een goê patente meê.
Span ik andermael de snaeren,
'k Zal uw kunste zoo vermaeren
Dat men uyt Jerusalem
Brieven schryft naer Iseghem.

Makkers, drinkt nu nog een pintjen,
Maer en drinkt u toch niet zat;
Smoort een pyp, en gaet ons liedjen
Zingen rond de Borstelstad
Vraegen my de boeren kinkels,
Naer de fraeyste borstelwinkels,
'k Roep hun toe met klaere stem:
Vrienden, gaet naer Iseghem.

C. Duvillers

Uit:'het Bodjen van Iseghem, Almanak voor het schrikkeljaar 1848'
Drukkery van P. J. Bossut te Iseghem

Constant Fidelis Amandus Duvillers werd in Anzegem geboren op 1 augustus 1803. Hij werd priester gewijd in Doornik op 6 juli 1828. Zijn loopbaan startte hij als coadjutor in Wondelgem in januari 1829. Op 19 januari 1830 werd Duvillers aangesteld als leraar aan het Klein Seminarie in Sint-Niklaas. Op 19 september 1836 werd hij pastoor van Middelburg en op 14 oktober 1854 van Woubrechtegem. Hij stierf in zijn pastorie op 14 maart 1885.
Hij was bekend als schrijver van Vlaamsgezinde toneelstukken, dichtwerken en liederenboeken. Tussen 1859 en 1885 was hij de uitgever van de Almanak van 't Meetjesland.
Zijn relatie met Izegem is ons onbekend.

Bronnen

F. Jos VAN DEN BRANDEN en J.G. FREDERIKS, *Biographisch woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche letterkunde* (1888-1891).
K. TER LAAN, *Letterkundig woordenboek voor Noord en Zuid* (1941).
J. MUYLDERMANS, *Constant Duvillers (1803-1885). Zijn leven en zijne geschriften*, in *Verslagen en Mededelingen der Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal en Letterkunde*, 1928, p. 148-202.
V. ARICKX, *Duvillers, Constant F. A.*, in: *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging, deel A-F*, Tielt, 1998, p. 1018.

EMIEL NEIRYNCK
DE DICHTER VAN 'DE JONGEN VAN BOOS ISEGHEM'

Antoon Vandromme

Geboorte en jeugd

Emiel Neirynck werd te Izegem geboren op 18 september 1839 als zoon van Bruno Eduard en Rosalia Francisca Dierick. Zijn vader was kleermaker en had een goed gelegen kledingzaak op de westzijde van de Grote Markt: *De gouden Schaar*.

Emiel ontving zijn lager onderwijs in *Pollets Schole,*[1] de latere gemeenteschool, die toen haar ingang had in de Roeselaarsestraat. Na zijn basisonderwijs was hij werkzaam in de zaak van zijn vader. Tijdens zijn jeugdjaren bleef hij een doordrijvende autodidact die in zijn vrije tijd heel wat uren spendeerde om zijn talenkennis aan te dikken. Zo leerde hij Engels, Duits, Italiaans en Latijn. Na vele jaren van intense inspanning, kon hij diverse meesterwerken uit de wereldliteratuur in hun oorspronkelijke versie lezen.

Hij hield ook goed contact met de studentengilde die onder de leiding van E.H. Pieter Raes (Rumbeke 1844 - Lissewege, 1903) hier plaatselijk ontstaan was en geleidelijk uitgroeide tot een volwaardige studentenbond. In 1863 had Pieter Raes de studentenbond *Vlaams en Vroom* gesticht met het doel aan de Izegemse studenten een aangenaam tijdverdrijf te bezorgen tijdens de vakantiedagen.

In 1921 verklaarden de zusters van E. H. P. Raes, die op de hofstede aan de Abele woonden, zijnde het vroegere erf van de familie Raes, dat er op het hof een bolletra was. Daar kwamen vroeger heel wat studenten vaak een partijtje bollen. Ze vernoemden daarbij: Gustaaf Vandeputte, Emiel Rootsaert, de gebroeders Delobelle, maar daarnaast waren er ook nog tal van andere studenten. Deze samenkomsten waren steeds belangrijke contactgelegenheden om hun Vlaamse gevoelens te verrijken en op een studentikoze manier de romantische sfeer op te snuiven bij een knetterend haardvuur, bij het roken van grote pijpen en het ledigen van schuimende bierkroezen.

Een andere plaats in Izegem waar diezelfde groep ook samenkwam was het huis Lahousse, Kerkplein (nu herberg: Het Putje) dat verbonden was met het huis van de huidige Wereldwinkel in de Sint-Tillostraat waar Albrecht Rodenbach diverse malen te gast was en het huis van Jules Devos, Kortrijksestraat 1. Deze samenkomsten hadden het meest plaats na de hoogmis. Ook hier kwamen Hugo Verriest en Albrecht Rodenbach geregeld aan huis, net als Amaat Vyncke en Constant Vancoillie, die jaren later pastoor zou worden op Sint-Tillo.

In die pittige sfeer, vol warme kameraadschap, groeide de jeugdige Emiel mee op. Hij kende alle leden en was tevens door iedereen gekend. Ongeweten snoof hij de geest op die in deze studentenbond waaide. Deze bond heeft in die vroege studentenbond een belangrijke rol gespeeld

Emiel Neirynck
° Izegem 18 september 1839 - † Ingelmunster 20 juli 1916.
(foto in privébezit)

In het voetspoor van oom

Toen Emiel Neirynck 21 jaar geworden was, stichtte hij, samen met zijn oom Eduard Dierick[2], een oom langs moeders zijde, het letterkundig genootschap *Voor Taal Vereenigd*. Deze kring had zijn stamlokaal in de herberg *Roozendaal*, gelegen op de zuidhoek van de Wolvestraat met de Brugstraat (nu is er een wasserij gevestigd). Het was in de bovenzaal van deze herberg dat de jonge Emiel,

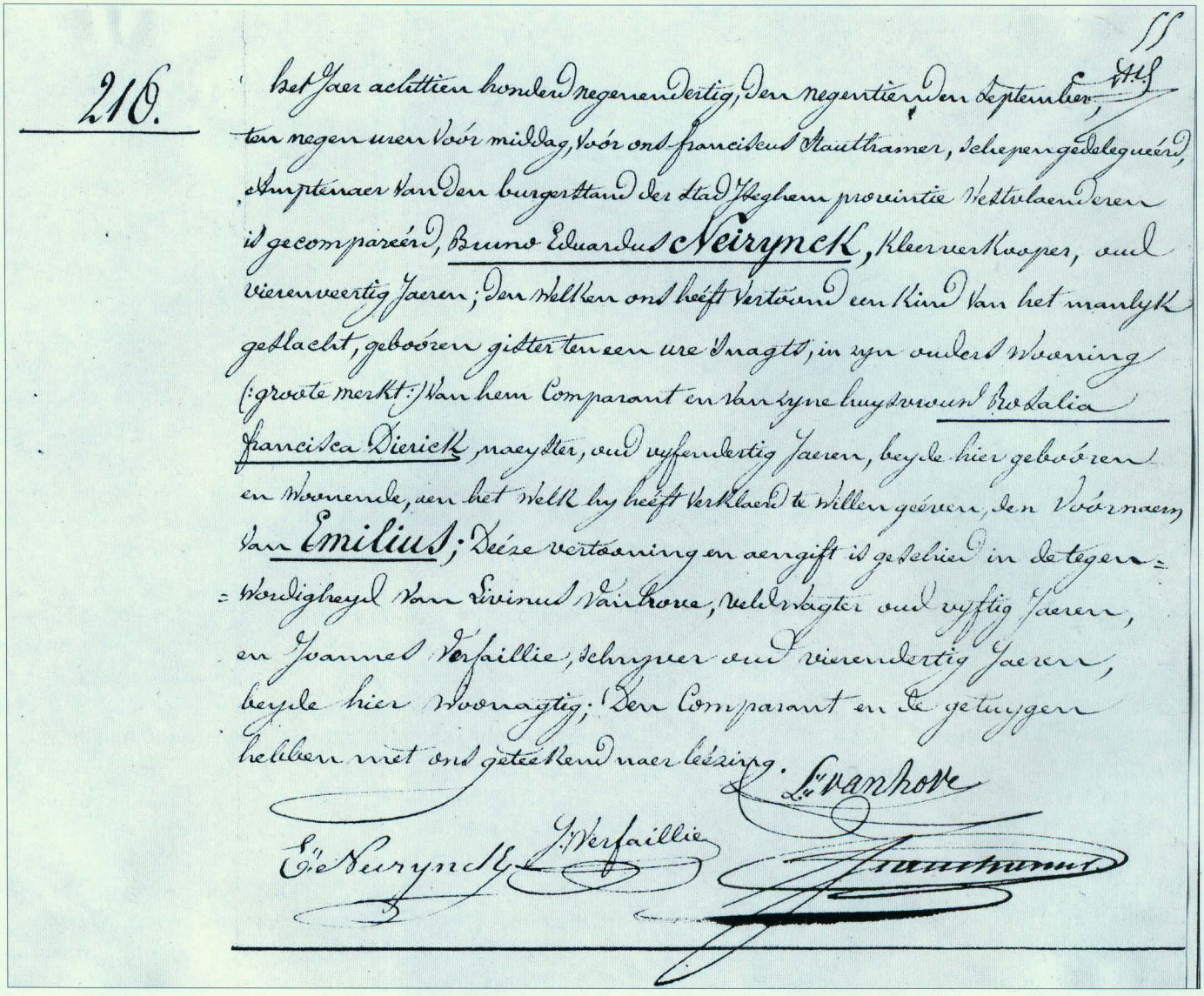

216.

het Jaer achttien honderd negenendertig, den negentienden September, ten negen uren voor middag, voor ons Franciscus Hautkamer, schepen gedelegueerd, Ambtenaer van den burgerstand der stad Yseghem provintie Westvlaenderen is gecomparéerd, Bruno Eduardus Neirynck, kleermaker koopman, oud vierenveertig Jaeren; den welken ons heeft vertoond een kind van het manlyk geslacht, geboóren gisteren ten een ure snagts, in zyn ouders wooning (:groote merkt:) van hem Comparant en van zyne huysvrouw Rosalia Francisca Dierick, naeyster, oud vyfendertig Jaeren, beyde hier gebóóren en woonende, aen het welk hy heeft verklaerd te willen géven den voórnaem van Emilius; Deéze vertooning en aengift is geschied in de tegenwoordigheyd van Livinus Vanhove, veldwagter oud vyftig Jaeren, en Joannes Verfaillie, schryver oud vierendertig Jaeren, beyde hier woonagtig; den Comparant en de getuygen hebben met ons geteekend naer léezing.

L. Vanhove

E. Neirynck J. Verfaillie

Geboorteakte van Emiel Neirynck. (SAI, geboorten 1839 nr. 216)

naast tal van andere debutanten, zijn eerste gedichten voorlas voor de leden van dit nieuw taalgenootschap.

Ook vinden we hem op de ledenlijst van het Izegemse zanggenootschap *De Mandelkoor.*[3] Voor dit zangkoor, dat 70 jaar bestaan heeft, vertaalde Emiel heel wat vreemde liedjesteksten. Vele jaren was er een verbeten strijd tussen Izegem en Ingelmunster[4] om het officieel bezit van het Vredegerecht. Nadat volksvertegenwoordiger François Ameye[5] in 1866 een overtuigend debat in de kamer gehouden had, kwam uiteindelijk het definitief verdict: 'Izegem werd als kantonhoofdplaats aangewezen voor het bezit van het vredegerecht'[6]. Bij deze gelegenheid werden er in Izegem grootse feesten gehouden[7]. Het feest ging door op 25 februari 1866. Het feestprogramma kan teruggevonden worden in een zeer uitvoerig programmaboekje dat bij deze gelegenheid op de markt kwam. Bij dit feest werd door Emiel Gheysens ook voor het eerst het lied *De jongen van Boos Iseghem* gezongen. Dit lied sloeg onmiddellijk in en werd de hit van de dag. Weldra kende iedere Izegemnaar dit lied uit het hoofd en klonk het overal. Het werd een lied dat jaren lang een zeer stadsgebonden lied zou blijven.

Huwelijk en gezin

Op 11 oktober 1873 luidden de feestklokken voor het huwelijk van Emiel Neirynck met zijn buurmeisje Adèle Holvoet[8]. Het jonge paar ging zich vestigen te Ingelmunster in de buurt van het station. Toch bleef Emiel met alle vezels van lichaam en geest met zijn vaderstad verbonden.

Uit dit gezin werden negen kinderen geboren:
1. Elisa
° Ingelmunster, 23/07/1874
† Izegem, 26/06/1950
x Medard Vandevoorde
° Izegem, 25/05/1870
† 13/08/1945

2. Albert
° Ingelmunster, 01/10/1875
† Izegem, 01/03/1926
x Mathilde Isbesque
° Doornik, 26/09/1888
† ?

3. Lucien
° Ingelmunster, 08/06/1877
† Brussel, 10/02/1931
x Rachel Vandevoorde
° Izegem, 05/05/1878
† 05/09/1958

4. Virgiel
° Ingelmunster, 29/04/1879
† Ingelmunster, 30/10/1921
x Madeleine Vermeulen
° Ingelmunster, 16/07/1891
† 16/06/1955

5. Bertha
° Ingelmunster, 21/09/1881
† ?
x Victor Van Landeghem
° Ingelmunster, 12/07/1885
† Thauvenay (Fr.), 11/01/1950

6. Marguerite
° Ingelmunster, 09/06/1883
† Ingelmunster, 01/07/1884

7. Irma
° Ingelmunster, 22/04/1886
† Ingelmunster, 19/05/1911

8. Arthur
° Ingelmunster, 01/02/1889
† Kortrijk, 26/11/1969
x Marie-Louise Coucke
° Kuurne, 31/07/1894
† ?

9. Eugène
° Ingelmunster, 17/05/1892
† Lendelede, 10/05/1964
x Louise Déat
° Chatel Guyon (Fr.) 15/03/1894
† 12/04/1939
xx Marie Déat
° Chatel Guyon (Fr.) 02/11/1898
† ?

In 1880 was Emiel werkzaam in de firma Van Ooteghem in Ingelmunster, waar hij een bediendenfunctie waarnam. Adèle Holvoet, zijn echtgenote, hield een kleine winkel open. De firma Van Ooteghem had meerdere winkels als deze van Adèle, maar deze die zij uitbaatte was wel haar eigendom. Zo kwam Emiel Neirynck voor een zware keuze te staan: ofwel zijn eigen winkel sluiten, ofwel zijn ontslag indienen bij de firma Van Ooteghem. Hij koos voor het laatste!

Met vaste hand aan eigen roer

Hij verliet de firma Van Ooteghem en kocht, samen met zijn schoonbroer Emiel Holvoet, een kleine juteweverij in de nabijheid van het Lendeleedse station. De koopakte werd verleden in 1886 bij notaris H. Vandewiele[9] te Izegem. Nu waren deze twee schoonbroers samen eigenaar van het jutefabriekje *Denuce* en dit voor de koopsom van 8.000 fr. Er werd onmiddellijk gevolg gegeven aan de sterke mechanisatiegolf die vanuit Groot-Brittannië naar Europa overwaaide. Dit werd de start van een onderneming die onder het impuls van Emiel Neirynck en zijn schoonbroer een sterk verbreide Europese uitstraling zou kennen, die onder de naam Neirynck-Holvoet meer en meer bekendheid zou verwerven.
Plots werd het jonge bedrijf door een zware slag getroffen.
Op 6 juni 1889 overleed Emiel Holvoet op de leeftijd van 30 jaar. Nu stond Emiel Neirynck helemaal alleen om dit jonge bedrijf, dat ze pas overgenomen hadden, op de beste manier te runnen.
Met veel moed en een supersterke wil nam hij het roer in handen en het vlotte. Bestellingen en werknemers groeiden aan. Het werd een belangrijk bedrijf.

Nieuwe generaties breiden uit

Emiel Neirynck stierf tijdens de Eerste Wereldoorlog in 1916. De oorlog had ook heel wat schade aangericht, maar geen nood, onmiddellijk na de wapenstilstand van 1918 begonnen de zonen van de stichter aan de wederopbouw. Met de tweede generatie kende de firma vrij gauw een snelle bloei.
Vanaf de dertiger jaren kwam de derde generatie aan het

roer te staan, die werk maakte van de diversificatie. Nu kwam er een confectieafdeling bij alsook een productie-eenheid voor getufte tapijten en spinnerijen voor wol en synthetische vezels.
Rond de zestiger jaren kwam de vierde generatie aan bod. Het vroeger klein bedrijf was nu uitgegroeid tot een hele complexe organisatie. 1971 werd een heel bijzonder jaar voor de firma. Het bestaande geheel werd toen opgesplitst in afzonderlijke juridische eenheden. In de tachtiger jaren werden de vijf vennootschappen opnieuw gegroepeerd in één concern *Neirynck industries N.V.* die op dit moment behoorde tot één van de vijf grootste textielondernemingen van ons land.

Eeuwfeest

Op 13 december 1986 vierde *Neirynck Industries N.V.* zijn eerste eeuwfeest. Bij deze gelegenheid wist Roger Vandewalle, toenmalige burgemeester van Lendelede, naast zijn hartelijkste gelukwensen tevens ook zijn gemeende dank te uiten tegenover het jubilerende bedrijf, dat door goede leiding en nooit aflatende werkkracht zo'n uitgebreid werkterrein wist te creëren, dat zoveel families uit de omtrek de nodige werkgelegenheid bood en zodoende een blijvende welvaart betekende voor Lendelede en het dichtbevolkte ommeland.

De gelegenheidsdichter

Emiel Neirynck was een spilfiguur in het plaatselijk culturele leven van de tweede helft van de 19de eeuw. Toen was hij ook bij veel feestelijkheden een gevraagde gast en vaak een trouwe medewerker. Bij heel wat feesten heeft hij gezorgd voor een gelegenheidsgedicht – in de stijl van toen – om zodoende meer luister aan het feest te bezorgen en, wellicht ongewild, iets van die sfeer voor de toekomst

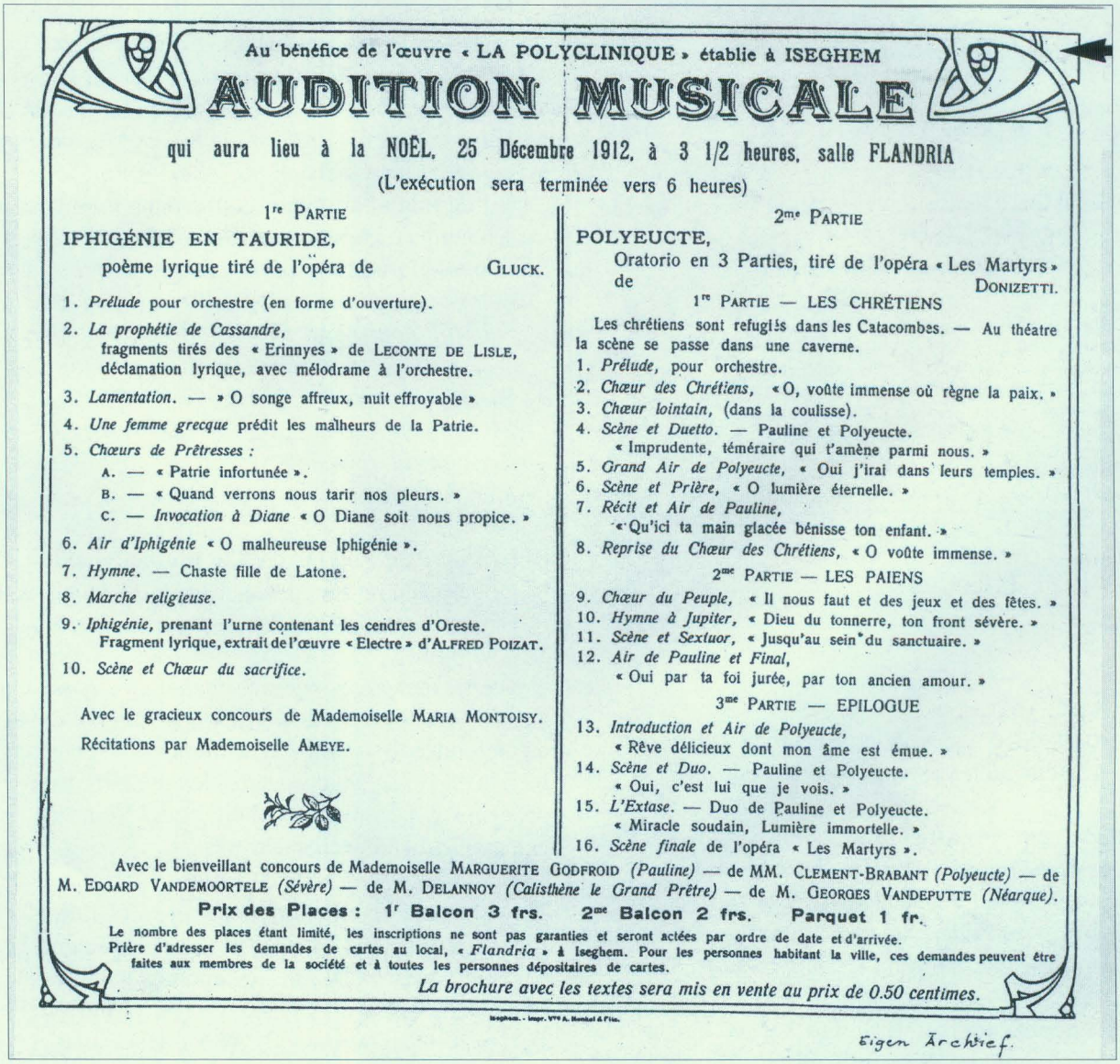

Au bénéfice de l'œuvre « LA POLYCLINIQUE » établie à ISEGHEM

AUDITION MUSICALE

qui aura lieu à la NOËL, 25 Décembre 1912, à 3 1/2 heures, salle FLANDRIA

(L'exécution sera terminée vers 6 heures)

1re PARTIE

IPHIGÉNIE EN TAURIDE,

poème lyrique tiré de l'opéra de GLUCK.

1. *Prélude* pour orchestre (en forme d'ouverture).
2. *La prophétie de Cassandre,* fragments tirés des « Erinnyes » de LECONTE DE LISLE, déclamation lyrique, avec mélodrame à l'orchestre.
3. *Lamentation.* — » O songe affreux, nuit effroyable »
4. *Une femme grecque* prédit les malheurs de la Patrie.
5. *Chœurs de Prêtresses :*
   A. — « Patrie infortunée ».
   B. — « Quand verrons nous tarir nos pleurs. »
   C. — *Invocation à Diane* « O Diane soit nous propice. »
6. *Air d'Iphigénie* « O malheureuse Iphigénie ».
7. *Hymne.* — Chaste fille de Latone.
8. *Marche religieuse.*
9. *Iphigénie,* prenant l'urne contenant les cendres d'Oreste. Fragment lyrique, extrait de l'œuvre « Electre » d'ALFRED POIZAT.
10. *Scène et Chœur du sacrifice.*

Avec le gracieux concours de Mademoiselle MARIA MONTOISY.

Récitations par Mademoiselle AMEYE.

2me PARTIE

POLYEUCTE,

Oratorio en 3 Parties, tiré de l'opéra « Les Martyrs » de DONIZETTI.

1re PARTIE — LES CHRÉTIENS

Les chrétiens sont refugiés dans les Catacombes. — Au théatre la scène se passe dans une caverne.

1. *Prélude,* pour orchestre.
2. *Chœur des Chrétiens,* « O, voûte immense où règne la paix. »
3. *Chœur lointain,* (dans la coulisse).
4. *Scène et Duetto.* — Pauline et Polyeucte. « Imprudente, téméraire qui t'amène parmi nous. »
5. *Grand Air de Polyeucte,* « Oui j'irai dans leurs temples. »
6. *Scène et Prière,* « O lumière éternelle. »
7. *Récit et Air de Pauline,* « Qu'ici ta main glacée bénisse ton enfant. »
8. *Reprise du Chœur des Chrétiens,* « O voûte immense. »

2me PARTIE — LES PAIENS

9. *Chœur du Peuple,* « Il nous faut et des jeux et des fêtes. »
10. *Hymne à Jupiter,* « Dieu du tonnerre, ton front sévère. »
11. *Scène et Sextuor,* « Jusqu'au sein du sanctuaire. »
12. *Air de Pauline et Final,* « Oui par ta foi jurée, par ton ancien amour. »

3me PARTIE — EPILOGUE

13. *Introduction et Air de Polyeucte,* « Rêve délicieux dont mon âme est émue. »
14. *Scène et Duo.* — Pauline et Polyeucte. « Oui, c'est lui que je vois. »
15. *L'Extase.* — Duo de Pauline et Polyeucte. « Miracle soudain, Lumière immortelle. »
16. *Scène finale* de l'opéra « Les Martyrs ».

Avec le bienveillant concours de Mademoiselle MARGUERITE GODFROID *(Pauline)* — de MM. CLEMENT-BRABANT *(Polyeucte)* — de M. EDGARD VANDEMOORTELE *(Sévère)* — de M. DELANNOY *(Calisthène le Grand Prêtre)* — de M. GEORGES VANDEPUTTE *(Néarque).*

Prix des Places : 1r Balcon 3 frs. 2me Balcon 2 frs. Parquet 1 fr.

Le nombre des places étant limité, les inscriptions ne sont pas garanties et seront actées par ordre de date et d'arrivée. Prière d'adresser les demandes de cartes au local, « *Flandria* » à Iseghem. Pour les personnes habitant la ville, ces demandes peuvent être faites aux membres de la société et à toutes les personnes dépositaires de cartes.

La brochure avec les textes sera mis en vente au prix de 0.50 centimes.

Iseghem. - Impr. Vve A. Rombaut & Fils.

Eigen Archief.

1859 STAD ISEGHEM 1909

ZONDAG 25 JULI 1909

JUBELFEESTEN

ter gelegenheid van het

VIJFTIGJARIG BESTAAN

der Zangmaatschappij DE MANDELKOOR

en HULDEBETOOG aan de

Heeren Jubilarissen Baron Jean Gilles de Pélichy, Eerevoorzitter, en Camille Kerckhof, Ondervoorzitter.

Om 2 1/2 ure namiddag, op het Statieplein, VORMING VAN DEN STOET der deelnemende maatschappijen; optocht door de Ketelstraat, Groote Markt, Marktstraat, Rousselarestraat, Nieuwstraat, Houdstraat en Kruisstraat naar het Gildenhuis voor de uitvoering der

FEESTCANTATE

(200 uitvoerders)

Gedicht van EMIEL NEIRYNCK — Muziek van PIERRE BOURGEOIS.

ORDE VAN DEN STOET :

1. **Iseghem** — Korps Vrijwillige Pompiers.
2. **Iseghem** — Stadsfanfaren.
3. **Waereghem** — Zanglust.
4. **Oostende** — De Verbroedering
5. **Lendelede** — Deugd en Vreugd
6. **Hooghlede** — De Zangkring.
7. **Winkel St Eloi** — Katholieke Fanfaren.
8. **Emelghem** — De Kerels.
9. **Meulebeke** — Fanfaren.
10. **Wervick** — La Renaissance.
11. **Cachtem** — Fanfaren.
12. **Iseghem** — Allen Broeders.
13. **Rousselare** — Mandelgalm.
14. **Iseghem** — Congregatie-Harmonie.
15. **Iseghem** — Mandelkoor.

D.A.I. Sf XIV/2.

te bewaren. Uit de teruggevonden werken kozen we enkele gelegenheidsgedichten om zijn talenten te staven.

Een gedicht uit augustus 1865 voor de Kortrijkse studentenmaatschappij *Mijn Taalbroeders*.

In het decanaal archief vonden we in het eerste deel van het Slossefonds nog een oud gedicht van Emiel Neirynck terug: *Mijnen taalbroederen van de Studenten-Maatschappij te Kortrijk.*

Het was ondertekend met E.N. Op het exemplaar had onderpastoor Leopold Slosse in handschrift toegevoegd: *Em. Neirynck-Holvoet* en *Geboren tot Iseghem en woonachtig tot Ingelmunster.*

Helemaal onderaan het gedicht lezen we nog *I....., Oogstmaand 1865.*

Deze *I* staat voor Iseghem. Voor elke ontbrekende letter werd een puntje geplaatst. Tot 1930 was de officiële benaming van Izegem immers *Iseghem.*

Om de *Weldadigheidskas* te vullen en daarmee de grootste geldelijke behoeften van de vele noodlijdende Izegemse gezinnen te helpen lenigen, werd jaarlijks een weldadigheidsfeest gegeven, waar muziek en zang afwisselend aan bod kwamen. De opbrengsten van zo'n avond werden dan ten volle voor dit goede doel voorbehouden. In diverse archieven werden nog verschillende programma's teruggevonden. Zo vonden we nog voorbeelden uit 1871, 1876 en 1877. Er werd zelfs nog een programma gevonden uit 1912, wanneer zo'n avond ingericht werd ten voordele van de pas opgerichte *Polykliniek*[10].

Bij het lezen van zijn gedichten ontdekten we zo af en toe wel eens wat humor. Zo vond ik een grafschrift uit 1864, waar hij het had over een lui heerschap. Hij schreef: *Hier rust de luie Piet. Het graf verzaadt zijn hoogste lusten. Hij deed – zijn leven – anders niet. Als moede zijn en rusten.*

Bij de inhuldiging van gouverneur Vrambout werd de schoenmakersgilde niet uitgenodigd. Emiel Neirynck schreef hierbij twee puntdichten:

Een Vlaming is rechtuit en rond
Hij blijft nooit staan bij een affront

We zijn versteken
We zijn bedrogen
Crispijn zal 't wreken
Met eksterogen

In 1909 werd op zondag 25 juli het Gouden Jubileum gevierd van de zangmaatschappij *De Mandelkoor.*

Er werd verzameld op het Statieplein, waar een feeststoet gevormd werd waaraan naast de Mandelkoor, nog veertien andere zangmaatschappijen en muziekkorpsen deelnamen. Die stoet trok dan over de twee markten en door de bijzonderste straten van de binnenstad. Dan verzamelde men in de Gilde, waar op muziek van Pierre Bourgeois een feestcantate gezongen werd die Emiel Neirynck voor deze gelegenheid had neergeschreven.

De Albrecht Rodenbachvrienden (1908-1914)

Arthur Rodenbach (1868-1915), een jongere broer van Albrecht, was zich, na zijn apothekerstudies, in 1895 in Izegem komen vestigen op de Grote Markt (hoek met de Ketelstraat, nu café York). Hij was hier de eerste gediplomeerde apotheker. Na korte tijd verhuisde hij naar

CANTATE

BIJ HET

VIJFTIGJARIG JUBELFEEST

der Zangmaatschappij DE MANDELKOOR

KOOR

Mandelzonen
Heft uw toonen
In een daavrend Jubellied;
Vijftig jaren,
Heengevaren,
Doofden uwen bloei nog niet;
Heden prijkt ge in vreugd en roem.
Lijk een frissche Mandelbloem!

EENE STEM

In onze stede was het donker:
Kunst en Zang in sluimernacht,
Toen de Kunst, in hel geflonker,
Heerlijk rees, vol wondermacht!

KOOR

Heur oogstraal blonk,
Heur wekstem klonk:

EENE STEM

« O Vlaamsche zonen,
Rijst op, rijst op, in eedlen moed!
Ik bied u lauwren, 'k bied u kronen,
En reine vreugd voor 't vroom gemoed.

KOOR

Ja, reine vreugd voor 't vroom gemoed!

SOLI

Vereert — de Taal van uwe vaderen,
Vereert 't verleden van uw stam,
Der helden bloed stroomt in uw aderen,
Uw volk is groot door Kunst en Vrijheidsvlam!

Hun leus was — Eendracht, Vlijt en Vrede,
Gods zegen daalde op Vlaanderen neer,
In hoeve en stulp, in have en stede,...
Gedenkt — dit Vlaanderen van weleer! »

TWEEZANG

O nooit heeft blijder stem geklonken!
Zij wekte heilge vonken,
Zij drong de harten door!...
Toen rees de Mandelkoor!

KOOR.

Mandelzonen,
Heft uw toonen
In een davrend Jubellied;
Vijftig jaren,
Heengevaren,
Doofden uwen bloei nog niet!
Heden prijkt ge in vreugd en roem,
Lijk een frissche Mandelbloem!

Wij herdenken nu de dagen,
Blijde dagen van weleer,
Toen wij gouden lauwren zagen,
Helder wieglend op en neer.
En die lauwren eens bekomen,
Door gezang en mannenstem,
Herhaald in koor: Was het glansbeeld van ons droomen
Voor den roem van Iseghem!

Vlaandrens Taal en grootheid eeren
In gezang en taal en lied,
Voor het vreemde ons niet verneêren
Bleef de plicht — die hier gebiedt!
En die lauwren eens bekomen,
Door gezang en mannenstem,
Herhaald in koor: Was het glansbeeld onzer droomen
Voor den roem van Iseghem!

Doch de vreugd werd niet vergeten;
In zoo menig avondstond
Waren wij blij neergezeten,
Zang en beker gingen rond.
Deze lauwren licht bekomen
Door gezang en mannenstem,
Herhaald in koor: Sterkten herten, wekten droomen....
Leve 't lied in Iseghem!

En uw Dichter van 't verleden
Viert thans vreugdig met u meê,
Op het heerlijk feest van heden
Stemt zijn hart in uwe beê.

GEBED

SLOTKOOR

O God! gij schiept de Kunst van 't Lied
Als bron van blijheid en van vreugde;
Het Schoone, 't reine is haar gebied:
Zij was — een zegen die ons hart verheugde;
De Kunste wenkt de ziel omhoog,
Zij helpt ons naar het Goede trachten.
Dit doel blijve heilig altijd voor ons oog!
Wij durven op Uw zegen wachten:
O bloei DE MANDELKOOR in vreugd en roem
Gelijk een frissche Mandelbloem!

1 Maart 1909. E. NEIRYNCK.

de Brugstraat nr. 4 om in 1899 het hoekhuis te betrekken tussen Brugstraat en Baertshof. Hij huwde hier in Izegem met Celina Brabant en werd in het sociaal en cultureel leven van de stad goed betrokken.
In 1900 werd hier een kunstkring gesticht van hoog niveau die door Daniël Ameye geleid werd en die om zijn Vlaams voelend karakter in het door Ameye gebouwde café *Flandria* (op de zuidzijde van de Melkmarkt) gelokaliseerd was. De kring bestond hoofdzakelijk uit burgerfamilies.
Maandelijks was er iets te doen. De kring bracht liederrecitals, Vlaamse lezingen of kamermuziek. Er werd vooral beroep gedaan op eigen leden. Af en toe kwamen er ook wel gastsprekers of musici. Die groep was uitgesproken Vlaams getint. Men beschikte over een grote vlag (3 x 3 m) waarop een enorme Vlaamse Leeuw afgebeeld stond. Ieder jaar vierden ze ook het 11-julifeest.
In 1911 werd door die kring een meeting gehouden voor de vervlaamsing van de Gentse Hogeschool. Het was dan ook niet zo uitzonderlijk dat ze, met de broer van de Vlaamse bard in hun midden, hun kring *De Albrecht Rodenbachvrienden* noemden. Ze hadden Camille Ameye als ere-voorzitter, zijn zoon Daniël als voorzitter, apotheker Arthur Rodenbach als ondervoorzitter en apotheker Jozef Verhamme (1871-1942) als secretaris.
De kring was bijzonder actief. In de schoot van die kring waren drie verschillende afdelingen te onderscheiden:
Een afdeling voor letterkunde en kunst
Een afdeling voor schilderkunst
Een afdeling fotografie *Nut en Genot*

Er kon ook beroep gedaan worden op een gemengd koor onder de leiding van Camille Ameye. Dat zorgde ook jaarlijks voor verschillende concerten, waarvan er sommige gegeven werden ten voordele van de armen of ten voordele van de pas gestichte Polykliniek. Op die wijze hielp de kliniek mee om de grote kindersterfte, die in deze jaren gans Vlaanderen teisterde, van die gesel te verlossen of op zijn minst de gevolgen te beperken.
Wanneer Medard Bral in 1912 een kunstkring stichtte ter bevordering van de schilderkunst werd hier, tijdens de kermisweek van dat jaar, een eerste tentoonstelling van Schone Kunsten gehouden. Dit werd mogelijk door de samenwerking van de leden van de kunstkring met de Albrecht Rodenbachvrienden. In deze tentoonstelling werden naast schilderijen ook *lichttekeningen* (foto's) van de fotografische groep *Nut en Genot* aan het publiek getoond.

15 augustus 1909. Kunstkring 'De Albrecht Rodenbachvrienden'. (foto in privébezit)

Het was dezelfde fotokring die in 1912 in Antwerpen in een wedstrijd, gewijd aan *Lichttekeningen van taferelen uit de werken van Hendrik Conscience* een prijs in uitmuntendheid behaalde.
Er werd flink gewerkt en tal van dromen werden gemaakt maar.. toen brak de wereldoorlog uit en die schoot al die mooie dromen aan flarden. Alle bestaande verenigingen werden ontbonden. Zo kenden de Albrecht Rodenbachvrienden maar een kortstondig succes.

Peter Benoit

In het laatste decennium van de 19de eeuw werd de Vlaamse componist Peter Benoit intens bevriend met de familie Camille Ameye-Dobbelaere, die het statige herenhuis betrok op de westzijde van de Korenmarkt en dat de naam droeg van *Pax Intrantibus*. Benoit kwam hier geregeld op bezoek en werkte hier aan verschillende van zijn werken. De 61ste verjaardag van de meester werd in huize *Pax Intrantibus*[11] op een heel bijzondere wijze gevierd.
In 1893 had Benoit zijn *Meilief*[12] te Izegem in de zaal van de Gretrykring in première laten uitvoeren. Dit was een volkse operette die vooral uitblonk doordat de gebruikte taal het Nederlands was. De uitvoering kende een overdonderend succes. De pers, die voor deze gelegenheid in bijzonder grote getale aanwezig was, uitte echter nog de minst lovende kritiek op het libretto zelf (teksten van Jules Demeester uit Izegem). Zijn teksten misten immers iets om als volkse operette baanbrekend werk te verrichten en om als Nederlandstalig werk de grote zalen van de provinciesteden of die van de hoofdstad warm te maken. Toen in 1894 het *Meilief* te Izegem hervat werd, bereikte het succes niet het resultaat van het jaar voordien. Deze sterk verminderde toeloop sprak duidelijke taal en Benoit zag af van verdere pogingen om volkse operettes te schrijven met Nederlandse teksten. Tijdens het verjaardagsfeest van Benoit op 18 augustus 1895 werd het gelegenheidsgedicht van Emiel Neirynck door Cecile Ameye voorgedragen waar allusie gemaakt werd op Lena, de hoofdfiguur uit het *Meilief*.

Hulde aan Emiel Neirynck

Op 9 november 1913 werd de dichter van *De Jongen van Boos Iseghem* door het kunstminnend gezelschap *De Albrecht Rodenbachvrienden* in de zaal Flandria op een feestelijke wijze gehuldigd. Naast de leden van dit gezelschap waren ook de familieleden van de gevierde met hun echtgenotes present.
Toen de familie Neirynck de feestzaal binnentrad, nam de heer Daniël Ameye het woord. Na zijn verwelkoming volgde een kunstvol muzikaal optreden. Dit omvatte:
Alb. Huysentruyt met *Fantasie pastorale* (Singelee), Edg. Vandemoortele met *Mijn Moederspraak* (P. Benoit), Juffr. Marg. Godfroid met *De eerste kus* (Art. Rodenbach)

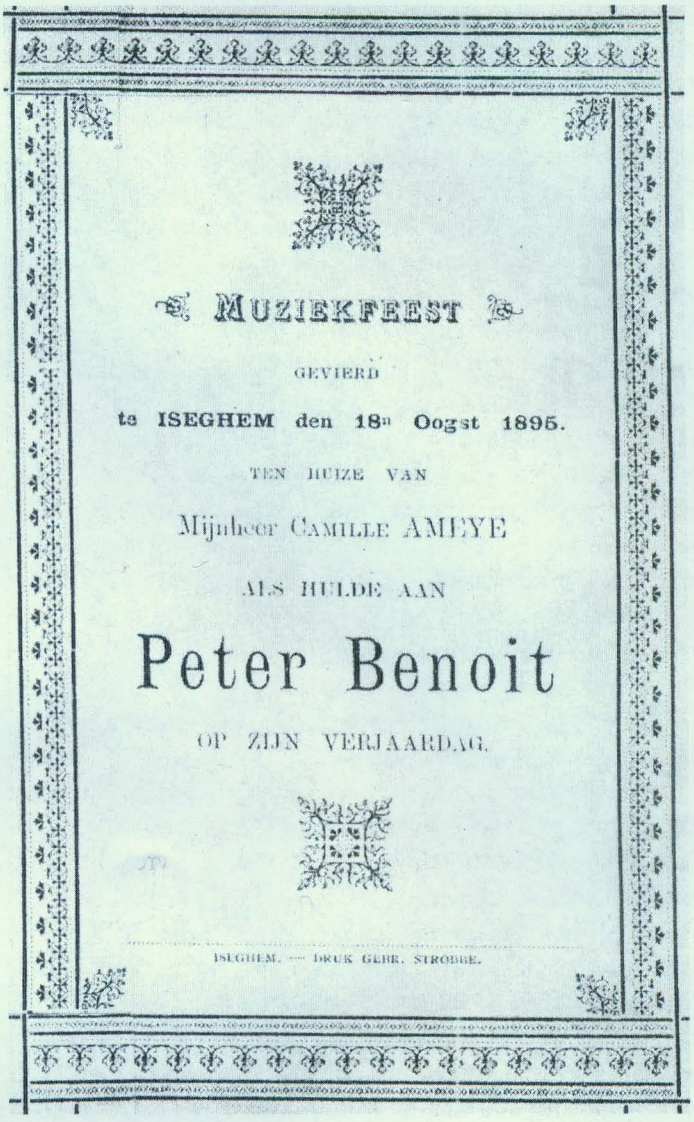

MUZIEKFEEST

GEVIERD

te ISEGHEM den 18n Oogst 1895.

TEN HUIZE VAN

Mijnheer CAMILLE AMEYE

ALS HULDE AAN

Peter Benoit

OP ZIJN VERJAARDAG.

ISEGHEM. — DRUK GEBR. STROOBE.

D.A.I. - Sf. XVII/7

en *Het groetende kind*, Hr. & Mevr. D. Ameye en Alb. Huysentruyt met *Muzikaal trio* (Beethoven).

Daarna gaf Jozef Verhamme een bespreking van het boek *Ernst en Vreugde*[13] dat de verschillende dichtwerken bevatte die Emiel Neirynck in al die jaren neerpende.
Na deze bespreking mocht de auteur zijn dichtbundel, in prachtband uitgegeven, in ontvangst nemen. Dit was een werk dat door de kunstkring aan de dichter aangeboden werd. Aan mevrouw Neirynck werd een fraaie bloementuil overhandigd. De feestzitting werd beëindigd met een dankwoord van de gelauwerde zelf. Daarna volgde een feestdis, waar een honderdtal vrienden en kennissen mee aanzaten. Naast Emiel Neirynck zelf werden ook nog enkele ex-leden opgemerkt van de vroegere taalgilde *In Tael vereenigd*. Dat waren: Eduard Holvoet, Emile Gheysens, Aloïs Verhamme en Jules Demeester.

Later volgde nog een woord van de voorzitter Daniël Ameye, een aanspraak van Jules Demeester en van dr. Van Wtberghe. Om de reeks van tafeltoasten af te sluiten werd nog een kort woordje gehouden door schepen François Bral en er volgde een slottoast door dr. Jules Gits.
Van deze feestviering werd nadien een uitvoerig en gedrukt verslag van 24 bladzijden neergeschreven en verspreid.

Zijn liederen
Als lid van diverse letterkundige en zanggenootschappen was Emiel ook heel actief in het schrijven van liedteksten, die hij ook vaak uit andere talen omzette.
Veel van zijn liederen werden door stads- en streekgenoten gezongen. Vóór radio's en tv-toestellen deel van de gewone herbergmeubilering uitmaakten, was een zingende herbergbezoeker niet meer dan een gewoon gebeuren. Zelfs tot in het interbellum bleef deze vastgeankerde gewoonte behouden. Pas in de periode na de Tweede Wereldoorlog kwijnde dit oud gebruik volledig weg.

De liederen van Emiel Neirynck die hier in de regio het meest gezongen werden, waren:
- De feesthymne *Het Kanton* op muziek van De Vlaamse Leeuw, die in 1866 gezongen werd toen Izegem , na een verbeten strijd met Ingelmunster, de zetel van vredegerecht van het kanton toegewezen kreeg.
- Ook bij deze gelegenheid werd de tekst van *De Jongen van Boos Iseghem* voor het eerst gezongen, hoewel de tekst al van 1865 klaar lag.
- Vertrouwd met Izegem en de toen zo bloeiende schoennijverheid schreef hij ook *Het lied der Izegemsche schoenmakersgilde* dat door Peter Benoit zelf op muziek gezet werd.

Zelfs op het einde van de 20ste eeuw werden deze liederen nog wel eens aangehaald en gezongen.

Het Kanton (1866)
Zangwijze: De Vlaamse Leeuw

Het recht is ons geschonken;
Het vreegerecht is hier !
Het Vaderlandse vaandel

Ons stad heeft aan zijn krone
Zwaait rond als feestbanier !
Ons stad heeft aan zijn krone
Een pronkjuweel te meer
En elkeen van haar zonen
Zal delen in dees eer.

HULDEBETOOG

AAN

MIJNHEER

Emiel Neirynck-Holvoet

INGERICHT DOOR DE

ALBRECHT RODENBACHSVRIENDEN

EN GEVIERD TE

ISEGHEM

den 9 November 1913

Boekje met de samenvatting van de feestelijkheden geschreven door Emiel Neirynck (22 x 14 cm, 24 blz.).

KOOR: *Ons stad heeft aan zijn krone*
Een pronkjuweel te meer !
En elkeen van haar zonen
Zal delen in dees eer !

Reeds achttien lange jaren
Vroeg men dit rechtsgebied
Het werd ons steeds geweigerd
De moed begaf ons niet
't Is 't merk der Iz'gemnaren
Van 't recht nooit af te zien,
En die met hen moet handlen
Die weet altijd met wien !

Eer aan de eedle burgers
Wier nooit volprezen vlijt,
Met immer moedig streven,
Was aan ons recht gewijd !
De vreugdedag van heden
Heeft al hun zorg vergoed.
Hun naam zal eeuwig leven
In 't Izegems gemoed

Het recht vandaag verkregen
Is ons een dierbaar pand
Van voorspoed en van zegen,
Gegund door 's konings hand.
Een groot gebouw zal rijzen
En melden 't nageslacht
De schone dag van heden
Met blijdschap steeds herdacht!

De Jongen van Boos Iseghem
Uit: *Gedichten* van Emiel Neirynck

Men zegt wel veel in omgelegen streken:
"Voorwaar, het volk van Iseghem is boos !"
Dit schilt mij niet en om rechtuit te spreken,
Peis vrij dat ik nooit ander stad verkoos.
Ik roem mij trotsch als eenen van haar zonen,
En 'k durf luidop vermelden met mijn stem
[4]k Ben voor mijn stad, ik wil mij nooit verschoonen,
Ik ben een jongen van boos Iseghem !

Ik ben niet rijk, 'k moet voor mijn toekomst zorgen,
En 'k doe Godlof! met immer blijden moed:
De vlijt van nu, de spaarzaamheid voor morgen,
Zoo vindt men zich met beiden even goed.
Ik zou mijn lot voor 's konings lot niet geven,
Schoon ik, als hij, in d' overvloed niet zwem;
Ik doe mijn plicht, ik heb een lustig leven:
Ik ben een jongen van boos Iseghem !

Wanneer 't betaamt, ik kom een pintje drinken
En 'k zet mij in de gulle vriendenrond;
Ik rook een pijp, of 'k doe een liedje klinken,
Is 't hoofd wat zwaar, 't is morgen weer gezond.
De liefde sluipt ook soms mijn boezem binnen,
Zacht trilt mijn hart bij 's meisjes zoete stem,
In eer en deugd zal ik de schoonen minnen,
Ik ben een jongen van boos Iseghem

Ik leer de taal van mijn aanbeden vaadren,
Het Vlaamsch alleen kan klinken in mijn lied;
De vrijheidszucht woelt bruisend in mijn aadren,
Ik eer de wet, doch slave ben ik niet!
Als 't land mij roept om voor zijn recht te streven,
'k Trek op en zing, met opgetogen stem:
O Belgie's grond aan U mijn hart, mijn leven.
Ik ben een jongen van boos Iseghem !

Ik kniel voor God en 'k vraag Hem, in mijn bede,
Te mogen gaan in 't spoor der vrome deugd
Ik vraag Hem nog met iedereen den vrede,
De eer is mijn trots en 't weldoen mijne vreugd
Een edel hart klopt onder burger kleêren,
Ik durf luidop vermelden met mijn stem:
O neen, o nooit, zal mij dees naam verneêren:
Ik blijf een jongen van boos Iseghem!

Het lied der Iseghemsche schoenmakersgilde (1916)

Zoodra de zon
De lieve zon
De weiden kleurt en bosch doet groenen
De hamerslag
Begroet de dag
De nagels zijn de deugd der schoenen.
Wij naaglen vast
Wij naaglen goed,
De vlijt, de moed,
Maakt alles goed.
Wat zou de wereld doen?
Wat zou het mensdom lijden
Van steenen en kalsijden
Ons zending is op aarde schoon,
En Vreugd en vrijheid is ons kroon.

De Jongen van Boos Iseghem

Folkloristische mars op het volkslied

Woorden: Emiel Neirynck — Muziek: Henri Neirynck

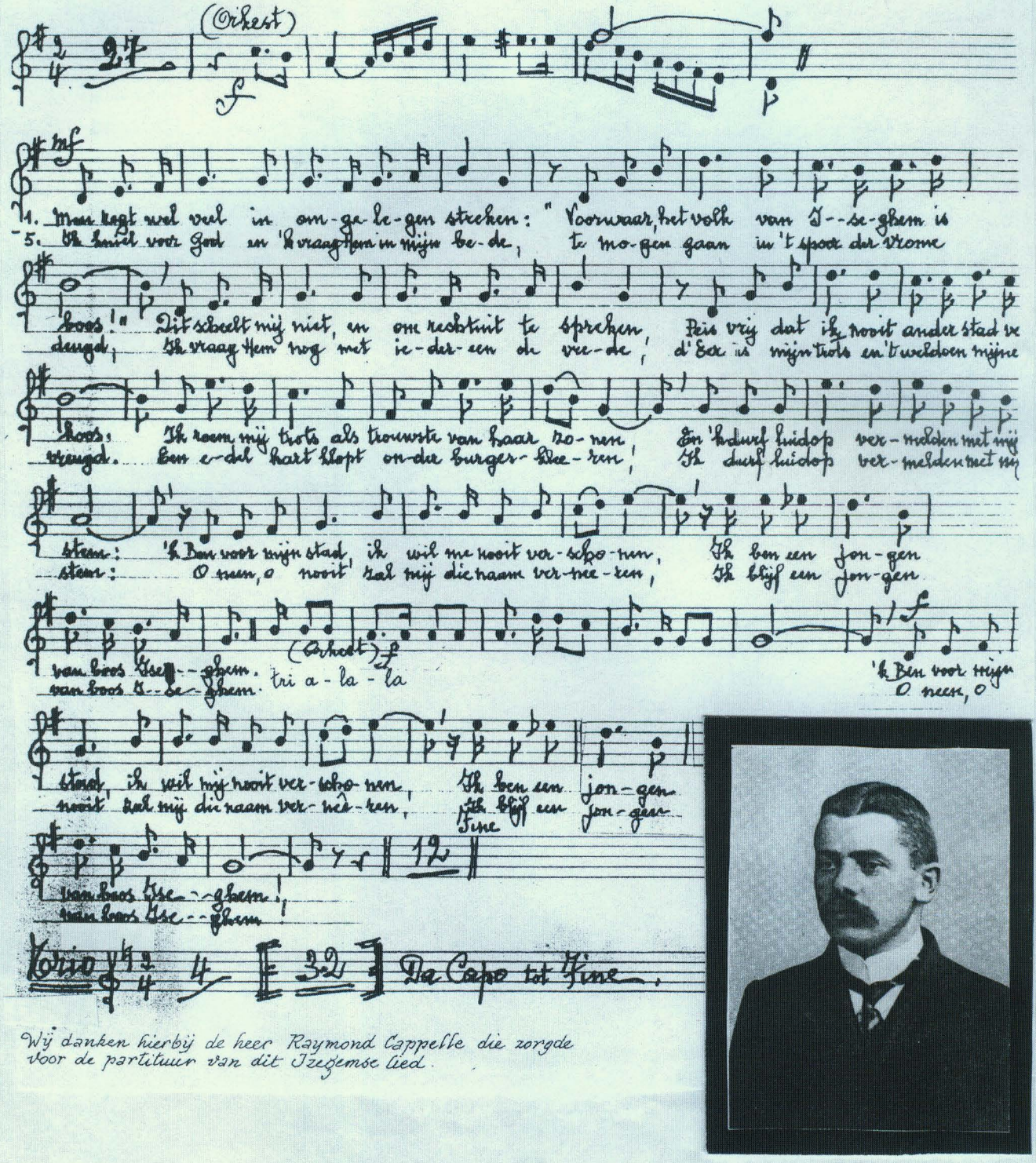

Wij danken hierbij de heer Raymond Cappelle die zorgde voor de partituur van dit Izegemse lied.

Velo-lied 'Vrij ende Blij'
Woorden: Emiel Neirynck
Muziek: Peter Benoit

Ta ra I Ta ra /
De horen klinkt
De vlagge zwaait
Het vaandel winkt.
In rang en rij,
Fier volgen wij,
Vry ende bly
Hoera ! Hoera !

Op vleuglen van de winden
Zo snellen wij voorbij
Om eer en roem te vinden,
Hoe wijd en verre het zij.
Langs bos en wei,
Langs veld en stee,
Ons vrolijk hart
Is altijd mee.

O lieve, schone Mandel
Wij droomden aan uw boord,
Maar nu jaagt vreugd en handel
Ons van uw kusten voort
Een dag of twee
Een weil misschien ?
Doch altoos blij
Bij 't wederzien.

In de oudheid wordt gelezen
Van lopers sterk en snel
Nu zouden zij ons vrezen

In 't edel worstelspel,
Een vaste hand
Een vlugge voet
Een oog in 't zeil
Geeft vreugd en moed

Ziet hoe in ieders ogen,
De zon van vriendschap straalt,
Hier is haar zoet vermogen
In ieders hart gedaald.
Wij, wakkre zoons
Van 't Vlaamse land,
Wij blijven trouw
Met hart en hand.

Uit: *Ernst en Vreugde*, heruitgave, S.L. 1964.

Zijn overlijden

Met het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, moest de firma al haar activiteiten staken. Emiel was toen 75 jaar. Deze harde beslissing zal zeker niet veel deugd gedaan hebben aan het oude hart van die taaie werker. Een gedwongen stop moeten zetten aan zijn zo mooi uitgebouwde levensdroom, was iets dat regelrecht indruiste tegen de dynamische drang die hem al zoveel decennia bezield had.
Het einde van deze felle wereldbrand zou hij echter niet meer meemaken.
De dichter van *De Jongen van Boos Iseghem* ontsliep zachtjes in de Heer te Ingelmunster op 20 juni 1916, in zijn woning aan het Stationsplein 59 (nu: kabinet acupunctuur Tom Verhaeghe). De uitvaart vond plaats in de Sint-Amandskerk te Ingelmunster, toen de enige parochiekerk in Ingelmunster, op maandag 24 juli 1916 om 12 uur.
Naast het gewone rouwbericht verscheen er ook een overlijdensbericht in de krant. Dankzij de verzameldrang van de vroegere onderpastoor L. Slosse vonden we in het decanaal archief (SF. 11/17) van dit krantenbericht nog een exemplaar terug.

† II 17

Mevr. Neirynck, geboren Adèle Holvoet; M. en Mevr. Medard Vande Voorde-Neirynck en hunne kinderen Robert en Leona; M. Albert Neirynck; M. en Mevr. Lucien Neirynck-Vande Voorde en hunne kinderen Emiel, Paul en Roger; M. en Mevr. Virgile Neirynck-Vermeulen; M. en Mevr. Victor Vanlandeghem-Neirynck en hunne kinderen Omer, Willy, José, Albert en Marguerite; M. en Mevr. Arthur Neirynck-Coucke en hunne dochter Marie-Jeanne; M. Eug. Neirynck; M. Jules Nierynck; Mevr. Henri Neirynck-Dendauw, hare kinderen en klein-kinderen; de familie Frans Neirynck-Descamps; M. en Mevr. Eeward Holvoet-Van Outryve en hunne kinderen; M. en Mevr. Dominique Pierens-Holvoet, hunne kinderen en klein-kinderen; de familie Dierick, laten Ued. met diepe droefheid weten het afsterven van hunnen teêrgeliefden echtgenoot, vader, schoonvader, grootvader, broeder, schoonbroeder, onkel, grootonkel en kozijn

Mijnheer Emiel NEIRYNCK,

nijveraar,

geboren te Isegem den 18e September 1839 en zachtjes ontslapen te Ingelmunster den 20 Juli 1916, voor van de H.H. Gerechten.

De lijkdienst, gevolgd van de begraving tot dewelke Ued. vriendelijk uitgenoodigd wordt, zal plaats hebben in de parochiale kerk van Ingelmunster op maandag 24 Juli om 12 uur.

Vergadering ten sterfhuize, Statieplaats, om 11½ uur. De vigiliën zullen gezongen worden den zondag om 6 uur namiddag. (143)

DAT HIJ IN VREDE RUSTE!

D.A.I. - Sf: II/17.

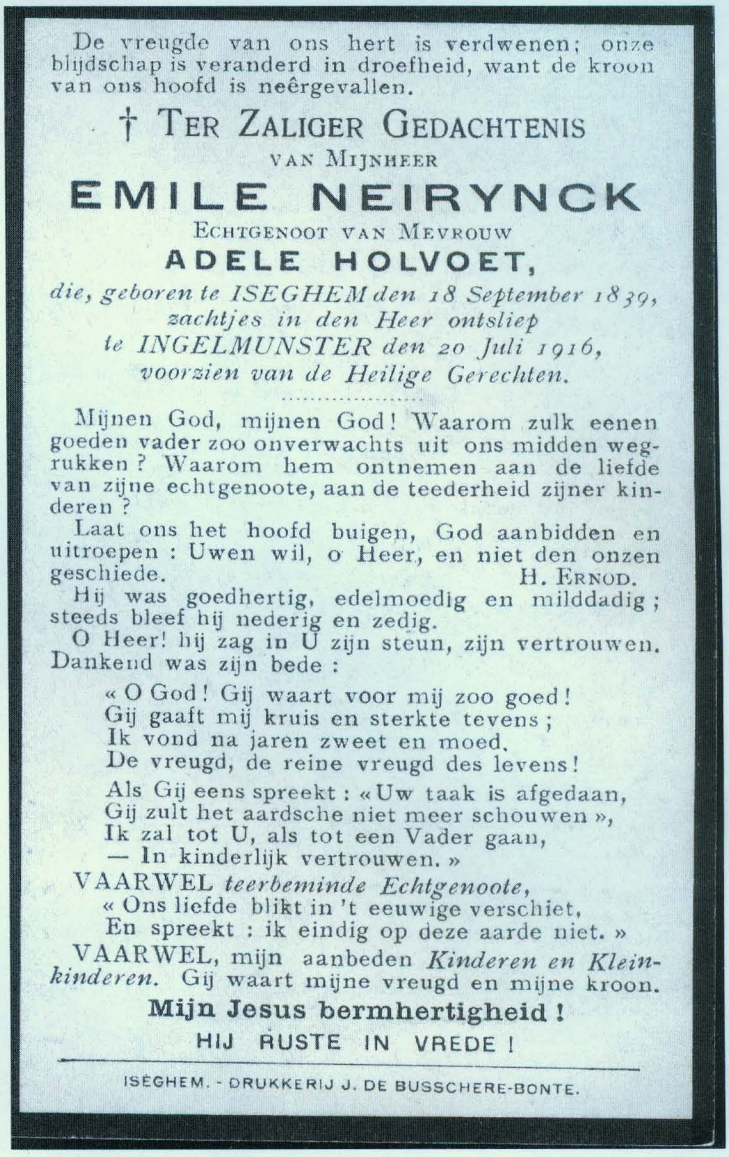

De vreugde van ons hert is verdwenen; onze blijdschap is veranderd in droefheid, want de kroon van ons hoofd is neêrgevallen.

† TER ZALIGER GEDACHTENIS

VAN MIJNHEER

EMILE NEIRYNCK

ECHTGENOOT VAN MEVROUW

ADELE HOLVOET,

die, geboren te ISEGHEM den 18 September 1839, zachtjes in den Heer ontsliep te INGELMUNSTER den 20 Juli 1916, voorzien van de Heilige Gerechten.

.....

Mijnen God, mijnen God! Waarom zulk eenen goeden vader zoo onverwachts uit ons midden wegrukken? Waarom hem ontnemen aan de liefde van zijne echtgenoote, aan de teederheid zijner kinderen?

Laat ons het hoofd buigen, God aanbidden en uitroepen: Uwen wil, o Heer, en niet den onzen geschiede. H. ERNOD.

Hij was goedhertig, edelmoedig en milddadig; steeds bleef hij nederig en zedig.

O Heer! hij zag in U zijn steun, zijn vertrouwen. Dankend was zijn bede:

« O God! Gij waart voor mij zoo goed!
Gij gaaft mij kruis en sterkte tevens;
Ik vond na jaren zweet en moed,
De vreugd, de reine vreugd des levens!

Als Gij eens spreekt: « Uw taak is afgedaan,
Gij zult het aardsche niet meer schouwen »,
Ik zal tot U, als tot een Vader gaan,
— In kinderlijk vertrouwen. »

VAARWEL *teerbeminde Echtgenoote,*
« Ons liefde blikt in 't eeuwige verschiet,
En spreekt: ik eindig op deze aarde niet. »

VAARWEL, mijn aanbeden *Kinderen en Kleinkinderen.* Gij waart mijne vreugd en mijne kroon.

Mijn Jesus bermhertigheid!

HIJ RUSTE IN VREDE!

ISEGHEM. - DRUKKERIJ J. DE BUSSCHERE-BONTE.

Bidprentje (archief Ten Mandere).

Eindnoten

[1]*Pollets schole.* Izegem kende betrekkelijk vroeg een gemeenteschool. Deze was opgetrokken op de kloostergronden van het verdwenen klooster van de Grauwe Zusters aan de Roeselaarsestraat. Naast die gemeenteschool werd er in de beginjaren van de 19de eeuw ook hier en daar privaat onderwijs gegeven. Geruime tijd werd dit gemeentelijke onderwijs hier gegeven door vier gebroeders Pollet uit Torhout. Geen wonder dat de Izegemnaren uit die dagen spraken van Pollets schole.

[2]Eduard Dierick (1800-1875). was meester-schoenmaker en grondlegger van het verfijnde handwerk bij het schoenmaken. Hij was ook de stichter van het taalkundig genootschap *Voor Tael vereenigd* en onderluitenant van de plaatselijke brandweer.

[3]*De Mandelkoor* (1858-1928). Een zangkoor dat zeventig jaar in Izegem bleef bestaan. Het kende grote successen en luisterde in zijn tijd heel wat feestelijkheden op, zowel in eigen stad als daarbuiten. Zie ook Antoon VANDROMME, *Geschiedenis van De Mandelkoor*, in *Ten Mandere* nr. 59, 21/1, 1980, p. 41-62 en nr. 60, 21/2, 1981, p. 143-152.

[4]Ingelmunster. Verschillende jaren was er een strijd tussen Izegem en Ingelmunster om het bezit van het Vredegerecht. Izegem telde toen wel meer inwoners dan Ingelmunster en was een groeiende industriegemeente (schoenen en borstels). Ingelmunster pochte met haar betere ligging op de weg Brugge-Kortrijk, met haar tapijtenindustrie en met haar bekend wisselstation voor de spoorwegen. Uiteindelijk haalde Izegem in 1866 zijn slag thuis! Zie ook J.L. VAN ROYEN, *De gevraagde verhuis van een vredegerecht van Kanton Ingelmunster naar Kanton Izegem*, 1798-1866, in *Den Hert* nr. 38 (1999) p. 9-24.

[5]François Ameye (17...-1875) was gemeenteraadslid (1839), eerste schepen (1840) en provinciaal raadslid (1848). Door zijn tussenkomst verkreeg Izegem de zetel van het kanton. Fr. Ameye werd burgemeester van 1871 tot 1875. Hij volgde J. Lefebvre op (1840-1870). Zijn bestuur was echter van kortere duur. Hij stierf op 15 augustus 1875 op zijn verjaardag, een plotse dood in de Sint-Tillokerk, juist voor de aanvang van de hoogmis. Zie ook Antoon VANDROMME, *Burgemeester François Ameye*, in *Ten*

Mandere nr. 82, 28/3, 1988, p. 237-258.

[6]Vanaf 1866 werd het vredegerecht gehouden in de ruime bovenzaal van *Den Hert* Gentsestraat 1. In 1976 verdween de vijf eeuwen oude herberg en verhuisde men naar de benedenzaal van het stadhuis. Na de uitbouw van het Administratief Centrum aan de Kasteelstraat werd daar een totaal nieuw vredegerecht geopend.

[7]Een zeer uitgebreid programmaboekje van dit feestgebeuren geeft een uitvoerig verslag van dit feest. Zie ook *Kroniek van Groot-Izegem* (1992) J. Hochepied, Emelgem, p. 263-300.

[8]Adèle Holvoet werd geboren in Izegem op 18 oktober 1849 en stierf te Ingelmunster op 11 mei 1934. Zij was de oudste dochter van Petrus (1817-1862), landman en van Carolina Strobbe (1819-1892). Adèle was moeder van negen kinderen.

[9]Notaris Vandewiele was de opvolger van Wautier. Deze laatste woonde in de Kasteelstraat nr. 1, waar op heden de Drukkerij Strobbe haar thuiszetel heeft. Vandewiele werd later opgevolgd door Alfred Roose, die op zijn beurt opgevolgd werd door H. Vandemoortele. Deze laatste kreeg dan notaris Denecker als opvolger.

[10]De Polykliniek was een soort 'kinderwelzijn' avant la lettre. Dit werd hier gestart in november 1908 en was gevestigd in de Nieuwstraat nr. 9. Wekelijks waren er kosteloze raadplegingen op maandag- en vrijdagnamiddag. Op maandag waren deze raadplegingen bestemd voor de zuigelingen, op vrijdag voor kinderen beneden de 10 jaar. De geneesheren van dienst waren: H. De Poorter en C. Van Eecke. Ze werden bijgestaan door de dames van het bestuurscomité: Mevr. Cam. Ameye-Dobbelaere, C. Declercq, A. Le Corbusier, E. Vanden Bogaerde, M. Janssens, H. Vandemoortele en Cecile Ameye.

[11]Huize *Pax Intrantibus* is sedert 30 mei 1923 het stadhuis van Izegem en werd nadien ook geklasseerd.

[12]Over het Meilief, zie Hendrik WILLAERT, *Peter Benoit en Izegem. Ter gelegenheid van de Benoitherdenking 1834-1984*, in *Ten Mandere* speciaal nr. 70, 24/3, 1984, p. 20-32.

[13]Ernst en Vreugde is de verzenbundel met de verzamelde gedichten van Emiel Neirynck. De eerste druk van dit werk verscheen in 1906 te Roeselare bij Alf. Deraedt-Verhoye. Bij de viering op 9 november 1913 ontving Emiel Neyrinck een luxe-exemplaar van dit werk. Het was van een kunstig bewerkte kaft voorzien. In 1964 verscheen een tweede, vermeerdere druk. Het originele werk was hier aangevuld geworden door Michel Neirynck en bevatte, naast de vroegere gedichten, een levensbeschrijving van de dichter en een deel van de stamboom die de naaste verwanten van de gevierde vermeldde.

Bibliografie

Onuitgegeven werken

D.A.I.

I/48 Mijn Taalbroederen.

II/17 Rouwbericht – krantenartikel.

II/18 Rouwbericht.

XVII/7 Muziekfeest – programma van 18 september 1895.

XXIII/2 Programma: Gouden jubelfeest van De Mandelkoor (25 juli 1909).

XXV/45 Geboorteakte van Emiel Neirynck

Uitgegeven werken

Emiel NEIRYNCK, *Ernst en Vreugde. Gedichten*, Alf. Deraedt-Verhoye, Roeselare, 1906, 180 p.

Michel NEIRYNCK, *Ernst en Vreugde*, Tweede vermeerderde uitgave, privé uitgave, 1964, 223 p.

X., *Huldebetoog aan Mijnheer Emiel Neirynck-Holvoet ingericht door de Albrecht Rodenbachvrienden en gevierd te Iseghem: den 9 november 1913*, 24 p.

Jean-Marie LERMYTE, *De Geschiedenis van Izegem*, Concordia, Roeselare, 1985.

Jozef GELDHOF, *Yseghem, Vlytigh ende boos*, Strobbe, Izegem, 1956.

X. *Uitvoerig verslag van de feesten ter gelegenheid van Iseghem hoofdplaats van het kanton (20.02.1866).*

Tijdschriften

Antoon VANDROMME, *Geschiedenis van De Mandelkoor*, in *Ten Mandere* nr. 59, 21/1, 1980, p. 41-62 en nr. 60, 21/2, 1981, p. 143-152.

Antoon VANDROMME, *Groten van bij ons: Emiel Neirynck (1839-1916), de dichter van 'De jongen van boos Iseghem'*, in *Ten Mandere* nr. 68, 24/1, 1984, p. 95-99.

Antoon VANDROMME, *Figuren van bij ons: François Ameye, 5de burgemeester van Izegem sinds 1830*, in *Ten Mandere* nr. 44-45, 16/1-2, 1976, p. 111-112.

Antoon VANDROMME, *Burgemeester François Ameye*, in *Ten Mandere* nr. 82, 28/3, 1988, p. 237-258.

Weekbladen

P. DECLERCQ, *De dichter Emiel Neirynck*, in *De Mandelbode*, 21/11/1953.

JRE, *Neirynck Industries vierde zijn eerste eeuwfeest*, in *De Weekbode*, 19/12/1986.

Kaarterskampioensviering in café 'De Vier Kaven' bij Paul De Blauwe in 1952 (Lendeleedsestraat)

In de stadsperiodiek vroegen we naar gegevens over een foto genomen voor de herberg *De Vier Kaven*. Dankzij enkele reacties van lezers weten we dat het gaat over de kaartersclub in *De Vier Kaven*. In 1952 vierden ze hun kampioen en werd deze foto genomen.

1. Leon Tillieu
2. Gerard Christiaens
3. Maurice Lardion
4. Jérôme Ghekiere
5. Valère Vromman (kaarterskampioen 1951-52)
6. Albertine Werbrouck
7. Octave Maurice Descheemaecker?
8. Gustaf Carein
9. Gilbert Declerck
10. Frans Deboosere
11. Jules Vancoillie
12. Paul Deblauwe
13. Noël Maes
14. Jozef Mattan
15. Antoon Soenens
16. Roger Degrande
17.
18. Michel Callens
19. André Folens
20. Paula Verfaille
21.
22. Roger Meulebrouck
23. Jenny Vandenberghe
24. Paula Vandeputte
25. Thordoor Hortence
26. Albert Depreitere
27. Georges Werbrouck
28. Remi Craeynest
29. Helie Deblauwe
30. Eugeen Mistiaen
31. Devoldere
32. Achille Dewulf
33.
34. Augusta Vandommele
35. André Allewaert
36. Gabrielle Rosselle
37.
38. Armand Meulebrouck
39.
40. Eddy Vromman
41. Gabriëlle Porte
42. Antoon Debel
43.
44. Jaduiga Adeleurska (echtg. Eugeen Mistiaen)
45. Albert Baes
46. Gerard Mestdagh
47. Cyriel Maes
48. Hector Vromman
49. Medard Dejonghe
50. Oscar Hoorne
51. Jérôme D'haene
52. Maurice Verholle
53. Joseph Maes
54. Camiel Folens
55. Georges Bruggeman
56. Julius Anseeuw
57.
58. Jozef Sabbe
59. André Kerckhof (achter nr. 24-25)

met dank aan:
Eddy Vromman, Christiane Vandommele, Chantal Delaey, Dirk Himpe, Germain Feys, Marcel Nuijttens, Herman D'haene, Frans Verschoot

ACTUEELTJES NR. 71
2008 IN WOORD EN BEELD

Met dank aan de Stedelijke Infodienst
en aan Frank Meurisse voor de foto's

Raf Vandenberghe

4986- Op 31 december 2007 telde Izegem 26.758 inwoners, dit is 276 (108 mannen, 168 vrouwen) meer dan een jaar eerder en tevens het hoogste aantal ooit. Er waren 284 geboorten (130 m en 154 v). Er was een immigratie van 1124 mensen (552 m en 572 v), uit andere gemeenten of uit het buitenland. 857 mensen verlieten onze stad en 275 mensen overleden (144 m, 131 v). Er woonden 98 niet-Belgen, 65 meer dan in 2006; deze mensen kwamen uit 20 verschillende landen, het meest uit Polen (27), de USA (8) en Nederland (4). 44 mensen vertrokken naar het buitenland, naar 6 verschillende landen.

4987- Met het project *Bebloeming 2007* sleepte Izegem deze keer drie bloemsymbolen in de wacht (in 2006 waren er slechts twee). In Vlaanderen zijn er maar acht gemeenten die daar prat op kunnen gaan!

4988- Op 31 december 2007 besloot Dynamika op te houden te bestaan. De reden zou zijn: te weinig vrijwillige medewerkers. Dynamika betekende heel veel voor onze gehandicapte medemensen, en het besluit werd dan ook betreurd. De voorbehouden zwembeurten zouden verder doorgaan.

4989- Op 1 januari 2008 volgde Greta Feys haar broer Geert op als directeur van het Sint-Jozefscollege, dat na drie lekendirecteurs nu ook de eerste vrouwelijke lekendirecteur kreeg.

4990- Op 1 januari maakte Geerwin Vandekerckhove de overstap van de jeugddienst naar de cultuurdienst van de stad.

4991- Maria Vervaele werd op 4 januari 100 jaar. Zij is de weduwe van Omer De Decker en woont in de Manestraat 21in Kachtem. Zij heeft 5 kinderen, 12 kleinkinderen en 17 achterkleinkinderen. Door omstandigheden kreeg zij pas op 4 oktober 2008 het bezoek van de burgemeester en twee schepenen.

4992- Peter Vermeulen werd verkozen als nieuwe voorzitter van de Izegemse N-VA, Kurt Himpe als ondervoorzitter en fractieleider in de gemeenteraad.

4993- Op 4 en 5 januari nam de Koninklijke Harmonie van de Congregatie deel aan een concertreeks in Praag. Ze won zilver in de hogere klasse.

4994- Izegem kreeg op 6 januari de titel van Fair-Tradegemeente en was daarmee één van 43 dergelijke gemeenten in Vlaanderen. Dit was de bekroning voor het actief Noord-Zuidbeleid, dat door de stad en door veel verenigingen en handelaars gevoerd werd om eerlijke handel en lokale duurzame landbouw toe te passen en te promoten. De Wereldwinkel kreeg het Fair-Tradelogo.

4995- Op zondag 6 januari gaf het stadsbestuur zijn jaarlijkse receptie voor alle Izegemnaren op de Grote Markt. Van 11 tot 13 uur was iedereen welkom voor een hapje en een drankje. De muzikale omlijsting, het mooie weer en alles samen maakte dat 1200 à 1500 Izegemnaren het jaar in beste stemming inzetten.

4996- Ook in 2008 gaf de bibliotheek elke maand de kans aan een kunstenaar om er zijn werk te tonen. In januari was Jeroom Mallisse aan de beurt, in februari was het Marianka Boudewijn. In maart mocht Pol Degrijse zijn aquarellen exposeren.

4997- In het revalidatiecentrum Ten Bos exposeerden Susy Desimpel en Frans Huyghebaert. De tentoonstelling liep tot 28 februari.

Panache verzorgde het nieuwjaarsconcert.

4998- Op 12 januari kon Izegem zoals de traditie het wil naar het nieuwjaarsconcert. Dit jaar speelde het Salonorkest Panache en zong Hilde Coppé. Diaclub kleinbeeld zorgde voor passende sfeerbeelden.

4999- Op 18 januari was er op VTM de finale van 'Het Verstand van Vlaanderen', een kennisquiz voor 11 à 12-jarigen. Jolan Vandemoortele, uit de Meensesteenweg, werd algemeen winnaar.

5000- Het zitmeubelbedrijf Durlet, uit de Werkhuizenstraat, won de Henry van de Veldeprijs, omdat het (citaat) *op voorbeeldige wijze design incorporeert in zijn denken en doen.*

5001- Op 26 januari was het gedichtendag in Vlaanderen en Nederland, en ook in onze bibliotheek. Elke bibliotheek-bezoeker kreeg een set poëtische postkaarten, en de snelschrijvers van 'De vlammende Veder' dichtten op verzoek.

5002- Op 26 januari werd Izegem opgeschrikt door een moord in de Marktstraat. De uitbaatster van een broodjeszaak, Roos Vancoillie, werd door haar ex-man doodgeschoten; daarna pleegde hij zelfmoord.

5003- Op 26 januari werden in het Izegemse stadhuis de 100 individuele sportkampioenen gehuldigd. Er waren 23 bronzen, 8 zilveren en 37 gouden medailles. 32 sporters die meerdere kampioenentitels behaald hadden, kregen eveneens een aandenken.

5004- Alois Cortens en Simone Verfaillie vierden op 26 januari hun diamanten huwelijksjubileum. Alouis werkte voor Talonform en Van der Haeghen. Simone werkte destijds voor Dekimpe en Driegelinck in de schoennijverheid, later voor Vandemoortele. Zij wonen in de Kouterweg 63 in Emelgem.

5005- Op 2 februari bracht het Sint-Janskoor van Kachten *3 x Anders*: volksmuziek in concert. Reinhard Andries had de leiding. Koren van Oedelem en Lemberge werkten er aan mee.

5006- In Kachtem werden verdienstelijke bloedgevers gehuldigd. Er waren er met 20, 40, 60 en 80 (Marnix Desmet, Jean-Pierre Doom en Ogar Verbeke) giften. Primus waren Rudy Horré met 100 bloedgiften en Christine Vandommele met 100 plasmagiften.

Heel wat plaatselijke sportkampioenen werden op het stadhuis ontvangen.

5007- Na de preselecties voordragen in de scholen boden 28 deelnemers uit het lagere en 6 uit het middelbare onderwijs zich aan voor de jury. Deze jury, die o.m. bestond uit (de via de TV bekende Izegemnaren) Cathérine Vandoorne en Christophe Vanfleteren, was vol lof: *Taalgebruik en uitspraak zijn opvallend beter. Er zijn haast geen dialectklanken meer waar te nemen.*

5008- Winsol Gym organiseerde opnieuw het Mandelturntreffen, dit jaar voor prepupillen en pupillen. Ze namen op 2 en 3 februari ook deel aan het Westhoektreffen in Vlamertinge. Celeste Verbeke behaalde goud bij de beloften.

5009- De Izegemse Judoclub herleefde. Er waren weer 100 leden en de resultaten waren er. Ook de Izegemse Triathlonclub hervatte het nieuwe seizoen met 100 leden.

5010- Van 2 tot 26 februari ging in de bibliotheek de tentoonstelling *Auschwitz* door. Bij de opening werd de DVD voorgesteld over het leven in de concentratiekampen, met getuigenissen door Mielke Samyn.

5011- Op 8, 9 en 10 februari bakte Dynamika voor de 25ste en laatste keer pannenkoeken. Het werd een recordbak, met 3200 kg.

5012- Op 5, 6 en 7 februari ging in het borstelmuseum een speciale krokusactiviteit door. Voor kinderen van 6 tot 12 jaar werd *Teruggeflitst in de tijd van de Overgrootouders* voorgesteld.

5013- Op 9 februari waren er in de voorronde van de Junior Journalistenwedstrijd 11 laureaten, uit het lager onderwijs en de middenscholen. Lieselotte Laperre en Elise Vanthomme werden de respectieve laureaten.

De Auschwitztentoonstelling in de bib lokte veel volk.

5014- Op 10 februari vond voor de 15de keer de *Wallemoteveldloop* plaats, georganiseerd door FLAC. Er waren 650 deelnemers.

5015- Frans Declercq en Lucienne Beheydt waren op 12 februari 60 jaar getrouwd en vierden op 9 maart hun briljanten huwelijksjubileum. Zij wonen op het Kerkplein 7/1. Ze werkten aanvankelijk allebei in de schoennijverheid, later werkte Frans bij C&B en Lucienne was onderhoudsvrouw in de Bellevueschool.

5016- Op 15 februari werd de eerste steen gelegd van *De Leest*, het toekomstige gemeenschaps-, cultureel en dienstencentrum. De grond- en funderingswerken waren gestart in september 2007.

5017- Aan het Provinciaal Solistentornooi van VLAMO op 17 en 24 februari namen achttien leden van de Stadsfanfaren deel. Allen behaalden meer dan 80%. Vijf ervan mogen naar het Nationale Tornooi: Simon Allossery (sax), Mathieu Van de Voorde (slagwerk), Thari Verloove (hoorn), Emma Denys en Justin Demeurisse (bugel).

5018- Op 17 februari organiseerde het Life Danscenter zijn tweede danswedstrijd in zaal ISO. Het was een preselectie discodansen voor het Belgische Kampioenschap.

5019- Van 22 februari tot 29 maart speelde Theater Platteau *Spaanse Ruiters*, kamertheater in Wallemote. De regie werd gevoerd door Eric Meirhaeghe.

5020- Op 23 februari organiseerde het Davidsfonds voor de vijfde keer de preselecties voor het Groot Nederlands Dictee. Bij de prijswinnaars doken een aantal zelfde namen op van de vorige keren: Caroline Bossu, Patriek Rommel, Kaat Vanacker, Martijn Vanhauwaert. Verder wonnen Simon Defranc bij de cadetten, Liesbeth Vandecandelaere bij de scholieren en Bas Werbrouck bij de junioren.

OCMW-voorzitter Marc Vanlerberghe en burgemeester Gerda Mylle mochten de eerste steen leggen van het gemeenschaps-, cultureel en dienstencentrum.

5021- De verkoop van snoep door leden van het voedselverdeelpunt 'De Stamper' bracht 2.884 euro op. Met dit geld kon aan gemiddeld 525 mensen minimum 6 kg voedsel per maand verdeeld worden.

5022- Judoka Marlies Corveleyn (13) uit de Leenstraat 48B werd kampioene van West-Vlaanderen. Ze was al vice-kampioene van Vlaanderen en van België.

5023- Op de dag van zijn 85ste verjaardag, 27 februari 2008, is Henri Parmentier gestorven. Henri was een bekend muzikant, accordeonist en componist. Zijn naam blijft ook verbonden met het Herfstmuziekfestival.

5024- De Toneelgilde De Lanteern bracht tussen 1 en 16 maart het toneel *De Bokskampioen*, een klucht van Otto Schwarz en Carl Mathern. Guy Baeckelant was regisseur.

5025- Op 2 maart reikte Groen! Izegem haar 12de Gouden Pluim uit aan de Izegemse afdeling van KWB, voor haar inspanningen ten bate van het leefmilieu.

5026- Op 7 maart 2008 is André Bourgeois 80 jaar geworden. Hij was destijds burgemeester van Izegem, volksvertegenwoordiger en senator, en Minister van Landbouw, KMO en zeevisserij. Hij is bestuurslid van Ten Mandere en van het Davidsfonds.

5027- Op 8 maart organiseerde de Decanale Jeugddienst een praatcafé over 'Tussen God en Pint' in het JOC. Drie mensen uit drie verschillende wereldgodsdiensten traden er in gesprek. Tussenin was er wereldmuziek te beluisteren.

5028- Op 10 maart bracht het Stadsbestuur hulde aan zijn vijf *'smaakmakers'*. Het waren: Detlev Battiau, kampioen barista (koffiekenner), Angelo Rosseel en Ruth Remerie, omwille van een ster voor hun restaurant La Durée, Anton Vanzieleghem, omwille van de designprijs voor Durlet, Jolan Vandemoortele, winnaar het Verstand van Vlaanderen, Pieter Demuynck en Christine De Corte, omdat Penta als beste reisbureau werd verkozen.

5029- Het Rode Kruis Izegem huldigde zijn bloedgevers. Er waren er met 40, 60, 80 en meer giften. Met 100 giften: Bart Azou en Georges Breemeersch; 120 giften: Remi Naert; 140 giften: Rudy Simons; 100 plasmagiften: Ann Duyvejonck, Katrien Verhelst en Viviane Verscheure.

5030- Jeroen Vanackere (28) werd de nieuwe directeur van het Brugse Concertgebouw. Hij is musicoloog en beroepshalve werkte hij ook vroeger voor het concertgebouw. Bij ons is hij o.m. bekend als dirigent van het H.-Familiekoor.

5031- Op 15 maart leverde Alexander Geldhof (12) een foutloos miniemendictee af op de finale van het Groot Nederlands Dictee in het Vlaamse Parlement. Hij woont in de Krekelmotestraat en loopt school in het Sint-Vincentiusinstituut in Lendelede.

5032- Op 16 maart had in Izegem het Belgische Kampioenschap Teakwondo plaats, een gevechtssport. Yves Pollefeyt is trainer van de Izegemse Club en van het nationale team. Ook de Karate-Jitsu club, onder leiding van Jan Delaere, bereikte mooie resultaten in de Internationale Wedstrijd in Tongerlo.

5033- Omdat het thema van de jeugdboekenweek *Mooi* heet, vond (tot 28 maart) in de bibliotheek een tentoonstelling plaats van Klaas Verplancke. Zijn werk is zeer kleurrijk en hij illustreerde al meer dan 135 boeken.

5034- Op het 13de Internationale Jeugdhandbaltornooi *Inès Mulier* waren 18 clubs en 35 teams aanwezig. Bij de miniemen jongens was Izegem 1ste en 6de, bij de pupillen meisjes 3de, bij de pupillen jongens 6de en 7de. Dirk Denijs kreeg een trofee als verdienstelijke Izegemse jeugdref.

5035- Op de industriezone langs het kanaal werd gestart met de voorbereidingswerken voor het plaatsen van de eerste twee windmolens op Izegemse bodem. In korte tijd waren de twee 'reuzen' te zien tot aan de stadsgrenzen. In augustus zagen wij de wieken draaien.

5036- Tijdens de maand april mocht Renate Blondeel haar werken tentoonstellen in de bibliotheek. In mei was Eric Bruyneel aan de beurt. In juni mocht Marie-Jeanne Deblaere haar schilderijen op zijde exposeren.

5037- Op 2 april vierden Marcel Vangheluwe en Alice Geldhof hun diamanten huwelijksjubileum. Marcel werkte in de meubelnijverheid, Alice in de wijnhandel.

5038- Op 11 april organiseerde het 15-jarige Sint-Pieterskoor, onder leiding van Johan Herman, een benefietconcert ten voordele van Unicef. Er was ook een kunstveiling aan gekoppeld. Helmut Lotti zette door zijn aanwezigheid het concert luister bij. De opbrengst bedroeg ruim 30.000 euro.

5039- Op 11 april werd in Kachtem het nieuwe sport- en ontmoetingscentrum 't SoK officieel geopend. Er is een polyvalente zaal voor allerlei sporten en activiteiten, een uitschuifbare tribune met 200 zitplaatsen en een lokaal voor de

Minister Bert Anciaux mocht het nieuwe sport- en ontmoetingscentrum 't SoK in Kachtem openen.

fanfare Vrede en Eendracht.

5040- Op 12 april speelde de Koninklijke Harmonie van de Congregatie een 'beestig' themaconcert.

5041- Op 13 april hield ook Izegem zijn Erfgoeddag. Er was een tentoonstelling van verkiezingsdrukwerk, uitgeleend door Ten Mandere en Strobbe. Verder plaatsten twee geleide wandelingen de industriële geschiedenis van Izegem in de kijker.

5042- Op 13 april vierde KSA-Izegem, bond Vlaams en Vroom, zijn 80ste verjaardag. Wallemote-Wolvenhof werd omgebouwd tot een pretpark voor één dag.

5043- Van 18 tot 20 april was het weer feest in Kachtem. Op zaterdag musiceerde Marc Dex voor de senioren en Dean en Katherina voor de jeugd. Op zondag speelde de Koninklijke Fanfare Vrede en Eendracht het aperitiefconcert, dat de middagfeesten in gang trok. 's Avonds was er schlageravond met Paul Severs, Luc Steeno en Dannie Christian.

5044- Op 19 april bracht het Sint-Gregoriuskoor een voorjaarsconcert onder het thema *O Fortuna*.

5045- Op 19 en 20 april voerden zes leerlingen van het Sint-Jozefscollege een toneelstuk van Tom Lanoye op: *de Jossen*. De regie was in handen van Krist Windels.

KSA-groep 'Vlaams en Vroom' mocht 80 kaarsjes uitblazen.

5046- Van 19 tot 26 april speelde Mandelgalm een bewerking van het Griekse drama *Ion*, van Euripides. Joost Van de Kerkhove voerde de regie.

5047- Op 23 april waren Roger Depreitere en Anna Lannoo 60 jaar gerouwd. Zij wonen in de Ardooisestraat 201. Roger werkte vroeger in de schoennijverheid, Anna deed het huishouden.

5048- Van 24 april tot 2 mei verbleven leerlingen van het technisch onderwijs van Zlin bij gastgezinnen van het VTI, en dit al voor de 10de keer. Het omgekeerde gebeurde ook al vaak, richting Zlin of Bad Zwischenahn. Mekaars school en werkmethoden leren kennen verrijkt.

5049- Correctie bij 'Actueeltje nr. 4864' van 2007. Eén jaar na het treinongeval in het station van Izegem bleek dat er geen zes, maar anderhalf miljoen euro materiële schade is. Nog niet alle schadedossiers zijn afgehandeld.

5050- Op 26 en 27 april voerden dertig leerlingen van de Middenschool de Pélichy het toneelstuk *La vie de Jean de la Fontaine* op. De regie was in handen van Ronny Dewaele.

5051- Op 27 april waren de tuinen van 't Blauwhuis het decor voor de negende editie van *Il primo giorno Italiano*, met klassieke en exclusieve Italiaanse auto's.

5052- Op 27 april vonden de provinciale atletiekkampioenschappen plaats in Kortrijk. De broers Jorg en Niels Hoet,van FLAC Izegem, behaalden er 5 medailles.

5053- Voor de zesde maal organiseerde de Mina-raad de Aktie *Met Belgerinkel naar de Winkel*. 104 handelaars sponsorden de 100 prijzen. De actie liep tot 14 juni. Terzelfdertijd werden ook weer 150 kippen aan nieuwe eigenaars meegegeven, met de bedoeling de hoeveelheid huisvuil te verminderen. En ook de compostmeesters waren present.

5054- Op 30 april vierden Camiel Debaene en Gabriëlle Wybaillie hun diamanten huwelijksjubileum. Camiel was schoenmaker maar werkte later bij Aurora. Gabriëlle was thuisstikster. Zij wonen in de Negenhoeksstraat 30.

5055- Op 1 mei en tijdens het Pinksterweekend hielden de Stedelijke Izegemse Musea een tentoonstelling en een wandeling rond *Belforten van de Arbeid.* Alles draaide rond de dertien fabrieksschouwen die in Izegem nog te zien zijn.

5056- Op 2 mei overleed André Deprez, op 86-jarige leeftijd. Hij was geruime tijd voorzitter van het OCMW, van Ziekenzorg CM, van het Izegemse CLB, van de verpleegstersschool IC Dien te Roeselare en van nog meer organisaties.

5057- Van 2 mei tot 20 december liep in het Borstelmuseum een tentoonstelling over *Leven en Werken in de periode van de Eerste Wereldoorlog*. Het was een organisatie van de Izegemse Stedelijke Musea en van Ten Mandere.

5058- Op 9 mei vond de *19de Kroegentocht* plaats, in zestien cafés op en rond de markten. Onder meer vier Izegemse bands namen er aan deel. Er waren 1500 bezoekers.

5059- Op 10 mei won een ploeg van vijf jonge meisjes van Winsol Gym een internationale wedstrijd in Bazel.

5060- Op 10, 11 en 12 mei, Pinksterweekend, was *Klara* alomtegenwoordig in de stad. Er waren talrijke concerten, tentoonstellingen, beiaardconcerten, wandelingen, fietstochten, kinderanimatie enz., teveel om op te noemen, zelfs teveel om aan alles deel nemen. Het waren drie onvergetelijke dagen, met heel veel volk op alle activiteiten.

5061- Op 12 en 13 mei werden Edith Mattens Belgisch kampioene en Daniëlle Braem vice-kampioene tijdens de Belgische jeugdkampioenschappen zwemmen in Molenbeek.

5062- Op 15 mei opende het Rhodesgoed te Kachtem zijn deuren voor het publiek. In het gerenoveerde domein bevinden zich nu een brasserie en een polyvalente ruimte die gebruikt kan worden voor voordrachten en tentoonstellingen.

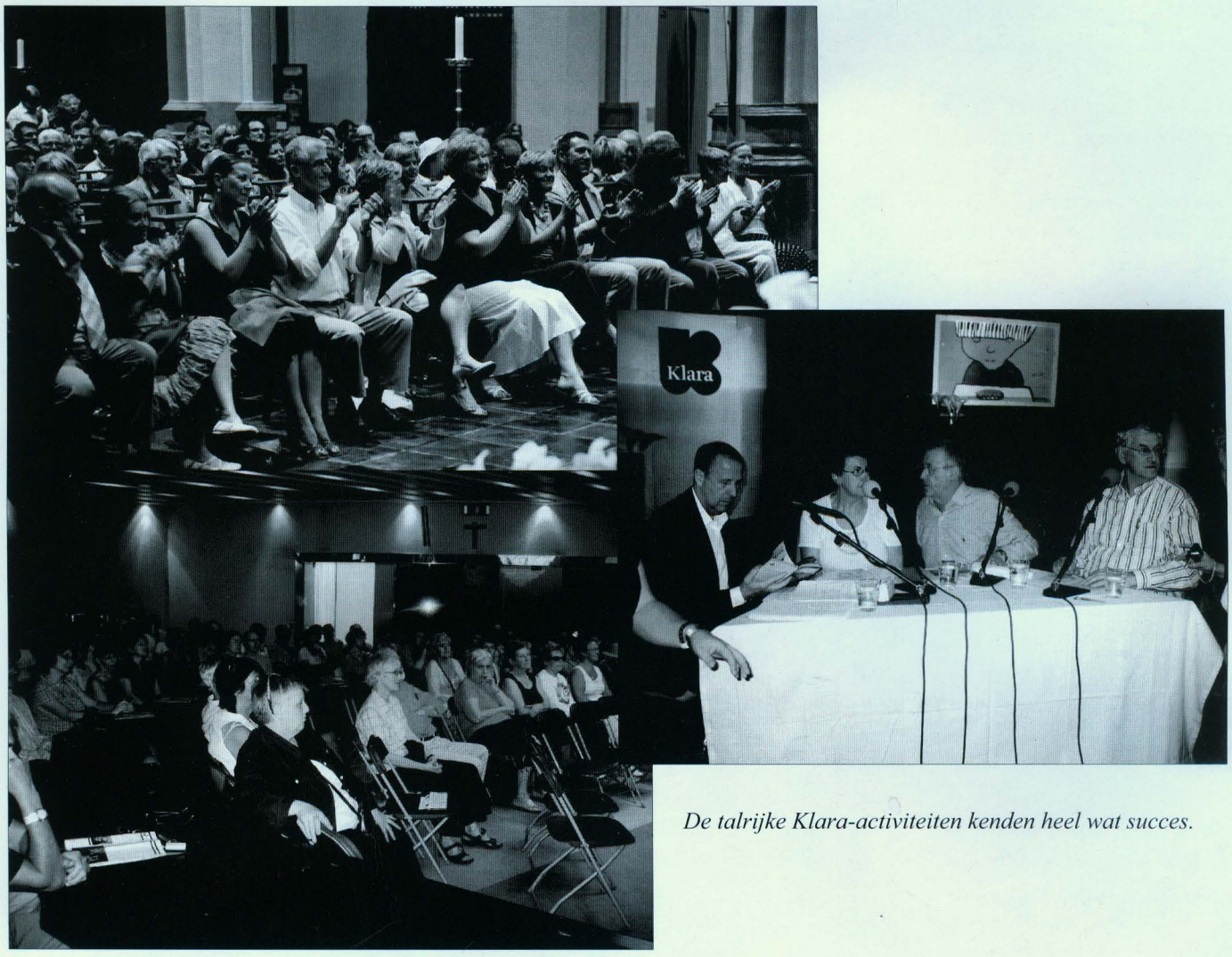

De talrijke Klara-activiteiten kenden heel wat succes.

5063- De dansers van het Izegemse Life Danscenter behaalden zeventien podiumplaatsen tijdens het Open Belgisch Kampioenschap in Oudenaarde.

5064- Op 25 mei ging de jaarlijkse plantenbeurs *Tuin en Sfeer* door in het park Wallemote, samen met de Dag van het Park. Onder meer werd daar de Izegemse koekoek door Walter Terryn in de kijker gezet. De Izegemse koekoek stamt al uit de 16de eeuw!

5065- Op 25 mei ging voor de 25ste keer de (driedaagse) Patersmarkt door. Het was weer een mix van veel verschillende activiteiten, met als nieuwigheid een BBQ-wedstrijd, gewonnen door de Krekelsjotters.

5066- Op 31 mei bekroonde een poëziehappening in het JOC een actie voor verdraagzaamheid van de Raad voor Integratie en Diversiteit. Er waren daarvoor 4500 affiches verspreid!

5067- In de competitie American Football werd Tribes, en ploeg met Izegemse roots, voor de derde maal op rij kampioen van België.

5068- Izegem telt twee nieuwe laureaten van de arbeid, beiden met bronzen medaille. Het betreft Luc Demuynck, die al 30 jaar werkt bij Penta reizen, en Christiaan De Forche, die al meer dan 30 jaar de Toeristische Dienst van Izegem leidt.

De Patersmarkt lokte opnieuw heel wat bezoekers.

5069- Vandemoortele nam de Franse concurrent voor voorgebakken bakkerijproducten Panavi over. Daardoor verdubbelde Vandemoortele zijn capaciteit en bereikte hij de Europese top.

5070- Op 5 juni gaf de Izegemse auteur Piet Duthoit een lezing in de bib. Duthoit is de auteur van vier misdaadromans, met Tak en Vliege als hoofdfiguren.

5071- In de jaarlijkse opstelwedstrijd in de Franse taal voor laatstejaars secundair onderwijs, ingericht door Lions Club, werden Eline Kindt, Kenneth Robbe, Louise Vanthuyne en Iwein Gyselinck van het Sint-Jozefscollege de laureaten van het ASO. In het TSO waren Stéphanie Dujardin, Elien Vandevoorde en Louise Vandoorne van het Instituut de Pélichy de laureaten. De algemene laureaat was Eline Vanderheeren, van het Sint-Jozefscollege.

5072- De meisjescadettenploeg van Handbalclub Izegem behaalde op 8 juni voor de tweede maal de kampioenentitel in het Département Nord-Pas de Calais.

5073- In 2008 vierde Izegem 25 jaar beiaardconcerten. Van 9 juni tot 10 juli waren zes concerten te beluisteren. De beiaard werd bespeeld door verschillende gerenommeerde beiaardiers. Het slotconcert ging door in Wallemote, waar Koen Cosaert een rijdende beiaard bespeelde. In samenwerking met De Kerels werd dit tevens een volkszangavond ter gelegenheid van 11 juli.

5074- Het batjesweekend, op 13, 14 en 15 juni, stond in het teken van de schoen. In ruil voor elk paar ingebrachte schoenen in het Schoeiselmuseum kreeg men een herbruikbare tas van Unizo. Verder was er animatie en sfeer, schoentjesworp en veel volk. De regen speelde af en toe spelbeker.

5075- Op 19 juni kenden wij de *11de Ladies' Nights*, op het sportcentrum. Uit tal van sportieve activiteiten mochten de dames er twee kiezen en beoefenen.

5076- Op 23 juni en van 28 juni tot 2 juli was het Kachtem-Ommegang. Er was elke dag een misviering voor een speciaal doelpubliek. De Brugske Ghesellen o.l.v. Eugeen Declercq waren tweemaal present. Uiteraard waren er zegeningen en vespers. De toneelgilde De Lanteern, de Chiro en de Koninklijke Fanfare Vrede en Eendracht droegen ook hun steentje bij.

5077- Bert Begein, al 21 jaar zwaar gehandicapt, vierde zijn 30ste verjaardag niet onopgemerkt. Hij loste 30 moeilijke opdrachten met succes op en verzamelde daarmee 21.507,57 euro, die hij schonk aan Jeanne Devos voor haar werk in India.

5078- Op 28 juni organiseerde IVAC voor de 12de maal de kastelenloop in Wallemote. Na een gezinsjogging vond de halve marathon plaats met 145 deelnemers. De winnaars waren Francis Vansteenbrugge uit Opwijk bij de mannen en Anita Delvael bij de vrouwen.

5079- Op 29 juni ging het 48ste Belgische Kampioenschap Vinkenzang door in Izegem. Daar zongen 2497 vinken om het meest, op 8 km voorbehouden parcours. De winnaar werd de vink van Eric Deschout uit Wingene, met 1049 suskewiets.

5080- Op 28-29 juni waren er weer de (tweejaarlijkse) Emelgemse Feesten. Op het programma stonden *Kindsterren op de dansvloer* en een optreden van het orkest *The Sound of Music* en van Christoff en Lindsay, William Reven en Willy Sommers.

5081- Van 1 juli tot 30 augustus liep in de bibliotheek de tentoonstelling *In kleur verteld*, een getuigenis over dementie. De kunstenaar van de maand juli in de bibliotheek was Monica Van Compernolle. In augustus was Chris Verbeke aan de beurt.

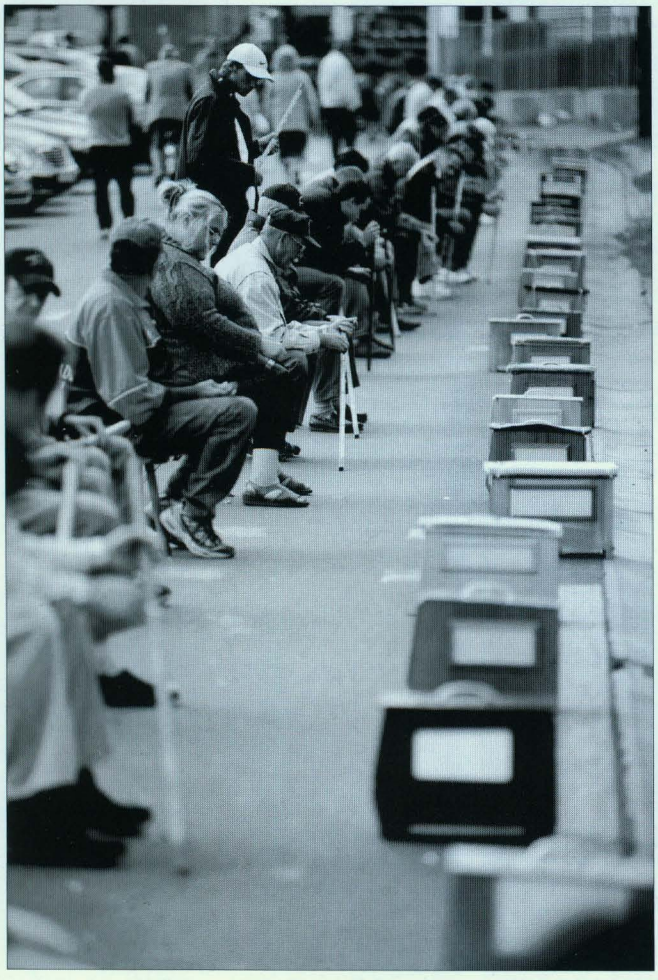

Het 48ste Belgisch Kampioenschap Vinkenzang vond in Izegem plaats.

5082- Marcel Vansteeland en Maria Duyck vierden hun diamanten huwelijksjubileum. Marcel was de oprichter van de garage Vansteeland.

5083- Van 4 tot 6 juli organiseerde de kinder- en jeugdgroep Die Boose het jeugdfolklorefestival *Danskriebels* in Izegem. De kinderdansgroepen uit Bad Zwischenahn en uit Theux, en uiteraard de eigen groep, namen deel.

5084- Op 6 juli werd Piet Deveughele voor de vierde keer Belgisch Kampioen in de 400 m horden. Op dezelfde meeting werd Veerle Dejaeghere kampioen in de 1500 m. Ze was al Belgisch kampioen in de 3000 m steeple. Zij stopt na dit seizoen.

5085- De 11-Juliviering in Izegem was gespreid over verschillende dagen. De dag voordien kon men reeds genieten van: kampioenschap manillen, eucharistieviering, volkszangavond met de Kerels en een reizende beiaard, vinkenzetting en petanquetornooi.
Op 11 juli was er de officiële spreekbeurt door Dr. Paul De Ridder en het volksfeest op de Grote Markt, met onder meer Zjef Vanuytsel.

5086- Op 12 juli organiseerden de Krekelsjotters de 7de editie van Spel zonder Grenzen in Wallemote. Er waren 52 ploegen, de *Amateurkes* o.l.v. Peter Rosseel wonnen.

5087- Het Izegemse transportbedrijf Giraud kwam in juli herhaaldelijk in het nationale nieuws met een langdurig sociaal conflict. Het begon met de afdanking van 90

(later herleid tot 74) werknemers. Daarop volgden staking en bedrijfsbezetting, blokkage en tussenkomst van een deurwaarder.

5088- Dit jaar was het voor de 121ste keer *Bosmolens Ommegang*, van 25 tot 28 juli. Vrijdagavond was er een optreden van Basscats, Janez Detd en Filip Kowlier voor 1500 aanwezigen. Zaterdag was er een kindertheater en discoavond en zondag waren er allerlei gezellige activiteiten. Bovendien waren er weer eens drie wielerkoersen en een stratenloop.

5089- Valentina Strobbe werd op 4 augustus 106 jaar. Ze is de oudste Izegemse inwoner ooit. Ze verblijft in de Plataan, en woonde tot aan haar 103 zelfstandig in Emelgem.

5090- In het Schoen- en Borstelmuseum werd het zeer gewaardeerd initiatief genomen om voor blinden en slechtzienden een aangepast museumbezoek aan te bieden, in zeer kleine groepjes uiteraard.

5091- De chiro van Emelgem kwam in het nationale nieuws, omdat ze op kamp in het Waalse Rendeux hun leeuwenvlag moesten neerhalen of laten vergezellen door een nationale vlag.

5092- Op de West-Vlaamse estafettekampioenschappen in Izegem behaalde de organiserende club FLAC 19 medailles. Voor Piet Deveughele, in de 4x400m, was het de laatste wedstrijd in eigen stadion.

5093- 15 augustus is voor Izegem in twee opzichten een hoogdag. Eerst in Emelgem, waar de *Half-Oestfeesten* (of zeggen we *Peerommegang*?) plaats vonden, die sinds 1988 een echt kinderfeest geworden zijn. Vervolgens in het centrum van Izegem, waar voor de 18de keer de kwarttriatlon plaats had. Stijn Goris won bij de mannen, Sofie Goor bij de vrouwen.

5094- Op 22, 23 en 24 augustus was het nogmaals *Izegem Zomert*. Op Vrijdag traden Nicole en Hugo en veel anderen op voor de senioren. De zaterdag was er een popfestival. De zondag was er vooral het internationaal Straattheaterfestival. De jeugdbewegingen hadden een kinderdorp opgesteld en ook in *De Loodse* waren activiteiten. Er was veel ambiance en 10 à 15.000 bezoekers.

5095- Op 23 en 24 augustus vond de 26ste editie van het Mandelmotortreffen plaats, een toeristische rondrit van 180 km.

5096- Op 31 augustus nam Staf Hanssens, na 16 jaar dienst, afscheid als pastoor van de H.-Hartparochie. Hij zal er wellicht de laatste pastoor geweest zijn.

5097- Op 31 augustus konden de Izegemnaren genieten van *Kunst en ambachten op het hof,* ingericht door de Landelijke Gilde. In een korte wandeling van een vijftal km werden zes hofsteden bezocht, waar telkens kunst of ambacht aan bod kwam. Er was ook spijs en drank voorzien.

5098- Van 1 tot 30 september liep in de bibliotheek de tentoonstelling met werk van Frank Devoldere en Eddy Bral. Daar was van 1 september tot 31 oktober ook de fototentoonstelling te zien van de Foto- en Diaclub Kleinbeeld.

5099- Van 5 tot 21 september toonde *Numismatica Zuid-West-Vlaanderen* in het stadhuis medailleproductie in België, numismatiek in Izegem en Izegemse noodbiljetten uit de Eerste Wereldoorlog.

5100- Op 6 september organiseerde de Izegemse Watersportbond de 10de *Flanders Open*, met o.m. de finale van de grensoverschrijdende wakeboardtour.

5101- Op 6 en 7 september organiseerde FLAC-Izegem Het Belgisch Kampioenschap voor cadetten en scholieren. Er waren meer dan 1200 atleten.

5102- Van 6 tot 14 september hield Izegem weer kermis. Op dinsdag was er voor de 23ste keer *Seniorendag*, met het West-Vlaams kampioenschap volkssporten. Voor de lagere schoolkinderen was er een ballonwedstrijd. Overal was het

druk. Op donderdag was er weer *Izegem Koers* met 234 renners en met de Fransman Florian Vachon als winnaar. Op 14 september werd de kermis besloten met een groot vuurwerk – 35.862 shots – langs de vaart.
Op 14 september was het tevens *Open Monumentendag*, dit jaar rond *Leven en Werken tijdens Wereldoorlog I.*

5103- Op 14 september, *Koekezondag*, vierde *Fundamenten en Stromingen* (de pastorale werkgroep van het ACW) zijn 10de verjaardag. Na de mis in de Sint-Rafaëlskerk waren er koekeboterhammen voor iedereen.

5104- De Izegemse Musea waren zeer actief en inventief. Tijdens de maanden september tot december vonden wij de volgende activiteiten: stadswandeling: *herinneringen aan 1914-18 in Izegem*, nog steeds de tentoonstelling *Leven en Werken in de Periode van de Eerste Wereldoorlog*, de tentoonstelling *Levend Leder*, de activiteiten *op stap met Boris Borstel* (voor kleuters en 1ste graad), *van afwasborstel tot zaalveger* (voor 2de graad), *de wondere wereld van Boris Borstel* (voor 3de graad), *help, het spookt* in het (borstel-)museum (voor 2de en 3de graad), *Klimpiet in nesten* (voor kleuters en 1ste graad, in het schoeiselmuseum).

5105- Met het boek *Opdat het niet verloren zou gaan* schreef Robrecht Vanhaezebrouck een (derde) boek over de oorlogsbelevenissen van Urbain Verfaillie. Verfaillie werd op 17 januari 1944 door de Duitsers opgepakt en uiteindelijk levend maar voor dood achtergelaten in het concentratiekamp van Buchenwald. Na zoveel jaar zorgde Vanhaezebrouck voor de afwerking van Verfaillies eigen twee boekdelen.

5106- Twee dansformaties van het Life Danscenter, nl. Black Spirit en Mini Move, behaalden in het Duitse Bochum een wereldtitel in het discodansen.

5107- In het weekend van 19 tot 21 september serveerden 13 restaurants een gerecht op basis van de Izegemse Koekoek. Dit was ooit een bekend hoenderras, reeds gekend in de 16de eeuw, maar de laatste eeuw zeer zeldzaam geworden. Walter Terryn heeft de verdienste geholpen te hebben om het ras in stand te houden.

5108- Van 19 september tot 5 oktober had de 16de uitgave plaats van *Kunst op en rond het Water*. Johan Herman is de initiatiefnemer, en behalve van hem werd alleen werk van zes buitenlanders getoond.

5109- Op 20-21 september werden in Braine Lalleud de Belgische estafettekampioenschappen gehouden. De dames van FLAC-Izegem wonnen goud in de 4x400m, de cadetten zilver in de 4x100 m en de mannen eveneens zilver in de 4x400 m. In dit laatste nummer nam Piet Deveughele in schoonheid afscheid van de atletieksport.

5110- Tijdens het derde weekend van september heeft traditioneel het Herfstmuziekfestival plaats. Sinds dit slechts om de twee jaar plaats vindt, willen de Koninklijke Stadsfanfaren de traditie enigszins in stand houden. Dit jaar organiseerden zij op 20-21 september voor de tweede maal een fanfaretreffen, waaraan zij zelf, nog drie andere fanfaren en de scoutsdrumband deelnamen.

5111- Op 22 september nam Geert Bourgeois ontslag als minister van de Vlaamse regering. De breuk in het kartel CD&V en N-VA lag aan de basis.

5112- Op 23 september verscheen het debuutalbum van *Miller*, alias Steven Mulier uit de Knobbaardstraat. Het album kreeg de naam *So much more*.

5113- Op 26 september legde burgemeester Gerda Mylle de eerste steen van het nieuwe winkelcentrum *Frunpark*, dat in september 2009 open zou moeten gaan op de site van Aurora in de Krekelmotestraat.

5114- Op 27 september werden de Izegemse ploegkampioenen gehuldigd in het stadhuis. Tien ploegen behaalden in het voorbije seizoen een kampioenentitel in een regionale, provinciale of Belgische sporttak, er was zelfs een wereldtitel voor Black Spirit van Life Dans Center.

5115- Op 28 september had de 29ste Grote Wandeltocht en Massaloop plaats. Voor de leerlingen van de basisscholen was er bovendien ook een 1-km loop. Er waren 1422 deelnemers.

5116- Tijdens de maand oktober exposeerde Jahan Vermaut zijn werk in de bibliotheek. Hij schildert vooral naar oude Japanse traditie. Tijdens de maand november mocht Kurt Godderis zijn schilderwerken ten toon stellen. In december exposeeerde Freddy Wylein vijf grote werken.

5117- Op 5 oktober begon in Vlaanderen de *Week van het Bos*, bij ons in het domein Rhodesgoed. Minister Hilde Crevits gaf het startsein en plantte, samen met burgemeester Gerda Mylle, een boom. De hele dag waren er activiteiten.

5118- Op 5 oktober behaalde Gwennie Joos tweemaal goud en eenmaal zilver in de zwemkampioenschappen in Verviers. Merkwaardig is dat Gwennie deze prijzen behaalde na zware operaties aan de schouders en voor een hersentumor.

5119- De *Sint-Michielsbeweging,* die sinds 2003 in Izegem actief is, geeft spirituele en materiële hulp aan wie het moeilijk heeft. Daarvoor opende zij haar nieuw huis op de hoek van de Roeselaarse- en de Bellevuestraat.

5120- Het bebloemingscomité deelde op 10 oktober de prijzen uit. Ze gingen naar Freddy Vandenbulcke, Guido Allewaert, Hilaire Derieuw en Pol Vandeghinste. In de *Bloemenwedstijd* gingen de prijzen naar Eric Noyez, Luc Kesteloot, gezin Vandewaetere en Jozef Desimpele.

5121- Op 10-11 en 18-19 oktober exposeerden vijf kunstenaars, o.m. de Izegemnaars Piet Duthoit en Dirk Vanbelle, hun werk in De Loodse. Onder de leuze *Kunstenaars bij de Buren* stelden bovendien nog een lange lijst van Izegemse kunstenaars ten toon.

5122- Van 11 tot 19 oktober ging de *Week van de Bibliotheek* door. Op 11 oktober was er koffie en aperitief en voor de kinderen een blozende *pink lady*. Op 14 oktober ging er een vormingsavond door rond werken met kinderboekjes over relaties en sexualiteit. Izegem nam ook in groten getale deel aan de provinciale bibliotheekwedstrijd.

5123- Joseph Verbugghe en Jeannette Lansens, afkomstig uit Kachtem maar nu op residentie in Moorslede, vierden op 13 oktober hun diamanten huwelijksjubileum. Joseph was vroeger zelfstandig elektricien, Jeannette was huishoudster.

5124- Op 17, 18 en 19 oktober was er een retrospectieve tentoonstelling van Eddy Verfaillie te zien. De man vierde daarmee zijn 70ste verjaardag en zijn 50ste jaar als kunstenaar. Koen Eeckhout was mede-exposant.

5125- Op 18 oktober had een muzikaal optreden plaats onder de naam *Vlaanderen blaast*. Daarin speelden drie harmonieën mee: Leo XIII uit Izegem, Bassevelde en Breskens.

5126- Op 18 oktober had in zaal Iso de afstempeling en verkoop plaats van de tweede Izegemse postzegel. Het is een zegel van standaardwaarde en is uitgegeven ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van het Nationaal Schoeiselmuseum. Het gebouw van Eperon d'Or en een zeer mooie pump van deze firma staan er op afgebeeld. De postzegelclub zelf bestaat 35 jaar.

De Izegemse schoennijverheid prijkt voortaan op een postzegel.

5127- In de Week van de Jeugd, van 18 tot 25 oktober, was er weer een kinderparlement, een *skeurbustlekoerse*, een avond voor de leiding en om te eindigen een fuif.

5128- Van 18 oktober tot 20 december (nadien verlengd tot februari) liep in het Schoeiselmuseum een tentoonstelling rond looien, bewerken en gebruiken van alle mogelijke

soorten leer, onder de titel *Levend Leder*.

5129- Op 19 oktober hield Izegem een autoloze zondag in de centrumstraten. Er waren tal van leuke activiteiten op en rond de markten en bij Sint-Tillo. Er was zelfs een fotozoektocht.

5130- IVAC is voor de derde keer de *Sportiefste Vereniging van Izegem* geworden. De Krekelzwemmers werden tweede, Gym Izegem derde. De laatste proef, namelijk volks- en behendigheidssporten, werd gewonnen door het Vinkengewest, vóór IVAC.

5131- Izegem huldigde de twee mannen, Stephan Christiaens en Jürgen Beernaert, die verleden zomer twee kinderen redden uit de brandende auto van hun vader, op de parking van Delhaize.

5132- Op 1 november ging de traditionele *Allerheiligenboksgala* door. De Waregemse Tunesiër Ayoub werd er Belgisch kampioen bij de superweltergewichten. Daarnaast boksten nog tal van regionale boksers en een 'bokster'.

5133- Op 4 november vond de voordracht over religieuze kerkhofsymboliek plaats. In de bibliotheek boeide Ten Mandere- voorzitter Jean-Marie Lermyte het talrijke publiek.

Onze voorzitter en een aandachtig publiek tijdens zijn voordracht over de religieuze kerkhofsymboliek.

5134- Op 9 november vierden Georges Gheysen en Rachel Deman hun diamanten huwelijksjubileum. Zij wonen in de Vlasbloemstraat 44.

5135- Voor de 33ste maal organiseerde Izegem zijn eigen boekenbeurs, dit jaar van 8 tot 16 november en onder het thema *Geneeskunde en het Alternatief*. Onder de talrijke attracties die er plaats vonden – ook beeldende kunst – viel op dat Johan Bruyneel zijn boek kwam voorstellen en signeren.

5136- Op 11 november speelde de Koninklijke Harmonie van de Congregatie haar *Herfstconcert*. Ook het Jeugdorkest en de Drumband mochten zich laten horen en zien.

5137- De werking van De Stamper werd uitgebreid. In 2003 hielp De Stamper 63 gezinnen, goed voor 201 mensen. In 2008 waren er al 170 gezinnen, samen 570 mensen. Als eindejaarsactie werden zakjes met honinglekkernijen verkocht.

5138- Op 13 november was het Izegemse stadscentrum het toneel van een spectaculaire jacht op twee inbrekers. Zowel de auto van de dieven als een politiecombi knalden tegen een gevel, er vielen schoten. Maar het bijzonderste: de twee dieven werden gepakt.

5139- In samenwerking met de Stedelijke Izegemse Musea organiseerde VSVK in het auditorium van de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord op 13 november een avond over de Eerste Wereldoorlog in Izegem. Een spreekkoor bracht de mensen in stemming. Conservator Hilde Colpaert leidde voordrachtgever Jean-Marie Lermyte in.

5140- Ook Izegem deed mee aan de *Week van de Smaak,* van 13 tot 23 november. Er waren tal van initiatieven, met als bekroning (beloning?): soep van de burgemeester. Frankrijk was het zogenaamde gastland.

5141- Op 14 november werden in de gemeenteraadszaal twee filmpjes voorgesteld over het Izegems industrieel verleden. Een vijftal mensen uit de borstelnijverheid en evenveel uit de schoeiselnijverheid vertelden en toonden hoe het werk verliep in de tweede helft van de 20ste eeuw.

5142- Van 15 tot 23 november deed Izegem mee aan de Vlaamse Zwemweek. Elke dag was er een georganiseerde en gevarieerde zwempartij.

5143- Tussen 21 en 29 november speelde de toneelvereniging Mandelgalm het stuk *Push Up*, van Roland Schimmelpfenning. De regie was in handen van Bernard Decock.

Een spreekkoor ging de voordracht over de Eerste Wereldoorlog in Izegem vooraf.

5144- Op 22 november verwelkomde Izegem een honderdtal nieuwe inwoners. Na een *eerlijk ontbijt* stelden de burgemeester en de schepenen zich voor, daarna werd Izegem voorgesteld.

5145- FLAC huldigde op 29 november zijn kampioenen. In 2008 was er goud voor Piet Deveughele, Elien Picavet, Jana Platteeuw, Annelien Wallaert, Elien Mabbe, Matthias Sanctorum, Mario Demoor en Carolien Maertens. Clubleden behaalden ook 14 keer zilver en 7 keer brons.

5146- Op 30 november werd de kerstverlichting aangestoken. De Vrijheidsboom op de Melkmarkt staat in het nieuw en kreeg nu 20.000 LED-lampjes. Bij deze gelegenheid was ook de Sint verwacht. 400 kinderen die op de Melkmarkt wachtten, bleven op hun honger. Na een berichtje gingen de kinderen op zoek naar Sinterklaas. In de toren van Sint-Tillo hield de kwade beiaardier Hiëronymus Klepel hem gevangen. Maar alles liep goed af, de kinderen kregen zelfs chocolademelk, een klaaskoek en een cadeautje.

5147- Op 30 november werd de Cultuurtrofee uitgereikt aan Jacques Vandoorne. Hij is 95 en was destijds onderwijzer aan het Sint-Jozefscollege, en in de Sint-Tillokerk leidde hij het Dominiek Savio-knapenkoor. Hij was zijn hele leven

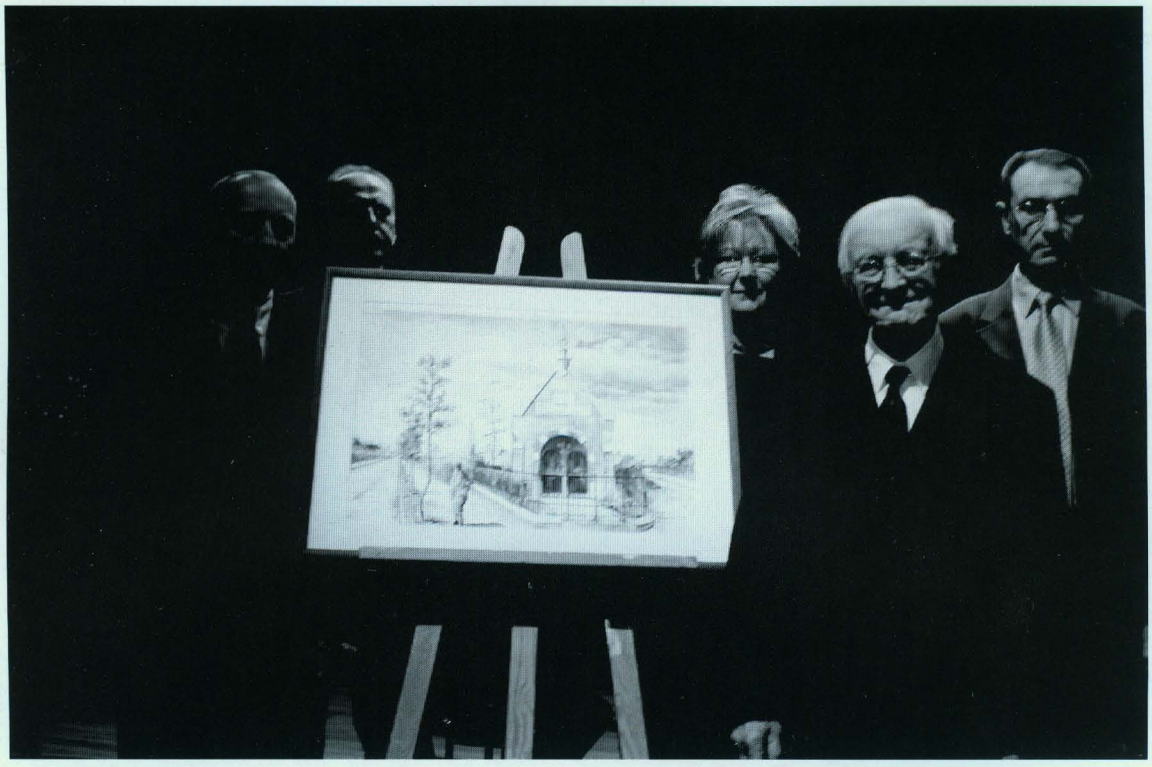

Burgemeester Gerda Mylle overhandigde Jacques Vandoorne de cultuurtrofee 2008.

koorzanger en koorleider, en is dit nog steeds in de Sint-Tillokerk en in de Sint-Jozefskliniek.

5148- Het stadsbestuur zocht al jaren om voor alle diensten geleidelijk meer groene stroom te kopen. Nu opteerde ze om het groene pakket op 100% te brengen.

5149- De laureaten van de Izegemse selectieproeven voordracht 2008 werden in het stadhuis in de bloemetjes gezet. In de categorie lagere school waren het: Thomas Vandewalle, Irma Devos en Jozefien Degrande. In de categorie middelbare school waren het: Olivia Florin, Annemijn Witdouck en Iwein Ghyselinck.

5150- In associatie met het stedelijk ziekenhuis van Roeselare kocht de Sint-Jozefskliniek een NMR-scanner. Hij staat op dinsdag- en donderdagnamiddag ter beschikking van 'Izegemse' patiënten.

5151- Op 10, 11 en 12 december speelde theatergroep BIT haar productie *Bal Damoer* in het JOC. Men wilde daarmee de jongeren naar het theater krijgen, meedoen was soms de boodschap.

5152- Van 15 december tot 15 januari 2009 richtte *Ten Mandere* de schijnwerpers 50 jaar terug met de tentoonstelling *Het gebeurde in 1958.* André Bourgeois en zijn medewerkers zochten en vonden tal van krantenknipsels, documenten, foto's en dergelijke meer.

5153- Bij de Koninklijke Harmonie van de Congregatie werden vier verdienstelijke muzikanten gevierd: Etienne Canniere en Willy Debeyne die 50 jaar en Jef Desimpel die 25 jaar spelend lid zijn, en Luc Vandeputte die 15 jaar instructeur is. De Koninklijke Fanfare Vrede en Eendracht vierde twee leden: Pol Vandeginste die 40 jaar en Kevin Carette die 15 jaar spelend lid zijn.

5154- De Vereniging voor Openbaar Groen schonk op 18 december aan Stad Izegem opnieuw een bebloemingsbord met drie sterren, wegens de voortreffelijke openbare bloemenversiering.

Bestuurslid André Bourgeois leidde de tentoonstelling '50 jaar geleden' in.

5155- Op 20 december overleed Maria Allewaert. Zij was de weduwe van Camiel Sintobin en de dochter van Emiel Allewaert. Haar hele leven was zij sociaal en politiek actief. Zo was ze onder meer lange tijd gemeenteraadslid en van 1971 tot 1974 schepen van Izegem. Zij werd 96 jaar en verbleef de laatste jaren in Kortrijk.

5156- Op 21 december hielden *De Kerels* o.l.v. Wim Berteloot een Kerstconcert. Daarvoor werkten zij samen met het Strijkkwartet *Opus 4* en met de lokale muzikanten Krista Roelens, Jan Maertens en Frits Verhaeghe.

5157- Op 21 december had in Izegem een *Kersthappening* plaats rond de Sint-Tillokerk. Rond de standjes en de kraampjes waren tal van attracties: een pekkerscorrida, concerten, beiaardmuziek, filmvertoningen, kerstverhalen, een levende kerststal, een ijsglijbaan van 40 meter, een draaimolen en een wenshoek.

5158- Voor de 30ste keer werd in Izegem een kerstherberg ingericht, speciaal voor alleenstaanden, in de Cardijnzaal van de Gilde. 108 aanwezigen genoten van warmte en gezelligheid bij koffie en taart.

5159- Op 25 december was er weer de jaarlijkse boksgala. Er waren twee Beneluxkampioenschappen, nog vier profkampen en enkele liefhebberskampen. Izegem is het Belgische mekka van de bokssport geworden.

5160- Op 27 december speelden de Koninklijke Stadsfanfaren hun eindejaarsconcert, o.l.v. Hans Demeurisse.

5161- Op 28 december trad de cabaretier Karel Declercq op, op vraag van Kiwanis Izegem, ten voordele van de BLO-school de Zonnebloem.

5162- Op 29 december vierde Zuster Cornelia, Laura Vancoillie, haar 100ste verjaardag. Zij woont in het klooster van de Zusters van Maria, verbonden met de Sint-Jozefskliniek, waar zij ook voor werkte. Op 11 februari 2008 had zij de 70ste verjaardag van haar professie gevierd.

Ereleden (vervolg)

Vandeputte, Genoveva, Gentsestraat 84
Vanderheeren-Anseeuw, Lucien, Zevekotestraat 15
Vanderhelst-Deprez, Guido, Prinsdomlaan 30
Vandevoorde-Desmet, Wilfried, Korenmarkt 11/3
Vandommele, Koenraad, Voetbalstraat 8
Vandommele, Kris, Mgr. Bouckaertstraat 1
Vandromme, Philippe, Dam 25
Vanfleteren, Jean-Paul, Kachtemsestraat 45
Vanhaverbeke, houthandel, Ambachtenstraat 22
Vanlerberghe, José, Hogestraat 41
Vanlerberghe, Myriam, Blekerijstraat 3
Vanneste, André, E.H., Emelgemseplein 3
Van Walleghem, Dirk, Slagmeersenstraat 41
Velghe, Joris, Kortrijksestraat 42
Verbeke, Chris, Kruisstraat 18
Verbeke, Jan, Heilig-Hartstraat 9
Verduyn, Gaby, Wallemotestraat 65
Verhaeghe, Frits, Wijngaardstraat 11/1
Verhaeghe, Mia, Roeselaarsestraat 382
Verhaeghe-Vanderheeren, Luc, Oekensestraat 29
Verhelst, Gezusters, Hogestraat 14
Verledens, Willy, Peter Benoitstraat 41
Vermeersch, Geert, Kachtemsestraat 61
Verstraete, Jacques, Guido Gezellestraat 9
Werbrouck,-Houthoofd, Jean-Paul, Bellevuestraat 73
Willem, Francky, Katteboomstraat 9
Wybo, Monique, Kokelarestraat 107
Wylein, Freddy, Elf-Julistraat 11
Zusters van Maria, Gentsestraat 31
Zusters van Liefde, Roeselaarsestraat 47

Buiten Izegem

Decock, Albert, Koebroeksdreef 11, 8020 Oostkamp
Decoene, Jozef, E.H., Blekerijstraat 8, 8800 Roeselare
Defauw-Verhoestraete, Leon, Zwinlaan 7 app. 13, 8300 Knokke-Heist
Demiddele, Hendrik, Keizerstraat 12, 8780 Oostrozebeke
Depoorter-Decoopman, Frans, Van Weelystraat 15, 2678 Ade Lier – Nederland
Descheemaeker, Annemie, Schardouwstraat 17, 8880 Ledegem
Durant, Gerard, Arsenaalstraat 37, 8000 Brugge
Haesevoets, Patrick, Meidoornhof 16, 3290 Diest
Haspeslagh, Stefaan, Brandstraat 104, 9830 Sint-Martens-Latem
Landuyt, Peter, Izegemsestraat 201, 8770 Ingelmunster
Maes, Willy, Dwarsstraat 33, 8531 Bavikhove
Meyfroidt, Armand, Vlasschaardstraat 12, 8770 Ingelmunster
Parmentier, Gerard, Arch. Vanhoornelaan 89, 8560 Wevelgem-Moorsele
Priem, Jacques, Amedé Brackestraat 10/2, 1950 Kraainem
Sintobin, Jozef, Oude Pittemstraat 58, 8700 Tielt
Strynckx-Van Hassel, Jan, Rotsstraat 60, 9240 Zele
Vanantwerpen, Lucien, Korenstraat 19, 9800 Deinze
Vandamme, Annemie, Wildonkenstraat 4, 9800 Deinze
Vanneste, Guido, Tarwestraat 10, 8770 Ingelmunster
Vantomme, Erik, Vijverstraat 36, 8800 Roeselare
Verhelst, Eric, Neerhofstraat 11, 8560 Wevelgem
Verhelst-Vanbeveren, Ysselmeersstraat 2, 8850 Ardooie
Verleden, Stijn, Izegemstraat 347, 8501 Heule-Kortrijk
Vermander-Deputter, Geert, Keyersberg 7, 1760 Roosdaal

DRUKKERIJ JAN BOGAERT
8870 IZEGEM - (051) 30.26.59

drukkerij jan bogaert

extra verzorgd drukwerk
in één of meerdere kleuren
voor bedrijf / vereniging / familie

onze-lieve-vrouwestraat 20 • b-8870 izegem
tel. 051 30 26 59
fax 051 31 44 20
e-mail: info@drukkerijbogaert.be
website: www.drukkerijbogaert.be

- Begrafenissen - Crematies - Funerarium
- Ceremoniewagens voor huwelijken
- Ambulancedienst TRI-AC

MARC & STEFAAN
SNOECK

Bellevuestraat 24 - 8870 Izegem • Stationsstraat 38 - 8870 Izegem • Tel. 051 30 09 40
www.snoeck-izegem.be

vanhaverbeke houthandel

Alles voor de woningbouw

- Tuinhout, carports, speeltuigen
- Ruim assortiment aan laminaat, parket, plafond- en wandbekleding

HOUTHANDEL VANHAVERBEKE NV
Ambachtenstraat 22, 8870 Izegem
Tel. 051 30 02 27 - Fax 051 31 50 45
e-mail: offerte@hout-vanhaverbeke.be

HEEMKUNDIGE KRING
TEN MANDERE
IZEGEM

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Vooraan is de globale kaart van de 'Prochie ende Prinsdomme van Iseghem afgedrukt. Ze werd in 1746 opgemaakt door landmeter François De Bal uit Harelbeke en hangt in de gemeenteraadszaal van Izegem. Het is de oudste, meest volledige kaart van onze stad.

Aangesloten bij Heemkunde West-Vlaanderen

STROBBE 2007 Fotografie : Kari Decock - Izegem